

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمېچنې

- د نباتاتو د ساتنې او قرنطین قانون
- قانون حفاظت نباتات و قرنطین
- د هستوي انرژۍ قانون
- قانون انرژۍ هستوي
- د اساسي قانون د تصویب داوونۍ
- فرمان رئیس جمهوري اسلامي
- په هکله د افغانستان د اسلامي
- جمهوریت د جمهور رئیس فرمان
- افغانستان درمورد تجلیل
- هفته تصویب قانون اساسی

تاریخ نشر: (۲) دلو سال ۱۳۹۵ هـ . ش
نمبر مسلسل: (۱۲۴۳)

د خپرېدونې په: ۱۳۹۵ هـ . ش کال د سلواغې د میاشتې (۲)
پرله پسې نمبر: (۱۲۴۳)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت
مسئول چلوونكى: قانونمل محمدرحيم "دقيق"
۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تيلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸
مرستيال: نور علم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰
وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت: (۲/۴۳) افغانى
تيراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد
تعداد صفحات به شمول پشتي: (۱۴۴) صفحه
مطبعه: پرويز
آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزير محمد اکبر خان (شهر پور) کابل

حکم

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد نشر قانون حفاظت نباتات
و قرنطين

شماره: (۲۲۳۸)

تاريخ: ۱۳۹۵/۷/۱۷

قانون حفاظت نباتات و قرنطين
که بر اساس فيصله شماره (۱۵۹)
مؤرخ ۱۳۹۴/۴/۸ هيئت مختلط
مجلسين شوراى ملي در (۷)
فصل و (۴۱) ماده تصويب
و مطابق فقره (۲) ماده (۹۴)
قانون اساسى توشيح و نافذ
محسوب شده، در جريده رسمى نشر
گردد.

محمد اشرف غنى

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

د نباتاتو د ساتني او قرنطين د قانون
د خپرولو په هکله د افغانستان
اسلامي جمهوريت د رئيس

حکم

گڼه: (۲۲۳۸)

نېټه: ۱۳۹۵/۷/۱۷

د نباتاتو د ساتني او قرنطين قانون چې د
ملي شوري د مجلسينو د گډه هيئت د
۱۳۹۴/۴/۸ نېټې (۱۵۹) گڼې
فيصلي پر بنسټ په (۷) فصلونو او
(۴۱) مادو کې تصويب او د اساسي
قانون د (۹۴) مادې له (۲) فقرې
سره سم، توشيح او نافذ کڼل شوی
دی، په رسمي جريده کې دې خپور
شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

دولت جمهوري اسلامي افغانستان

شورای ملی

فیصله

طرح قانون حفاظت نباتات و

قرنطین

شماره: (۱۵۹)

تاریخ: ۱۳۹۴/۴/۸

به تاسی از حکم ماده صدم قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به ترکیب سه، سه نفر از اعضای هر جرگه طرح قانون حفاظت نباتات و قرنطین را در (۷) فصل و (۴۱) ماده در جلسه روز دوشنبه مؤرخ ۱۳۹۴/۴/۸ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

حاجی محمد هاشم

معاون هیئت مختلط

داکتر انار کلی هنریار

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

د نباتاتو د ساتنې او قرنطین د قانون

طرحه

فیصله

ګڼه: (۱۵۹)

نېټه: ۱۳۹۴/۴/۸

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د اساسي قانون د سلمې مادې د حکم له مخې، د ملي شوري د مجلسینو له درې، درې غړيو څخه جوړشوي ګډه هیئت د نباتاتو د ساتنې او قرنطین د قانون طرحه په (۷) فصلونو او (۴۱) مادو کې د ۱۳۹۴/۴/۸ نېټې د دوشنبې ورځې په غونډه کې فیصله کړه.

د ګډه هیئت رئیس

حاجي محمد هاشم

د ګډه هیئت مرستیال

داکتر انار کلی هنریار

فهرست مندرجات
قانون حفاظت نباتات و قرنطين
فصل اول
احكام عمومي

صفحه	عنوان	ماده
۶.....	مبني.....	ماده اول:
۶.....	اهداف.....	ماده دوم:
۷.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۱۳.....	مرجع تطبيق كننده.....	ماده چهارم:

فصل دوم

وظايف و صلاحيت ها

۱۴.....	وظايف و صلاحيت هاي اداره حفاظت نباتات و قرنطين.....	ماده پنجم:
۲۰.....	ايجاد كمپته عالي.....	ماده ششم:
۲۲.....	وظايف و صلاحيت هاي كمپته عالي.....	ماده هفتم:
۲۳.....	توظيف مفتشين.....	ماده هشتم:
۲۷.....	درخواست اعتراض.....	ماده نهم:

فصل سوم

جوازنامه

۲۸.....	جوازنامه توريد.....	ماده دهم:
۳۰.....	معافيت.....	ماده يازدهم:
۳۰.....	مكلفيت اطلاع دهی.....	ماده دوازدهم:

۳۱..... تصدیق نامه حفظ الصحه نباتی	ماده سیزدهم:
۳۳..... صادرات مجدد محموله ها	ماده چهاردهم:
۳۵..... محموله های ترانزیتی	ماده پانزدهم:
۳۷..... تفتیش در بنادر سرحدی	ماده شانزدهم:
۳۸..... شرایط و اقدامات بعد از تفتیش	ماده هفدهم:
۴۱..... پرداخت فیس	ماده هجدهم:
۴۲..... مراکز قرنطین نباتی	ماده نوزدهم:

فصل چهارم

اقدامات حفظ الصحه نباتی

۴۳..... رعایت معیار ها	ماده بیستم:
۴۴..... اطلاع دهی و نشر تدابیر حفظ الصحه نباتی	ماده بیست و یکم:
۴۷..... کنترل، تفتیش و اتخاذ اقدامات حفظ الصحه نباتی	ماده بیست دوم:
۴۸..... ارزیابی خطر	ماده بیست و سوم:
۴۹..... تدابیر حفظ الصحه نباتی طبق خصوصیات منطوقی	ماده بیست و چهارم:
۵۰..... عدم تبعیض در تدابیر حفظ الصحه نباتی	ماده بیست و پنجم:

فصل پنجم

محدود نمودن و محو آفت نباتی

۵۰..... اعلام آفت نباتی تنظیم شده	ماده بیست و هشتم:
..... کنترل و محدود نمودن آفت نباتی تنظیم	ماده بیست و نهم:
۵۱..... شده غیر قرنطینی	
۵۲..... مکلفیت اطلاع دهی از آفت نباتی قرنطینی	ماده بیست و دهم:
۵۳..... اعلام ساحات قرنطینی مؤقت	ماده بیست و یازدهم:

رسمی جریده

مسلسل نمبر (۱۲۴۳)

۱۳۹۵/۱۱/۲

- ماده سی ام: اعلام ساحات عادی یا دارای سطح پائین آفت نباتی... ۵۳..
ماده سی و یکم: قرنطین نباتی در داخل کشور..... ۵۴

فصل ششم

تورید نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده

- ماده سی و دوم: شرایط تورید..... ۵۷...
ماده سی و سوم: مکلفیت ادارات دولتی و سایر مؤسسات تورید کننده... ۵۸...
ماده سی و چهارم: توظیف متخصصین..... ۵۸
ماده سی و پنجم: تورید محصولات نباتی در بکس ها ۵۹...
ماده سی و ششم: اطلاع دهی قبل از بارگیری..... ۵۹

فصل هفتم

احکام متفرقه

- ماده سی و هفتم: مؤیدات.....
ماده سی و هشتم: تحویلی مب ۶۴
ماده سی و نهم: همکاری ادارات..... ۶۲
ماده چهلم: پیشنهاد مقررہ ها..... ۶۳
ماده چهل و یکم: انفاذ..... ۶۳

د نباتاتو د ساتنې او قرنطین قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون دافغانستان داساسي قانون دڅوارلسمې مادې دحکم په رڼاکې وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له :

۱- د نباتاتو د ساتنې، نباتي قرنطیني خدمتونو او دچاپېریال ساتنې ښه والی.

۲- د نباتي آفتونو له واردېدو څخه مخنیوی او د هغو د خپرېدو کنترول.

۳- د نباتاتو او نباتي محصولاتو د سوداګرۍ په برخه کې د آسانتیاوو د زمينې برابرول.

۴- د معیشت ښه والی، غذایي خونديتوب او د ملي اقتصاد دوامداره

قانون حفاظت نباتات وقرنطین

فصل اول

احکام عمومي

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی حکم ماده چهاردهم قانون اساسی افغانستان وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت است از:

۱- بهبود حفاظت نباتات وخدمات قرنطیني نباتی و حفظ محیط زیست.

۲- جلوگیری از ورود آفات نباتی وکنترول از شیوع آن.

۳- فراهم نمودن زمینہ تسهیلات در عرصه تجارت نباتات و محصولات نباتی.

۴- بهبود معیشت، مصئونیت غذایی و انکشاف متداوم اقتصاد

پرمختیا.

ملی.

۵- د نباتاتو دساتني دبين المللي میثاقونو اودنړیوالې سوداګرۍ دسازمان دنباتي روغتیا ساتني دتدبیرونو دموافقه لیک دمعیارونو اوسپارښتنو په پام کې نیول.

۵- رعایت میثاق های بین المللی حفاظت نباتات و معیارها و سفارشات موافقتنامه تدابیر حفظ الصحة نباتی و سازمان تجارت جهانی.

اصطلاحګانې

اصطلاحات

درېیمه ماده:

ماده سوم:

راتلونکې اصطلاحګانې په دغه قانون کې لاندې مفاهیم افاده کوي:

اصطلاحات آتی دراین قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- نباتي آفت: ټول ژوندي عوامل لکه حشرات، نماتودونه (چینجی)، مرضونه (مرخپړي)، ویروسونه اوباکتریاوې) او هغه بې ګټې ګیاوې چې پرنباتاتو اونباتي محصولاتو حمله کوي اودکمیت او کیفیت له نظره هغوی ته دزیان باعث وګرځي.

۱- آفت نباتی: تمام عوامل زنده مانند حشرات، نماتودها، امراض (قارچها، ویروس ها و باکتریاها) و گیاه های هرزه که بالای نباتات و محصولات نباتی حمله ور شده و از لحاظ کمیت و کیفیت باعث خساره آنها گردد.

۲- قرنطیني نباتي آفت: هغه ژوندی اومضرعامل چې اصلاً په هېواد یا دهغه په کومه ساحه کې بې شتون نه درلود، له بهر یاله کومې بلې ساحې څخه چې داخل شوی اوسرایت یې کړی او اقتصادي زیان

۲- آفت نباتی قرنطیني: عامل زنده و مضریکه اصلاً در کشور یا یک ساحه از آن موجود نبوده، از خارج یا ساحه دیگر داخل و سرایت نموده و خساره اقتصادی را به بار

- منځ ته راوړي.
- ۳- غیرقرنطیني نباتي آفت: هغه آفت دی چې په نباتاتو کې یې شتون، د هغو کمیت او کیفیت راتیټ او د اقتصادي زیان باعث وگرځي.
- ۴- تنظیم شوی نباتي آفت: قرنطیني یا غیرقرنطیني نباتي آفت دی.
- ۵- د نباتي آفت کنترول: د نباتي آفت د خپرېدو مخنیوی او مهارول او یا په کلي ډول د هغه له منځه وړل دي.
- ۶- نباتات: د نباتاتو د تخم او ټولوتکثري اجزاوو په شمول فعال نباتات او د هغو اړوند اجزاء دي.
- ۷- نباتي محصولات: د دانه بابو او حبوباتو په شمول نباتي منشأرونکي غیرصنعتي مواد او هغه صنعتي محصولات چې طبیعي او پروسس شوی شکل یې د نباتي آفتونو د ننوتلو او خپرېدو باعث شي.
- ۸- تنظیم شوي اقلام: هر هغه نبات، نباتي محصول، زېرمه تون، بسته بندي، می آورد.
- ۳- آفت نباتي غیر قرنطیني: آفت است که موجودیت آن در نباتات، کمیت و کیفیت آن را پایین آورده و باعث خساره اقتصادی گردد.
- ۴- آفت نباتي تنظیم شده: آفت نباتي قرنطیني و یا غیر قرنطیني است.
- ۵- کنترول آفت نباتي: جلوگیری و مهار نمودن شیوع آفت نباتي و یا محو کلي آن می باشد.
- ۶- نباتات: نباتات فعال و اجزای مربوطه آن، بشمول تخم و تمام اجزای تکثري نباتات می باشد.
- ۷- محصولات نباتي: مواد غیر صنعتي دارای منشای نباتي بشمول دانه باب، حبوبات و آن محصولات صنعتي که شکل طبیعي یا پروسس شده آن باعث ورود و انتشار آفات نباتي گردد.
- ۸- اقلام تنظیم شده: هر نبات، محصول نباتي، محل ذخیره، بسته بندي، وسیله

انتقال، بارجامه، خاک و یا هر موجود حیه، اشیاء یا موادیکه قادر به پناه دادن و انتشار آفت نباتی گردد و به تصدیقنامه حفظ الصحه نباتی نیاز داشته باشد.

۹- ساحه شیوع پایین آفت نباتی: ساحه شناسایی شده توسط ادارات باصلاحیت ملی یا بین المللی است که در آن یک آفت نباتی خاص سطح کمتر شیوع داشته و تابع اقدامات مؤثر سروی، کنترول و محو باشد.

۱۰- محموله: مقدار نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده که به کشور وارد، صادر و یا ترانزیت گردد و مطابق احکام این قانون با تصدیق نامه حفظ الصحه نباتی همراه باشد.

۱۱- محدود کردن: بکار بردن تدابیر حفظ الصحه نباتی به منظور مهار کردن آفت نباتی در داخل و اطراف ساحه ملوث و متضررمی باشد.

دلپرد وسیله، بارجامه، خاوره او یا هرژوندی موجود، شیان یا هغه مواد چي دنباتي آفت دخپرېدو او ورته دپناه ورکولو جوگه شي اودنباتي روغتياساتني تصدیق لیک ته اړتيا ولري.

۹- دنباتي آفت د لږخپرېدو ساحه: دملي اوبین المللي واکمنو ادارو په واسطه هغه پېژندل شوي سیمه ده چې په هغې کې دیوخاص نباتي آفت دخپرېدو کچه کمه وي اود سروې، کنترول او محوي د اغېزمنو اقداماتو تابع وي.

۱۰- محموله: هغه اندازه نباتات، نباتي محصولات اونور تنظیم شوي اقلام چې هېواد ته وارد، صادر او یا ترانزیت شي او دغه قانون له حکمونو سره سم د روغتياساتني له تصدیق لیک سره یوځای وي.

۱۱- محدودول: د ککړې او زیانمنې سیمې په دننه او شاوخواکې د نباتي آفت د مهارولو په منظور د نباتي روغتيا ساتني د تدبیرونو په کارول دي.

- ۱۲- له خطر سره مخامخ سیمه: هغه ځانگړې شوې سیمه ده چې ایکولوژیکي عوامل د یوه آفت د ځای پر ځای کېدو لامل شوی او په سیمه کې دهغه آفت شتون، د اقتصادي زیان سبب شي.
- ۱۳- د نباتي آفت ننوتل: هغه سیمې ته د نباتي آفت ننوتل یا خپرېدل چې لاتر اوسه په هغه ځای کې نباتي آفت شتون نه درلود یا موجود و خو په پراخه توگه خپور شوی نه وي او ترکنترول لاندې وي.
- ۱۴- محو: د نباتي روغتیا ساتنې د اقداماتو له لارې په کلي ډول د نباتي آفت له منځه وړل دي.
- ۱۵- د نباتي آفت استقرار: په یوه سیمه کې له واردېدو څخه وروسته د آفت ځای پر ځای کېدل دي.
- ۱۶- جواز لیک: هغه لیکلی سند دی چې د نباتاتو، نباتي محصولاتو او ددې قانون له حکمونو سره سم د نباتي روغتیا ساتنې د واردولو له ځانگړو شرایطو سره
- ۱۲- ساحه مواجهه به خطر: ساحه مشخص شده است که عوامل ایکولوژیکي باعث استقرار یک آفت شده و موجودیت آن آفت، در ساحه باعث زیان اقتصادی گردد.
- ۱۳- دخول آفت نباتی: داخل شدن یا انتشار آفت نباتی به ساحه که در آنجا تا حال آفت نباتی وجود نداشته یا موجود بوده ولی بطور وسیع انتشار نیافته و تحت کنترل باشد.
- ۱۴- محو: از بین بردن کلی آفت نباتی از طریق اقدامات حفظ الصحه نباتی می باشد.
- ۱۵- استقرار آفت نباتی: جابجا شدن آفت بعد از ورود در یک ساحه می باشد.
- ۱۶- جواز نامه: سند کتبی است که به منظور توريد نباتات، محصولات نباتی وسایر اقلام تنظیم شده با شرایط ورودی مشخص حفظ الصحه نباتی

- د تنظيم شوو اقلامو د واردېدو په منظور د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له خوا ورکول کېږي.
- ۱۷- د نباتي آفت خپرېدل: په يرغليزه توگه د آفت څرگندېدل ياپه يوه ساحه کې له کتنې وړ زياتوالي سره او په ناڅاپي توگه د آفت خپرېدل دي.
- ۱۸- له نباتي آفت څخه پاکه سيمه: هغه سيمه ده چې د ترسره شوو علمي څېړنو د پايلو پر بنسټ په هغې کې، نباتي آفتونه، نه ليدل کېږي.
- ۱۹- د نباتي آفت د خطر تحليلول: د يوه ژوندي موجود د تشخيص په منظور بيولوژيکي او اقتصادي ارزونه ده چې آيا آفت دی، آيا تر کنترول لاندې ونيول شي يا د هغه په وړاندې د روغتيا ساتنې جدي تدبيرونه ونيول شي که نه.
- ۲۰- د نباتي روغتيا ساتنې تدبيرونه: هغه اقدامات دي چې د نباتي آفتونو او ناروغيو، زياتېدونکو، ککړوونکو موادو، زهریاتو او د ناروغيو د عواملو د لېږدېدو مطابق احکام اين قانون از طرف وزارت زراعت، آبياري و مالداري اعطاء می گردد.
- ۱۷- شيوع آفت نباتي: ظهور آفت بطور تهاجمی يا افزايش قابل ملاحظه و ناگهانی آفت در يک ساحه می باشد.
- ۱۸- ساحه عاری از آفت نباتي: ساحه که بر اساس نتایج تحقیقات علمی انجام شده در آن، آفات نباتي مشاهده نمی گردد.
- ۱۹- تحليل خطر آفت نباتي: ارزيابی بيولوژيکی و اقتصادی است به منظور تشخيص يک موجود حيه که آيا آفت است، آيا تحت کنترول گرفته شود و يا تدابير جدي حفظ الصحه نباتي در برابر آن اتخاذ گردد يا خير.
- ۲۰- تدابير حفظ الصحه نباتي: اقدامی است که جهت حفاظت حيات و صحت انسانها و نباتات از خطر انتقال و انتشار آفات و امراض نباتي،

- اوخپرېدوله خطرڅخه د انسانانو او نباتاتو د ژوند او روغتیا ساتنې لپاره نیول کېږي.
- ۲۱- څارنه: هغه پروسه ده چې د نباتي آفت پېښېدل یا نه پېښېدل د سروې، څارنې یا نورو لارو چاروله طریقه راټول او ثبتېږي.
- ۲۲- بهرنی قرنطین: د قرنطیني خدمتونو هغه معیارونه دي چې په بین المللي ساحه کې تطبیقېږي.
- ۲۳- داخلي قرنطین: هغه قرنطیني خدمتونه دي چې یوازې په هېواد کې دننه تطبیقېږي.
- ۲۴- ضد عفوني: د نباتي آفتونو وژونکو درملو د استعمالولو عملیه اونورې هغه مروجې عملیې دي چې له قرنطیني آفت څخه د خلاصون په مقصد کارول کېږي.
- ۲۵- د نباتي روغتیا ساتنې تصدیق لیک: هغه لیکلی سند دی چې د نباتاتو د ساتنې د بین المللي میثاق د تصدیق لیک له مواد علاوه شونده، ملوث کوننده، زهریات و عوامل امراض اتخاذ می گردد.
- ۲۱- مراقبت: پروسه است که از طریق سروی، نظارت، یا روش های دیگر وقوع یا عدم وقوع آفت نباتی، جمع آوری و ثبت می گردد.
- ۲۲- قرنطین خارجی: معیارهای خدمات قرنطینی است که در ساحه بین المللی تطبیق می گردد.
- ۲۳- قرنطین داخلی: خدمات قرنطینی است که صرف در داخل کشور تطبیق می گردد.
- ۲۴- ضد عفونی: عملیه استعمال ادویه کشنده آفات نباتی و سایر عملیه های مروج که به مقصد عاری نمودن از آفت قرنطینی به کار برده می شود.
- ۲۵- تصدیق نامه حفظ الصحه نباتی: سند کتبی است که در مطابقت به نمونه تصدیق نامه میثاق بین المللی

حفاظت نباتات که بعد از معاینات قرنطینی به صورت اجازه نامه جهت صادرات یک مقدار معین و مشخص نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده از طرف شعبات قرنطینی در بدل قیمت به تاجر و سایر اشخاص اعطاء می شود.

۲۶- تفتیش: معاینه و آزمایش نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده به مقصد معلوم نمودن موجودیت آفت یا مطابقت آن به مقررات حفظ الصحه نباتی می باشد.

مرجع تطبیق کننده

ماده چهارم:

(۱) وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مسئول تطبیق احکام این قانون می باشد.

(۲) به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون، اداره حفاظت نباتات و قرنطین درچوکات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری فعالیت نموده

نمونی سره به مطابقت کی له قرنطینی کتو وروسته د اجازه لیک په ډول د یوې ټاکلې اومشخصې اندازې نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو د صادراتو لپاره د قرنطینی خانگو له خوا د بیې په بدل کې سوداگر اونورو اشخاصوته ورکول کېږي.

۲۶- پلټنه: دآفت دشتون د معلومولو یا د نباتي روغتیاساتنې له مقرراتو سره د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو د مطابقت په خاطر کتنه او ازموینه ده.

تطبیقوونکې مرجع

خلورمه ماده:

(۱) د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د دغه قانون د حکمونو د تطبیق مسئول دی.

(۲) په دغه قانون کې د درج شوو موخو د پلي کېدو په منظور، د نباتاتو دساتنې او قرنطین اداره د کرنې، اوبولگولو اومالدارۍ وزارت په چوکاټ کې فعالیت

و در اجراءات خویش احکام قانون اساسی افغانستان، این قانون و سایر اسناد تقنینی را ملاک عمل قرار می دهد.

کوي او په خپلو اجرااتو کې دافغانستان داساسي قانون، دغه قانون او نورو تقنيني سندونو حکمونه د خپل عمل ملاک ګرځوي.

فصل دوم

وظایف و صلاحیت ها

وظایف و صلاحیت های اداره

حفاظت نباتات و قرنطین

ماده پنجم:

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- اتخاذ تدابیر حفظ الصحه نباتی جهت جلوگیری و کنترول از ورود، استقرار و شیوع آفت نباتی.

۲- ثبت و صدور جوازنامه و سایر اسناد قرنطینی وارداتی نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.

۳- ثبت، صدور و اعطای تصدیقنامه

دوه یم فصل

دندې او واکونه

دقرنطین او نباتاتو دساتني د ادارې

دندې او واکونه

پنځمه ماده:

(۱) د قرنطین او نباتاتو دساتني اداره دلاندې دندو او واکونولرونکې ده:

۱- د نباتي آفت له واردېدو، خپرېدو او استقرار څخه د مخنیوي او کنترول په خاطر د نباتي روغتیا ساتني د تدبیرونو نیول.

۲- د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو د جواز لیک او نورو وارداتي قرنطیني سندونو ثبتول او صادرول.

۳- د نباتي روغتیا ساتني د تصدیق لیک

- ثبتول، صادرول او ورکول.
- ۴- د کښت لاندې ساحو، وحشي گياوو، نباتاتو اونباتي محصولاتو په شمول د ودې په حال کې نباتاتو څخه د هغوی په زېرمو کې څارنه.
- ۵- د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظيم شوو اقلامو پلټنه.
- ۶- د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظيم شوو اقلامو د محمولې د آفتونو دفع کول يا ضد عفوني کول.
- ۷- له خطر سره د مخامخ ساحو ټاکل اوسانه، اوله نباتي آفت څخه د خلاصو ساحو او هغو ساحو سروې او ساتنه چې د نباتي آفت خپرېدل پکې لږوي.
- ۸- له نباتي آفت څخه د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظيم شوو اقلامو وقايه او له خپرېدو څخه یې کنترول.
- ۹- د نباتي آفت د خطر د تحليل له لارې يا د لزوم په صورت کې د تطبیق وړ بين المللي معيارونو په استناد هغو
- حفظ الصحه نباتي.
- ۴- مراقبت از نباتات در حال رشد بشمول ساحات زیر کشت، گیاه های وحشی، نباتات و محصولات نباتی در ذخایر آنها.
- ۵- تفتیش نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.
- ۶- ضد عفونی نمودن یا دفع آفات از محموله نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.
- ۷- تعیین و محافظت ساحات مواجه به خطر، سروی و نگهداری ساحات عاری از آفت نباتی و ساحاتی که شیوع آفت نباتی در آن کمتر است.
- ۸- وقایه نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده از آفت نباتی و کنترول از انتشار آن.
- ۹- ارایه توضیحات طبق احکام قانون به کشورهای که از اثراتخاذ تدابیر حفظ الصحه نباتی نگران بوده، از

- هېوادونو ته چې د نباتي روغتيا ساتنې د تدبيرونو د نيولو له امله اندېښمن دي دقانون د حکمونو مطابق د څرگندونو وړاندې کول.
- ۱۰- د نباتاتو د تشخيص په خاطر د پلټنې دسيستم جوړول او د نباتي محصولاتو اونوروننظيم شوو اقلامو د نمونې اخيستل.
- ۱۱- د قانون له حکمونو سره سم د نباتاتو د ساتنې له ملي، سيمه ايزو او بين المللي سازمانونو او هېوادونو سره د اړيکو تامينول.
- ۱۲- د قانون له حکمونو سره سم د ملي، سيمه ايزو او بين المللي سازمانونو د غوښتنې پر بنسټ د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظيم شوو اقلامو د ساتنې په اړه د نافذو مقرراتو په هکله د معلوماتو وړاندې کول.
- ۱۳- عامو خلکو ته د نباتاتو او انسانانو ژوند او روغتيا د ساتنې په خاطر خبرتيا ورکول.
- طريق تحليل خطر آفت نباتي يا با استناد به معيار های بين المللی قابل تطبيق در صورت لزوم.
- ۱۰- ايجاد سيستم تفتيش و نمونه گيری محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده جهت تشخيص نباتات.
- ۱۱- تأمين روابط با کشورها و سازمان های ملی، منطقوی و بين المللی حفاظت نباتات طبق احکام قانون.
- ۱۲- ارایه معلومات درمورد مقرره های نافذ مربوط به حفاظت نباتات، محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده به اساس تقاضای سازمانهای ملی، منطقوی و بين المللی حفاظت نباتات طبق احکام قانون.
- ۱۳- آگاهی دهی در ارتباط به حفاظت نباتات جهت حفاظت حیات و صحت انسانها و نباتات به عامه مردم.

- ۱۴- د نباتي آفت د خپرېدو پرمهال پر وخت سره د ابلاغیو خپرول.
- ۱۵- د نباتي آفت د خپرېدو او انتشار څخه د مخنیوي په منظور دلازمو تدبیرونو نیول.
- ۱۶- دقانون له حکمونو سره سم له اړوندو هېوادونو اوسازمانونو څخه ددې مادې په (۹ او ۱۲) اجزاووکې ددرج شوو مواردو په هکله دمعلوماتو راټولول.
- ۱۷- دنباتي روغتیاساتنې دتدبیرونو په هکله دخلکو د رارسېدلو نظریو او وړاندیزونو څېړل.
- ۱۸- په اضطراري حالاتوکې اړوندو اشخاصو، هېوادونو او ملي، سیمه ییزو او بین المللي سازمانونو ته له خبرتیا وړاندې دنباتي روغتیا ساتنې د تدبیرونو تطبیقول او اړوندو خواووته له ځنډ پرته په لنډ وخت کې د یادو اقداماتو په اړه خبرورکول.
- ۱۹- هېواد ته دنباتاتو دتخم، نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو
- ۱۴- نشر به موقع ابلاغیه ها حین شیوع آفت نباتی.
- ۱۵- اتخاذ تدابیر لازم به منظور جلوگیری از شیوع آفت نباتی وانتشار آن.
- ۱۶- جمع آوری معلومات در موارد مندرج اجزای (۹ و ۱۲) این ماده از کشورها و سازمان های ذیربط طبق احکام قانون.
- ۱۷- بررسی نظریات و پیشنهادات واصله مردم درمورد تدابیر حفظ الصحه نباتی.
- ۱۸- تطبیق تدابیر حفظ الصحه نباتی قبل از آگاهی به اشخاص، کشورها و سازمان های ملی، منطقوی و بین المللی ذیربط درحالات اضطراری واطلاع درباره اقدامات مذکور به اسرع وقت و بدون تأخیر به جوانب ذیربط.
- ۱۹- وضع شرایط قرنطین به منظور توریید تخم نباتات،

نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده به کشور یا انتقال این مواد از مناطق تحت قرنطین به سایر مناطق کشور.

۲۰- معاینات قرنطینی، تجزیوی و تحلیلی (لابراتواری) تخم نباتات، نباتات و محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده که داخل کشور گردیده باعث انتقال آفت نباتی می شود.

۲۱- معاینه و در صورت لزوم ضد عفونی نمودن بارنامه ها، بسته های پستی، بکس های دستی مسافرین و وسایل انتقالاتی که از خارج، به کشور وارد می گردد.

۲۲- طرح روش های معیاری معاینات قرنطینی تجزیوی و تحلیلی (لابراتواری) به منظور شناسایی و تعیین وضعیت آفت نباتی قرنطینی از ارگانیزم های بالقوه (پتانسیل) و گیاهای هرزه از نباتات وارداتی که تا به حال در افغانستان وجود

د واردبدو یا ترقرنطین لاندې سیمو څخه دهبواد نورو برخوته ددې توکو دلېرډولو په منظوردقرنطین د شرایطو وضع کول.

۲۰- د هغونباتاتو دتخم، نباتاتو، نباتی محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو واردبدو چې هېواد ته داخل شوي وي اودآفت دلېرډ باعث گرځي قرنطینی، تجزیوی او تحلیلی (لابراتواری) کتنې.

۲۱- دبارجامو، پستی بستو، د مسافرینو د لاسي بکسونو اوهغو لېرډېدونکو وسایلو کتنه یا دلزوم په صورت کې ضدعفونی کول چې له بهر څخه هېواد ته واردېږي.

۲۲- له بالقوه ارگانیزمونو (پتانسیل) څخه د هغه قرنطینی آفت چې تراوسه یې په افغانستان کې شتون نه دی لرلی یاپه پراخه توګه خپور شوی نه دی او له وارداتې نباتاتو څخه د بیکاره گیاوو د پیژندلو او وضعیت د ټاکلو په منظور، د تجزیوی او تحلیلی

- (لابراتواري) قرنطیني کتو د معیاري تگلارو طرح کول .
- ۲۳- د هغو قرنطیني نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو نباتي تنظیم شوو اقلامو کتنې چې بهر ته صادرېږي.
- ۲۴- د تجزیې او تحلیل د دستگاوو (لابراتوار) رامنځته کول.
- ۲۵- په قوریو، د تخمونو د اصلاح او د بنسکلاییزو ګلانو د روزنې په هغو مؤسسو کې چې د قلمو د تولید او د نیالونو اوسالمو کرنیزو تخمونو د برابرولو لپاره جوړ شوي دي د قرنطیني تدبیرونو له اجراء څخه څارنه کول.
- ۲۶- د نباتي آفت پر خلاف د مجادلې د نوو تگلارو، وسایلو او چارو په هکله د خلکو د خبرتیا د سطح د لوړولو په منظور د زده کړه ییزو برنامو د ایزول.
- ۲۷- د نباتاتو د ساتنې او قرنطین عالي کمیټې ته د نباتي روغتیا ساتنې د اضطرار د حالت د اعلام وړاندیز.
- ۲۸- په وارداتي او صادراتي محمولو، نداشته و یا به طور گسترده انتشار نموده است.
- ۲۳- معاینات قرنطیني نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده که به خارج صادر می گردد.
- ۲۴- ایجاد دستگاه های تجزیه و تحلیل (لابراتوار).
- ۲۵- مراقبت از اجرای تدابیر قرنطیني در قوریه ها و مؤسسات اصلاح تخم و تربیه گل های زینتی که به منظور تهیه و تولید قلمه ها، نهال ها و تخم های سالم بذری تأسیس شده باشد.
- ۲۶- تدویر برنامه های آموزشی به منظور بلند بردن سطح آگاهی مردم در مورد روش های جدید، وسایل و طرق مجادله علیه آفت نباتي.
- ۲۷- پیشنهاد اعلام حالت اضطرار حفظ الصحه نباتي به کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین.
- ۲۸- فراهم نمودن تسهیلات وامکانات

مناسب جهت کاهش موجودیت آفت نباتی در محموله های وارداتی و صادراتی، نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده مانند: اتاق های تولید دود (اتاق فوموگیشن)، ضد عفونی کننده ها و درجه (حرارت سرد و گرم).

ایجاد کمیته عالی

ماده ششم:

- (۱) به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:
- ۱- معین مسلکی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به حیث رئیس.
- ۲- رئیس اداره حفاظت نباتات و قرنطین به حیث معاون.
- ۳- نماینده وزارت تجارت و صنایع به حیث عضو.
- ۴- نماینده وزارت صحت عامه به حیث عضو.
- ۵- نماینده ریاست عمومی گمرکات

نباتاتو، نباتی محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامولکه: د دود دتولید په خونو (د فوموگیشن په خونه) کې د نباتی آفت د شتون دراکمولولپاره ضدعفونی کوونکو او (دگرمی اویخنی) د درجې دکمولو په خاطر دناسبو امکاناتو اوآسانتیاوو برابرول.

د عالی کمیته جوړول

شپږمه ماده:

- (۱) د دغه قانون د حکمونو د بنه تطبیق په منظور د قرنطین نباتاتو د ساتنې عالی کمیته په لاندې ترکیب سره جوړېږي:
- ۱- د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ د وزارت مسلکی معین درئیس په توگه.
- ۲- د قرنطین او نباتاتو د ساتنې د ادارې رئیس د مرستیال په توگه.
- ۳- د سوداگرۍ او صنایعو وزارت استازی د غړي په توگه.
- ۴- د عامې روغتیا وزارت استازی د غړي په توگه.
- ۵- د مالیې وزارت د گمرکاتو د عمومي

- ریاست استازی د غړي په توگه.
- ۶- د چاپیریال ساتنې د ملي ادارې استازی د غړي په توگه.
- ۷- د کابل پوهنتون د زراعت پوهنځي استازی د غړي په توگه.
- ۸- د افغانستان د تجارت او صنایعو خونو استازی د غړي په توگه.
- ۹- د بذري تخمونو د ملي بورډ استازی د غړي په توگه.
- ۱۰- د ستندرد د ملي ادارې استازی د غړي په توگه.
- ۱۱- د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د کوپراتیفونو د انکشاف رئیس د غړي په توگه.
- ۱۲- د قوریه دارانو د اتحادیې استازی د غړي په توگه.
- ۱۳- د افغانستان د بذري تخمونو د ملي سازمان استازی د غړي په توگه.
- ۱۴- د نباتاتو د ساتنې د ادارې د قرنطین د برخې مسئول د منشي په توگه.
- (۲) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې عالي وزارت مالیه به حیث عضو.
- ۶- نمایندۀ اداره ملی حفاظت محیط زیست به حیث عضو.
- ۷- نمایندۀ پوهنځی زراعت پوهنتون کابل به حیث عضو.
- ۸- نمایندۀ اتاق تجارت و صنایع افغانستان به حیث عضو.
- ۹- نمایندۀ بورډ ملی تخم های بذری به حیث عضو.
- ۱۰- نمایندۀ اداره ملی ستندرد به حیث عضو.
- ۱۱- رئیس انکشاف کوپراتیف های زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به حیث عضو.
- ۱۲- نمایندۀ اتحادیه قوریه داران به حیث عضو.
- ۱۳- نمایندۀ سازمان ملی تخم های بذری افغانستان به حیث عضو.
- ۱۴- مسئول بخش قرنطین اداره حفاظت نباتات و قرنطین به حیث منشی.
- (۲) کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین

میتواند در صورت ضرورت به منظور مشوره و معلومات تخنیکي، از متخصصین عرصه مربوط در جلسات خویش دعوت بعمل آورد.

وظایف و صلاحیت های کمیته عالی

ماده هفتم :

کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

- ۱- اعلام حالت اضطرار حفظ الصحه نباتی در صورت ضرورت.
- ۲- بررسی شکایات واصله در مورد تصامیم مفتشین مطابق احکام این قانون و طرز العمل های مربوطه.
- ۳- ایجاد کمیته های فرعی در صورت ضرورت.
- ۴- ارایه مشوره به اداره حفاظت نباتات و قرنطین غرض بهبود امور.
- ۵- تعیین اندازه حفظ الصحه نباتی با نظر داشت هدف کاهش تاثیرات منفی

کمیته کولای شی په خپلو ناستوکې د مشورې او تخنیکي معلوماتو په موخه د اړوندې برخې متخصصینو ته بلنه ورکړي.

دعالي کمېټې دندې او واکونه

اوومه ماده:

دقرنطین اونباتاتو دساتنې عالي کمیته دلاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

- ۱- د ضرورت په صورت کې د نباتي روغتیا ساتنې د اضطراري حالت اعلامول.
- ۲- د اړوندو کړنلارو او د دغه قانون د حکمونو مطابق د مفتشینو د تصمیمونو په هکله در سېدلو شکایتونو پلټنه.
- ۳- د ضرورت په صورت کې د فرعي کمیټو جوړول.
- ۴- د چارو د ښه والي لپاره د قرنطین او نباتاتو د ساتنې ادارې ته د مشورې وړاندې کول.
- ۵- د سوداگریزو منفي اغیزو د کمولو د موخې په پام کې نیولو سره د نباتي روغتیا

ساتنی دکچی تاکل.

تجارتی.

۶- د ادارې د موخو پورې د اړوندو

۶- انجام سایر وظایف مرتبط به اهداف

نورو دندو ترسره کول.

اداره.

۷- د قرنطین او نباتاتو د ساتنی د ادارې

۷- تائید برنامه های اداره حفاظت نباتات

د برنامو تأییدول.

و قرنطین.

د پلتونکو توظیفولتوظیف مفتشین

اتمہ مادہ:

مادہ هشتم:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنی اداره

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین به

د قرنطینې چارو د پرمخ بیولو په موخه

منظور پیشبرد امور قرنطینې، شعبات

قرنطینې شمې جوروې او پلتونکي

قرنطینې را ایجاد و مفتشین را توظیف

کماري.

می نماید.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج

(۲) مفتشین مندرج فقره (۱) این ماده

شوي پلتونکي دلاندې دندو او واکونو

دارای وظایف و صلاحیت های ذیل

لرونکي دي:

می باشند:

۱- په کروندو، ذخیرو یا د هېواد له

۱- تفتیش نباتات، محصولات نباتی

قلمرو څخه دلېږد په حال کې د نباتاتو،

و سایر اقلام تنظیم شده در مزارع،

نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو

ذخایر ویا در حمل انتقال از قلمرو

اقلامو پلټنه.

کشور.

۲- د بار جامو پسه شمول د

۲- تفتیش محموله بشمول بار جامه ها،

محمولو او بستو د ساتنی د ځایونو او د حمل

بسته ها، محلات نگهداری و تسهیلات

او نقل د آسانتیاوو پلټنه.

حمل و نقل آنها.

- ۳- په نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو نباتي اقلامو کې د نباتي آفت دشتون د تثبیت په صورت کې، د نمونې داخیستلو او نورو لارو سره د آفت د وضعیت ارزونه.
- ۴- لدې څخه چې دهغو الوتکو زیاتي مواد چې د افغانستان په قلمرو کې دننه ناسته کوي یا هغه تاسیسات چې په کې وارداتي نباتات، نباتي محصولات یا نور تنظیم شوي اقلام وینځل یا پروسس کېږي د افغانستان نباتي سرچینوته هېڅ خطر نه ورپېښوي پلټنه او د ډاډ تر لاسه کول.
- ۵- د نباتي روغتیا ساتنې د تصدیق لیک صادرول.
- ۶- د اړتیا په صورت کې د صادراتوونکي هېواد دننه دهغه د موافقې پر بنسټ د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو پلټنه.
- ۷- د نباتاتو د بار جامو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو خلاصول.
- ۸- د محمولې، بار جامو او د هغو اشخاصو ۳- در صورت تثبیت آفت نباتي در نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده، ارزیابی وضعیت آفت با گرفتن نمونه و سایر طرق.
- ۴- تفتیش و حصول اطمینان از اینکه مواد زاید طیاره های که بداخل قلمرو افغانستان نشست می کنند و یا تاسیساتی که در آن نباتات وارداتی، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده شستشو و یا پروسس می شوند هیچ خطری را به منابع نباتی افغانستان وارد نمی نماید.
- ۵- صدور تصدیق نامه حفظ الصحة نباتی.
- ۶- انجام امور تفتیش نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده در صورت ضرورت در کشور صادر کننده بنابر توافق آن کشور.
- ۷- باز نمودن بار جامه های نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.
- ۸- متوقف ساختن و تفتیش محموله،

بارجامه و وسایل اشخاص که به کشور داخل و یا از کشور عبور نموده و احتمال موجودیت آفت تنظیم شده در محموله آنها متصور باشد.

۹- حصول معلومات و بررسی اسناد مربوط از ادارات، گمرکات، بنادر دریایی، میدان های هوایی، توقفگاه های وسایط حمل و نقل زمینی، پسته خانه ها و مالکین تولیدات خصوصی درباره اموال وارداتی و صادراتی، انبارخانه ها (گدام ها) و وسایل حمل و نقل نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.

۱۰- داخل شدن به بنادر دریایی، توقفگاه های وسایط حمل و نقل زمینی و میدان های هوایی، پسته خانه های عمومی، انبار خانه ها (گدام ها) سیلو ها، طیارات ملکی، ساحه ادارات دولتی و خصوصی جهت بررسی و اخذ نمونه، نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده برای معاینات

د وسایلو درول او پلتنه چي هېواد ته نوځي ياله هېواده تېرېږي او د هغوی په محمولو کې د تنظيم شوي آفت دشتون احتمال متصور وي.

۹- له ادارو، گمرکونو، دسیندونو له بندرونو، هوایی ډگرونو، ځمکنیو وسایطوله تم ځایونو، پسته خانو او دخصوصي تولیداتو له خاوندانو څخه دوارداتي او صادراتي مالونو، انبارخانو (گدامونو) او د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلاموپه باره کې دمعلوماتو ترلاسه کول اود اړوند سندونو څېړل.

۱۰- دلازمو تدبیرونو دنیولو او د نباتي آفت د تشخیص په موخه دریایی بندرونو، دځمکني حمل او نقل دوسایطو تم ځایونو، هوایی ډگرونو، عمومي پسته خانو، انبارخانو (گدامونو) سیلوگانو، ملکي الوتکو، دولتي او خصوصي ساحوته د بررسی اود تجزیوي او تحلیلي (لابراتواري) معایناتو په خاطر د نباتاتو،

- نباتی محصولاتو اونورو تنظیم شوو
اقلاموڅخه دنموني داخيستلو په خاطر
نوتل.
- ۱۱- د تنظيم شوي نباتي آفت دشتون
دمؤجهو دلايلو په صورت کې، دخطر تر
لرې کېدلو د نباتاتو، نباتي محصولاتو او
نورو تنظيم شوو اقلامو د وېش، خرڅلاو
اوگټې اخيستنې درول يا وروسته کول.
- ۱۲- په هغه صورت کې چې د علمي
روزنې او شواهدو دڅېړنې پر بنسټ
د انسانانو، نباتاتو او حيواناتو ژوند او
روغتيا د خطر سره مخامخ تشخيص شي،
د مالک په لگښت دککړې محمولې
تداوي، مستردول له منځه وړل.
- (۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج
شوي پلټونکي مکلف دي، د پلټنې په
وخت کې د پلټنې مخصوص کارت
ښکاره کړي.
- (۴) که چېرې پلټونکي دمحمولې
دتداوي، مستردولو ياله منځه وړلو تصميم
ونيسي، مکلف دی په لنډ وخت کې
- تجزیوی و تحلیلی (لابراتواری)
به منظور تشخيص آفت نباتی و اتخاذ
تدابیر لازم.
- ۱۱- در صورت موجودیت دلایل
مؤجه مبنی بر وجود آفت نباتی تنظیم
شده، توقف یا تعویق توزیع، فروش و
استفاده نباتات، محصولات نباتی وسایر
اقلام تنظیم شده الی رفع خطر.
- ۱۲- تداوی، مستردنمودن یا محو
محموله ملوث، به مصرف مالک در
صورتیکه بر اساس ارزیابی و شواهد
علمی، صحت و حیات انسانها،
نباتات و حیوانات مواجه به خطر تشخيص
گردد.
- (۳) مفتشین مندرج فقره (۱) این
ماده مکلف اند، حین تفتیش
کارت مخصوص تفتیش را ارایه
نمایند.
- (۴) هرگاه مفتش به تداوی، مسترد
نمودن یا محو محموله تصمیم
اتخاذ نماید، مکلف است مالک محموله

دمحمولې مالک ته په لیکلې ډول
خبرور کړي.

د اعتراض غوښتنه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې شخص ددې قانون په اتمه ماده کې ددرج شوي مفتش په تصمیم قناعت ونه لري، کولی شي د اعتراض غوښتنلیک د (۱۰) ورځو په ترڅ کې د قرنطین او نباتاتو د ساتنې عالي کمېټې ته وړاندې کړي.

(۲) د اعتراض غوښتنلیک دلاندې مطالبو لرونکې وي:

- ۱- دغوښتنلیک ورکوونکي شهرت.
- ۲- هغه تصمیم چې پرې اعتراض شوی دی.
- ۳- داعتراض دلیلونه.

(۳) دقرنطین او نباتاتو دساتنې عالي کمېټه ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنلیک له لاسته راوړلو وروسته څېرې او د هغې دوړاندې کولو له نېټې څخه د (۵) کاري ورځو په ترڅ کې تصمیم نیسي

را به اسرع وقت طور کتبی
اطلاع دهد.

درخواست اعتراض

ماده نهم:

(۱) هرگاه شخص به تصمیم مفتش مندرج ماده هشتم این قانون قناعت نداشته باشد، می تواند درخواست اعتراض خود را در خلال (۱۰) روز به کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین ارایه نماید.

(۲) درخواست اعتراض حاوی مطالب ذیل می باشد:

- ۱- شهرت درخواست دهنده.
- ۲- تصمیمی که علیه آن اعتراض صورت گرفته است.
- ۳- دلایل اعتراض.

(۳) کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین درخواست مندرج فقره (۲) این ماده را بعد از دریافت بررسی نموده و در خلال (۵) روز کاری از تاریخ ارائه آن تصمیم اتخاذ و به

او غوښتنلیک ورکونکي ته په لیکلې ډول خبر ورکوي. (۴) که چېرې شخص دقرنطین اوباتاتو دساتنې دعالي کمېټې په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د تصمیم نیولو له نېټې تر (۱۰) ورځو پورې محکمې ته مراجعه وکړي.

درخواست دهنده طورکتی اطلاع می دهد. (۴) هرگاه شخص به تصمیم کمیته عالی حفاظت نباتات وقرنطین قناعت نداشته باشد، می تواند از تاریخ اتخاذ تصمیم، الی (۱۰) روز به محکمه مراجعه نماید.

درېم فصل

جوازلیک

دتورید جوازلیک

لسمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نشي کولای جوازلیک پرته د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو په واردولو لاس پورې کړي.

(۲) جوازلیک ددې قانون د حکمونو مطابق د حکمي یا حقیقي اشخاصو په غوښتنه ورکول کېږي.

(۳) د دي مادې په (۲) فقره کې درج شوی جواز لیک د سوداگریزو نافذه قوانینو د حکمونو مطابق د (۳) کلونو

فصل سوم

جوازنامه

جوازنامه تورید

ماده دهم:

(۱) هېڅ شخص نمیتواند بدون داشتن جوازنامه به تورید نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده اقدام نماید.

(۲) جوازنامه به اساس درخواست اشخاص حقیقي یا حکمي مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

(۳) جوازنامه مندرج فقره (۲) این ماده مطابق به احکام قوانین نافذه تجارتي برای مدت (۳) سال اعطاء

- لپاره ورکول کېږي. (۴) د نباتاتو د توريد او نباتي محصولاتو اجازه لیک د هر ځل لپاره د (۵۰۰) پنځه سوه افغانیو په بدل کې د کرنې او بو لگولو او مالدارۍ وزارت د قرنطین او د نباتاتو د ساتنې ادارې لخوا ورکول کېږي.
- می گردد. (۴) اجازه نامه توريد نباتات و محصولات نباتی برای هر مراتبه در بدل مبلغ (۵۰۰) پنجصد افغانی توسط اداره حفاظت نباتات و قرنطین وزارت زراعت، آبیاری و مالداري داده می شود.
- (۵) د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنلیک ارزوي او د منلو یا ردولو په هکله یې تصمیم نیسي.
- (۵) وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در خواست مندرج فقره (۲) این ماده را مورد ارزیابی قرار داده در مورد قبولی یا رد آن تصمیم اتخاذ می نماید.
- (۶) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنلیک رد شي، د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت مکلف دی، د هغه دلیلونه غوښتنلیک ورکونکي ته زیات نه زیات د(۱۵) ورځو په ترڅ کې په لیکلې ډول خبر ورکړي.
- (۶) هرگاه درخواست مندرج فقره (۲) این ماده رد گردد، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مکلف است، دلایل آن را حد اکثر در خلال (۱۵) روز به درخواست دهنده طور کتبی اطلاع دهد.
- (۷) هغه شخص چې غوښتنلیک یې ردېږي، کولی شي بل غوښتنلیک له قانع کوونکو دلایلو سره د کرنې، مالداري
- (۷) شخصی که درخواست وی رد می گردد، می تواند درخواست جدید را با دلایل مقنع به وزارت زراعت، آبیاری و

او اوبولگولو وزارت ته وړاندې کړي.

(۸) ددې مادې په (۲) فقره کې ددرج شوي اجازه لیک لرونکی مکلف دی نباتات، نباتي محصولات اونور تنظیم شوي اقلام یواځې له هغو بندرونو څخه چې د قرنطین اوبناتاتو دساتنې د ادارې لخوا ټاکل کېږي، وارد کړي.

معافیت

یوولسمه ماده:

د قرنطین اوبناتاتو دساتنې اداره کولی شي هغه اشخاص چې ځینې نباتات، نباتي محصولات اونور تنظیم شوي اقلام د نباتي آفتونو د خطر د تجزیې او تحلیل او د شخصي کتې اخیستنې په موخه واردوي، ددې قانون دلسمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي جواز لیک له لاسته راوړلو څخه معاف کړي.

د اطلاع ورکولو مکلفیت

دوولسمه ماده:

(۱) د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو توريدوونکي مکلف دي

مالداري ارايه نمايد.

(۸) دارنده جوازنامه مندرج فقره (۲) این ماده مکلف است نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده را تنها از بنادر که از طرف اداره حفاظت نباتات و قرنطین تعیین می گردد، به کشور وارد نماید.

معافیت

ماده یازدهم:

اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند اشخاصی را که بعضی از نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده را که به منظور تجزیه و تحلیل خطر آفات نباتی و استفاده شخصی توريد می نمایند، از اخذ جواز نامه مندرج فقره (۲) ماده دهم این قانون، معاف نماید.

مکلفیت اطلاع دهی

ماده دوازدهم:

(۱) توريد کننده نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده مکلف است، از

رسیدن محموله مربوطه خویش، به شعبات قرنطینی در بندرطورکتبی اطلاع دهد.

(۲) مفتش اداره حفاظت نباتات و قرنطین مکلف است، از تاریخ اطلاع رسیدن محموله، در خلال سه روز به تفتیش آن اقدام نماید.

تصدیقنامه حفظ الصحه نباتی

ماده سیزدهم:

(۱) صادرکننده نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده مکلف است تصدیق نامه حفظ الصحه نباتی را از شعبات قرنطینی اخذ نماید.

(۲) صادرکننده مندرج فقره (۱) این ماده مکلف به انجام اقدامات ذیل می باشد:

- ۱- راییه درخواست.
- ۲- راییه اسناد مورد ضرورت.
- ۳- فراهم نمودن زمین تفتیش محموله.
- ۴- تأدیه فیس تفتیش.

به بندر کپی دخپلی محمولی درسدلو په اړه، په لیکلې ډول قرنطیني شعبوته خبرور کړي.

(۲) د قرنطین اوباتاتو د ساتنې د ادارې پلټونکی مکلف دی د محمولې د رسېدو د خبر له نېټې څخه، د درې ورځو په ترڅ کې یې په پلټنه اقدام وکړي.

د نباتي روغتیا ساتنې تصدیق لیک

دیارلسمه ماده:

(۱) د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو صادروونکی مکلف دی د نباتي روغتیا ساتنې تصدیق لیک د قرنطیني شعبو څخه ترلاسه کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی صادروونکی د لاندې اقداماتو په ترسره کولو مکلف دی:

- ۱- د غوښتنلیک وړاندې کول.
- ۲- د اړتیاوړ سندونو وړاندې کول.
- ۳- دمحمولې دپلټنې دزمینې برابرول.
- ۴- دپلټنې دفیس ورکول.

(۳) شعبات قرنطینی با رعایت حکم مندرج فقره های (۲۰۱) این ماده مکلف به اجراءات ذیل می باشد: ۱- بررسی درخواست و تأیید یا رد آن. ۲- تفتیش محموله. ۳- صدور تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی. (۴) شعبات قرنطینی در صورت رد درخواست مکلف است به اسرع وقت ممکن به درخواست دهنده طور کتبی اطلاع دهد. (۵) شخصی که درخواست وی رد می گردد، می تواند درخواست را بعد از رفع نواقص مجدداً به شعبات قرنطینی ارایه نماید. (۶) صادرکننده مندرج فقره (۱) این ماده می تواند بعد از صدور تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی، مطابق معیارهای ایمنی که از طرف شعبات	(۳) ددې مادې د (۱ او ۲) فقرو د حکمونو په رعایتولوسره قرنطیني شعبي دلاندي اجراءاتو په ترسره کولو مکلفي دي: ۱- د غوښتنلیک خپرل او د هغه تأییدول یاردول. ۲- دمحمولي پلټنه. ۳- د نباتي روغتیا ساتنې دتصدیق لیک صادرول. (۴) د غوښتنلیک د رد په صورت کې قرنطیني شعبي مکلفي دي په ممکن لڼه وخت کې غوښتنلیک ورکونکي ته په لیکلي ډول خبر ورکړي. (۵) هغه شخص چې غوښتنلیک یې ردېږي، کولای شي خپل غوښتنلیک دنواقصوله لرې کولو وروسته قرنطیني شعبوته بیا وړاندې کړي. (۶) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی صادروونکی، د نباتي روغتیا ساتنې دتصدیق لیک له صادرېدو وروسته کولی شي، له هغو ساتندویه معیارونو سره سم

قرنطینی تو صیه می گردد، محموله را صادر نماید.

صادرات مجدد محموله ها

ماده چهاردهم:

(۱) هرگاه محموله به کشور وارد و بعداً به کشور دیگری صادر گردد، صادر کننده مکلف به انجام اقدامات ذیل می باشد:

۱- رایحه درخواست به شعبات قرنطینی به منظور اخذ تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی جهت صدور مجدد.

۲- رایحه اسناد مورد ضرورت.

۳- تأدیه فیس قابل پرداخت.

۴- فراهم نمودن زمینه تفتیش محموله.

(۲) شعبات قرنطینی بعد از تفتیش محموله، تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی صادرات مجدد را با در نظر داشت شرایط ذیل صادر می نماید:

۱- محموله در معرض خطر ملوث شدن

چی د قرنطینی خانگو له خوابی تو صیه کبری، محموله صادره کبری.

د محمولو بیا صادرول

خوارلسمه ماده:

(۱) که چبری یوه محموله هېواد ته وارده اوبیا بل هېواد ته صادرشي، صادره وونکی دلاندي اقداماتو په ترسره کولو مکلف دی:

۱- د بیا صادرولو په منظور له قرنطینی خانگو خنخه د روغتیا ساتنې د تصدیق لیک دلاسته راوړلو په منظور د غوښتنلیک وړاندي کول.

۲- د اړتیاوړ سندونو وړاندي کول.

۳- د ورکړې وړ فیس ورکول.

۴- د محمولې د پلټنې د زمينې برابرول.

(۲) قرنطینی خانگې د محمولې له پلټنې وروسته، د نباتي روغتیا ساتنې د بیا صادرولو تصدیق لیک د لاندي شرایطو په پام کې نیولو سره صادروي:

۱- محموله د ککړېدو په معرض کې

قرار ونلري.

قرار نداشته باشد.

۲- د واردوونکي هېواد د نباتي روغتيا ساتنې شرايط دلومړي صادروونکي هېواد له مقرراتو سره يوشان يا آسان وي.

۲- شرايط حفظ الصحة نباتي کشور وارد کننده با مقررات کشور صادر کننده اولی موازی و یا آسان تر باشد.

۳- هغه سندونه چې له محمولې سره يوځای وي د درېيم هېواد د نباتي روغتيا ساتنې له شرايطو سره مطابقت ولري.

۳- اسنادی که با محموله همراه می باشد با شرايط حفظ الصحة نباتي کشور سوم مطابقت داشته باشد.

(۳) صادروونکی مکلف دی د نباتي روغتيا ساتنې اصل تصدیق لیک له هرې هغې محمولې سره چې ددې مادې په (۲) فقره کې د نباتي روغتيا ساتنې له شرايطو سره بيا صادرېږي، يوځای کړي او د پلټنې فیس يې ورکړي.

(۳) صادر کننده مکلف است اصل تصدیقنامه حفظ الصحة نباتي را با هر محموله که مطابق شرايط حفظ الصحة نباتي مندرج فقره (۲) این ماده مجدداً صادر میگردد، ضم نموده و فیس تفتیش آنرا تأدیه نماید.

(۴) قرنطیني شعبې کولای شي ددې مادې په (۲) فقره کې ددرج شوو شرطونو دنه په پام کې نیولو په صورت کې ددې قانون د دیارلسمې مادې د حکم مطابق د صادراتو د نباتي روغتيا ساتنې تصدیق لیک بيا صادر کړي.

(۴) شعبات قرنطیني می تواند در صورت عدم رعایت شرايط مندرج فقره (۲) این ماده مجدداً مطابق حکم ماده سیزدهم این قانون، تصدیقنامه حفظ الصحة نباتي صادرات را صادر نماید.

(۵) نام کشور صادرکننده اولی در تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی که طبق حکم فقره (۴) این ماده صادر می گردد، درج می شود.

محموله های ترانزیتی

ماده پانزدهم:

(۱) شعبات قرنطینی محموله های را که از کشور به شکل ترانزیت عبور می نماید بررسی نموده، در صورت بسته بندی، اجازه عبور را در برابر فیس معین اعطاء می نماید و در صورت کشف آفت نباتی، محموله به مصرف توریید کننده، ضد عفونی و پاک کاری یا به کشور صادر کننده مسترد و یا محو می گردد.

(۲) هرگاه بسته بندی محموله ترانزیتی باز شده باشد یا شعبات قرنطینی در مورد آن مشکوک شوند محموله را مورد تفتیش قرارداداده در صورت عاری بودن از آفت نباتی تصدیق نامه حفظ الصحة نباتی را در برابر فیس معین صادر و در

(۵) دلومرئی صادر وونکی هېواد نوم د نباتی روغتیا ساتنې په هغه تصدیق لیک کې چې ددې مادې د (۴) فقرې د حکم سره سم صادرېږي، درجېږي.

ترانزیتی محمولې

پنځلسمه ماده:

(۱) قرنطینی شعبې هغه محمولې چې له هېواد څخه په ترانزیتی ډول تېرېږي څېړي، دبسته بندۍ په صورت کې، د ټاکلي فیس په مقابل کې ورته د تېرېدو اجازه ورکوي او د نباتی آفت دکشف په صورت کې، محموله د توریید کوونکي په لگښت، ضد عفونی یا پاک کاری کېږي یا صادر وونکي هېواد ته بېرته مسترد کېږي یا هم له منځه وړل کېږي.

(۲) که چېرې ترانزیتی بسته بندي شوې محموله خلاصه شوې وي یا قرنطینی شعبې د هغې په هکله شکمنې شي محموله دپلټنې لاندې نیول کېږي او د نباتی آفت څخه دپاکوالي په صورت کې د نباتی روغتیا ساتنې تصدیق لیک دټاکلي فیس په

صورت ملوث بودن به آفت نباتی درمورد تداوی یا مسترد نمودن به کشورصادرکننده و یا نحو آن مطابق به احکام این قانون تصمیم اتخاذ می نماید.

(۳) حکم مندرج ماده سیزدهم این قانون در مورد محموله های ترانزیتی قابل تطبیق نمی باشد، مگر در صورت موجودیت شرایط ذیل:

۱- محموله طوری بسته بندی گردیده باشد که خطر انتشار آفت نباتی تنظیم شده که ممکن است در محموله موجود باشد، بوجود نیارد.

۲- محموله و اسناد همراه آن درمطابقت به شرایط حفظ الصحة نباتی کشور وارد کننده باشد.

۳- تصدیقنامه حفظ الصحة نباتی کشور صادرکننده اولی در مطابقت با محموله و اسناد همراه آن باشد.

مقابل کی ورته صادرپری او د نباتی آفت د ککپردو په صورت کی د هغه د تداوی یا صادروونکی هېواد ته د مستردولو یا له منځه وړلو په هکله ددې قانون دحکمونو مطابق تصمیم نیسي.

(۳) ددې قانون په دیارلسمه ماده کې درج شوی حکم د ترانزیتی محمولو په هکله دتطبیق وړ نه دی مگردلاندي شرطونو دشتون په صورت کې:

۱- محموله په داسې ډول بسته بندي شوې وي چې د تنظیم شوي نباتی آفت د خپرېدو خطر چې ممکن دی په محموله کې شتون ولري منځ ته رانه وړي.

۲- محموله او ورسره مل سندونه د واردوونکی هېواد دنباتی روغتیا ساتني دشرطونوسره په مطابقت کې وي.

۳- دلومړني صادروونکی هېواد دروغتیا ساتني تصدیق لیک دمحمولې او ورسره مل سندونوسره مطابقت ولري.

په سرحدی بندرونو کې پلټنه

شپاړسمه ماده:

(۱) نباتات، نباتي محصولات اونور تنظيم شوي اقلام په سرحدی بندرونو کې د واردېدو پرمهال پلټل کېږي.

(۲) که چېرې بارجامه مهولاک او په نښه شوې وي، نباتات، نباتي محصولات اونور تنظيم شوي اقلام په وروستي مقصد کې د واردوونکي دغوښتنې پر اساس پلټل کېږي.

(۳) هغه پلټنې چې ددې مادې د (۱ او ۲) فقرو مطابق صورت مومي په رسمي ساعتونو کې ترسره کېږي، دهغه حالاتو په استثناء چې نباتات، نباتي محصولات اونور تنظيم شوي اقلام دترانزیت په جریان کې وي يا دهغه له منځه تلل متصور وي يا دهغو په ورود کې دنورو دلایلو په وجه وروسته والی راغلی وي، په دې صورت کې پلټنه دواردوونکي په غوښتنه او په غیر رسمي ساعتونو کې دفیس په ورکړې سره ترسره کېدای شي.

تفتیش در بنادر سرحدی

ماده شانزدهم:

(۱) نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظيم شده حین ورود در بنادر سرحدی تفتیش می گردد.

(۲) هرگاه بارجامه مهولاک و نشانی گردیده باشد، نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظيم شده به اساس درخواست توريد کننده در مقصد نهایی تفتیش می گردد.

(۳) تفتیش که مطابق فقره های (۱ و ۲) این ماده صورت می گیرد در ساعات رسمی اجراء می گردد، به استثنای حالاتیکه نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظيم شده در جریان ترانزیت بوده یا امکان از بین رفتن آن متصور باشد و یا در ورود آنها به دلایل دیگر تاخیر بعمل آمده باشد، در این صورت تفتیش طبق درخواست واردکننده و تأدیه فیس در ساعات غیررسمی صورت گرفته می تواند.

له پلتهې وروسته شرطونه او اقدامات

اوو لسمه ماده:

(۱) که چېرې محموله دصادروونکي هېواد دنباتي روغتيا ساتنې تصدیق لیک ولري او دپلتهې څخه وروسته جوته شي چې د قرنطیني نباتي آفت دخپرېدوخطر اود غیرقرنطیني تنظیم شوي آفت اقتصادي اغېزې شتون نه لري، پلټونکی محموله دلیکلې خبرتیا په ذریعه واردوونکي ته ابلاغوي اوگمرک ته یې سپاري.

(۲) د گمرک مامورین ددې مادې په (۱) فقره کې ددرج شوي خبرداري په لیدلو سره، محمولې ته د واردېدو اجازه ورکوي.

(۳) که چېرې دپلتهې په جریان کې معلومه شي چې د واردشوي محمولې یوه برخه یاټوله په نباتي آفت ککړه ده، پلټونکی محموله دروي او په لنډ وخت کې دلیکلې خبرتیا په ذریعه واردوونکی خبروي چې دټاکلي مودې په ترڅ کې

شرایط و اقدامات بعد از تفتیش

ماده هفدهم:

(۱) هرگاه محموله دارای تصدیق نامه حفظ الصحة نباتی کشورصادرکننده باشد وبعد از تفتیش معلوم گردد که خطری از ورود و انتشار آفت نباتی قرنطیني و تاثیرات اقتصادی آفت نباتی تنظیم شده غیرقرنطیني وجود ندارد، مفتش محموله را ذریعه اطلاعیه کتبی به وارد کننده ابلاغ و محول گمرک می نماید.

(۲) مامورین گمرک محموله را برویت اطلاعیه کتبی مندرج فقره (۱) این ماده، اجازه ورود میدهند.

(۳) هرگاه در جریان تفتیش معلوم گردد که تمام یا بخشی از محموله تورییدی ملوث به آفت نباتی بوده، مفتش محموله را متوقف نموده و به اسرع وقت توریید کننده را ذریعه اطلاعیه کتبی مطلع می نماید که تمامی یا بخشی از نباتات،

- دنباتاتو، نباتي محصولات اونورو تنظيم شوو اقلامو يوه برخه يا ټوله چې په خبرتياکې مشخص کېږي دلاندې اقداماتو تابع دي:
- ۱- د خطر دلېرې کولو په موخه مناسبه تداوي.
 - ۲- صادروونکي هېواده مستردول.
 - ۳- له منځه وړل.
 - (۴) که چېرې وارد شوي نباتات، نباتي محصولات اونور تنظيم شوي اقلام په داسې ډول په نباتي آفت ککړ وي چې له منځه وړلوته يې عاجله اړتيا وي او واردوونکي ته خبر ورکول هم ممکن نه وي، پلټونکی کولی شي دهغې په له منځه وړلو اقدام وکړي.
 - (۵) که چېرې نباتات، نباتي محصولات او نور تنظيم شوي اقلام له ورود، تداوي يا ضدعفوني کولو وروسته د واردوونکي له خوا له مطالبې پرته پاتې شي، مفتش کولای شي له احوالوسره سم، دقرنطين اونباتاتو د ساتنې د ادارې په موافقه (۱۵)
- محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده در خلال مدت معين که در اطلاعیه مشخص می گردد تابع اقدامات ذیل می باشد:
- ۱- تداوی مناسب به منظور رفع خطر.
 - ۲- مسترد نمودن به کشور صادرکننده.
 - ۳- محو.
 - (۴) هرگاه نباتات، محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده توريدي طوری ملوث به آفت نباتي بوده که نیازعاجل به محو آنها باشد و دادن اطلاع به تورييد کننده ممکن نباشد، مفتش می تواند به محو آن اقدام نماید.
 - (۵) هرگاه نباتات، محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده بعد از ورود يا بعد از تداوی و ضد عفونی کردن از طرف تورييد کننده بدون مطالبه باقی بماند، مفتش می تواند به موافقه اداره حفاظت نباتات وقرنطين حسب احوال در ظرف

- ورځو په ترڅ کې په دې برخه کې تصمیم ونیسي.
- (۶) ددې مادې په (۳، ۴ او ۵) فقره کې دلگښتونو درج شوي اجراءات د واردوونکي پرغاړه دي. په هغه صورت کې چې یادو لگښتونو د قرنطیني څانگوله خوا صورت موندلی وي، واردوونکی د هغه په ورکړې مکلف دی.
- (۷) قرنطیني څانگې هېواده د واردو شوو نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو قلمونو له منځه وړلوڅخه چې ددې قانون د حکمونو مطابق صورت مومي، مسئولې نه دي.
- (۸) قرنطیني څانگې د قرنطین او نباتاتو دساتنې د عالي کمیټې په موافقې له مرضونو او نباتي آفتونو څخه د نباتي سرچینو او چاپیریال د ساتنې په منظور، لاندې تدبیرونه نیسي:
- ۱- د نبات، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو، هر ډول اقلامو د واردولو منع یا محدودول.
- (۱۵) روز درمورد تصمیم اتخاذ نماید.
- (۶) مصارف اجراءات مندرج فقره های (۳، ۴ و ۵) این ماده به عهده توريد کننده می باشد. در صورتی که مصارف مذکور از طرف شعبات قرنطینی صورت گرفته باشد توريد کننده مکلف به پرداخت آن می باشد.
- (۷) شعبات قرنطینی از محمولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده توريدی به کشور که مطابق احکام این قانون صورت می گیرد، مسئول نمی باشد.
- (۸) شعبات قرنطینی به منظور حفاظت منابع نباتی و محیط زیست از امراض و آفات نباتی، به موافقه کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطین تدابیر ذیل را اتخاذ می نماید:
- ۱- منع یا محدود ساختن ورود هر نوع نبات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده.

۲- د علمي او تجربوي گټې اخيستنې په مقصد دهرډول نبات، نباتي محصولاتو اونورو تنظيم شوو اقلامو واردولته اجازه ورکول.

۳- د قرنطين شوي نباتي آفت له واردېدو او خپرېدو څخه د مخنيوي په خاطر د اړتياوړ نور اقدامات.

د فیس ورکړه

اتلسمه ماده:

۳- سایر اقدامات مورد ضرورت جهت جلوگیری از توريد و شيوع آفت نباتی قرنطين شده.

پرداخت فیس

ماده هجدهم:

(۱) هغه نباتات، نباتي محصولات او نور تنظيم شوي اقلام چې ددې قانون له حکمونو سره سم کنترول او پلټل کېږي د خدمت له وړاندې کولو سره متناسب، د فیس د ورکړې تابع دي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی فیس د قرنطين او نباتاتو د ساتنې د عالي کمېټې په وړاندیز او د وزیرانو شورې په منظوري- ټاکل کېږي اود قرنطيني څانگو له لوري تحصيل او د دولت د وارداتو په حساب کې بانک ته تحويلېږي.

(۱) نباتات، محصولات نباتی و ساير اقلام تنظيم شده که مطابق احکام این قانون کنترول و تفتيش می گردد متناسب به عرضه خدمت، تابع پرداخت فیس می باشد.

(۲) فیس مندرج فقره (۱) این ماده به پیشنهاد کمیته عالی حفاظت نباتات و قرنطين و منظوری شورای وزیران تعیین و از طرف شعبات قرنطينی تحصيل و به حساب واردات دولت تحويل بانک می گردد.

نباتی قرنطینی مرکزونه

نولسمه ماده:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو دکتلو، نباتي روغتیا ساتنې، پلټنې، خپرې، آزمېښت، درملنې، درولو او له منځه وړلو په منظور، ځینې سیمې د نباتاتو د قرنطین د مرکزونو په توګه ټاکي.

(۲) د قرنطین او نباتاتو دساتنې اداره کولای شي وارد شوي اقلام په قرنطیني مرکزونو یا نورو سیمو کې وساتي، وکړي، یا تر څارنې لاندې ونیسي.

(۳) اړوند وزارتونه او هوایي شرکتونه مکلف دي چې د قرنطیني شعبو د فعالیتونو لپاره په سرحدونو او هوایي ډګرونو کې مناسب ځایونه د هغو په واک کې ورکړي او لازمي آسانتیاوې ورته برابرې کړي.

مراکز قرنطین نباتی

ماده نهم:

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین به منظورمشاهدات، حفظ الصحه نباتی، تفتیش، تحقیق، آزمایش، تداوی، توقف، محو و نگهداری نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده، ساحات را به حیث مراکز قرنطین نباتی تعیین می نماید.

(۲) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند اقلام توریدي را در مراکز قرنطینی یا ساحات دیگر نگهداری یا کشت و یا تحت نظارت قرار دهد.

(۳) وزارت های ذیربط و شرکت های هوایی مکلف اند که محلات مناسب را در سرحدات و میدان های هوایی غرض فعالیت شعبات قرنطینی، به اختیار آنها قراردادده و تسهیلات لازم را فراهم نمایند.

خلورم فصل

دنباتي روغتيا ساتني اقدامات

دميارونو رعایتول

شلمه ماده:

د قرنطين او نباتاتو د ساتني اداره مکلفه ده د خطر د ارزونې په منظور لاندې معيارونه په پام کې ونيسي:

۱- د شرايطو، بدلونونو او نويو معلوماتو په پام کې نيولوسره د نباتي روغتيا ساتني د تدبيرونو لغو کول يا تعديل.

۲- د نباتي روغتيا ساتني د تخنيکي او اقتصادي امکاناتو دعملي کېدو په صورت کې د محدوديتونو، نه وضع کول.

۳- د بين المللي شته معيارونو پر بنسټ ياد هغو دنه شتون يانه تطبيق په صورت کې، علمي اصولو او شواهدو ته په پام سره د نباتي روغتيا ساتني د تدبيرونو نيول.

۴- له اوضاعو، احوالو او هغو خطرونو سره په مطابقت کې چې د انسان او حيوان ژوند او روغتيا ته متوجه وي، دنباتي روغتيا ساتني د تدبيرونو مناسبه ارزونه.

فصل چهارم

اقدامات حفظ الصحة نباتي

رعایت معيارها

ماده بیستم:

اداره حفاظت نباتات و قرنطين مکلف است، به منظور ارزیابی خطر معيارهای ذیل را رعایت نماید:

۱- لغو يا تعديل تدابير حفظ الصحة نباتي بانظر داشت معلومات، تغييرات و شرايط جديد.

۲- عدم وضع محدوديتها در صورت عملی شدن امکانات اقتصادی و تخنيکی حفظ الصحة نباتي.

۳- اتخاذ تدابير حفظ الصحة نباتي بر اساس معيارهای بين المللي موجود يا در صورت عدم موجوديت و يا عدم تطبيق آن بانظر داشت اصول و شواهد علمی.

۴- ارزیابی مناسب تدابير حفظ الصحة نباتي در مطابقت با اوضاع، احوال و خطراتيکه متوجه حیات و صحت انسان، حيوان يا نبات باشد.

۵- د خطر د ارزونې په وخت کې، د شته وو علمي شواهدو، تولیدي او د پلټنې، ازمېنې او نمونې اخیستنې د تگلارو، د نباتي خاص آفت د خپرېدو، له نباتي آفت څخه د خلاصو سیمو، د ژوند د چاپېریال د شرایطو، اپکالوژیکي، قرنطیني او نورو مناسبو اقداماتو په پام کې نیول

۶- د نباتي روغتیا ساتنې د هغو بدیل اقداماتو ارزونه او منل چې د صادراتوونکي هېواد په واسطه وړاندیز کېږي، په دې شرط چې له ستندرد سره مطابقت ولري اوساتنه (خونډیتوب) په هماغه ټاکلې کچه برابره کړي.

د نباتي روغتیا ساتنې له تدبیرونو څخه

خبر ورکول او خپرول

یوویشتمه ماده:

نباتي

ماده بیست ویکم:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره د نباتي روغتیا ساتنې تدبیرونه، له تطبیق څخه (۳۰) ورځې وړاندې دیوې تولیدي رسنۍ له لارې خپروي، د نباتي روغتیا

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین تدابیر حفظ الصحه نباتي را (۳۰) روز قبل از تطبیق آن دریکي از رسانه های همگانی به نشر می رساند، حالات

- ساتنې اضطراري حالتونه او هغه تدبیرونه چې سوداگریز محدودیت کموي، لدې حکم څخه مستثنی دي او له تطبیق څخه وروسته خپرېږي.
- (۲) دقرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره مکلفه ده د نباتي روغتیا ساتنې دنیول شوو او وړاندیز شوو تدبیرونو په هکله معلومات ترلاسه کړي او په دې هکله دنړۍ د سوداگریز سازمان د موافقه لیکونو په پام کې نیولوسره، هغه سازمان ته خبر ورکړي.
- (۳) ددې مادې په (۲) فقره کې ددرج شوو تدبیرونو په هکله دنړۍ دسوداگریز سازمان له خوا رسېدلې نظریې او وړاندیزونه له خپرېدو اوخبرتیا وروسته په نه توپیري توګه ددې ډول اقداماتو له نیولو وړاندې، په پام کې نیول کېږي، دنباتي روغتیا ساتنې اضطراري حالتونه لدې حکم څخه مستثنی دي.
- (۴) د نباتي روغتیا ساتنې هغه وړاندیز شوي تدبیرونه چې د بین المللي معیارونو
- اضطراري حفظ الصحة نباتی و تدابیریکه محدودیت تجارتي را کاهش دهد، از این حکم مستثنی بوده و بعد از تطبیق نشر می گردد.
- (۲) اداره حفاظت نباتات و قرنطین مکلف است درمورد تدابیر حفظ الصحة نباتی اتخاذ شده و پیشنهاد شده معلومات را دریافت ودرمورد با در نظر داشت موافقت نامه های سازمان تجارت جهانی به آن سازمان اطلاع دهد.
- (۳) نظریات و پیشنهادات واصله ازطریق سازمان تجارت جهانی پیرامون تدابیر مندرج فقره (۲) این ماده بعد از نشر و اطلاع دهی بطور غیر تبعیض آمیز قبل از اتخاذ چنین اقدامات در نظر گرفته می شود، حالات اضطراری حفظ الصحة نباتی ازاین حکم مستثنی می باشد.
- (۴) تدابیر حفظ الصحة نباتی پیشنهاد شده که با معیار های بین المللی

مطابقت نداشته ولی بر فرصت های صادراتی کشور های تجارت کننده با افغانستان موثریت داشته باشد، این نوع تدابیر (۶۰) روز قبل از تهیه مسوده نهائی به شمول محصول تحت پوششش با معلومات مختصر در مورد هدف و علت تدابیر پیشنهاد شده مذکور اطلاع داده می شود.

(۵) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند حسب تقاضای کتبی اشخاص حقیقی یا حکمی ذیعلاقه متن مسوده تدابیر حفظ الصحه نباتی را به آنها ارایه نموده و در صورت امکان احکامی را که با معیارها، رهنمودها و سفارشات بین المللی در تناقض باشد، در آن مشخص می کند.

(۶) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند به اساس تقاضای شخص داخلی یا خارجی هر نوع معلومات را در مورد

سره مطابقت ونلری، خو له افغانستان سره د تجارت کونکو هېوادونو پر صادراتي فرصتونو باندې اغيز ولري، دغه ډول تدبيرونه تر پوښښ لاندې محصول په شمول د نوموړو وړاندیز شوو تدبیرونو د موخې او علت په هکله له لاسو معلوماتوسره د وروستۍ مسودې له برابرولو څخه (۶۰) ورځې دمخه خبر ورکول کېږي.

(۵) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره کولای شي د علاقو لرونکو حقیقی یا حکمی اشخاصو له لیکلې غوښتنې سره سم د نباتي روغتیا ساتنې د تدبیرونو د مسودې متن هغوی ته وړاندې کړي او د امکان په صورت کې په هغه کې هغه حکمونه چې له بین المللي معیارونو، لارښوونو او سپارښتنو سره په تناقض کې وي، مشخصوي.

(۶) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره کولای شي کورني یا بهرني شخص په غوښتنه د نباتي روغتیا ساتنې د تدبیرونو،

تدابیر حفظ الصحة نباتی و نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده رایه نماید.

کنترول، تفتیش و اتخاذ اقدامات

حفظ الصحة نباتی

ماده بیست و دوم:

اداره حفاظت نباتات و قرنطین مکلف است حین کنترول، تفتیش و اتخاذ تدابیر حفظ الصحة نباتی غرض کاهش محدودیت تجارتی به حد اقل آن، موارد ذیل را بدون تأخیر و تبعیض رعایت نماید:

۱- نشر مدت زمان پیش بینی شده برای تطبیق هر تدبیر یا آگاه نمودن شخص متقاضی از این مدت زمان حسب درخواست وی.

۲- راییه معلومات طور محرمانه به متقاضی در صورت دریافت خلا در جریان تفتیش.

۳- اخذ نمونه محصول از تولیدات و

نباتات، نباتی محصولات او نورو تنظیم شوو اقلامو په هکله هرډول معلومات وړاندې کړي.

دنباتی روغتیا ساتنې اقداماتو نیول،

کنترول او پلټنه

دوه ویشتمه ماده:

د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره مکلفه ده د هغه اقل حدته د سوداگریز محدودیت د رایتولو په خاطر د کنترول، تفتیش او نباتی روغتیا ساتنې د تدبیرونو د نیولو په وخت کې له ځناو او تبعیض پرته لاندې موارد په پام کې ونیسي:

۱- د هر تدبیر د تطبیق لپاره د وړاندیز شوې مودې خپرول یا لدې مودې څخه د متقاضی شخص له غوښتنلیک سره سم، د هغه خبرول.

۲- د پلټنې په بهیر کې د نیمگرتیا (تشی) د موندنې په صورت کې په محرمانه توګه متقاضی شخص ته د معلوماتو وړاندې کول.

۳- له تولیداتو او وارداتو څخه د محصول

واردات و تطبیق معیارهای یکسان بالای آنها به مقصد کنترل، تفتیش و تدابیر حفظ الصحة نباتی محدود حسب ضرورت.

ارزیابی خطر

ماده بیست و سوم:

اداره حفاظت نباتات و قرنطین حین ارزیابی خطر به حیات یا صحت انسان، حیوان یا نبات و تشخیص اقدامات حفظ الصحة نباتی قابل تطبیق، موارد ذیل را به حیث عوامل اقتصادی در نظر می گیرد:

۱- خساره احتمالی ناشی از کاهش تولید یا فروش اقلام تنظیم شده نباتی که حین ورود، استقرار یا شیوع آفت نباتی به میان می آید.

۲- مصارف کنترل یا محو در قلمرو کشور توريدکننده.

۳- سایر طرق بدیل غرض کاهش خطرات که بطور نسبی ارزان تمام

د نمونی اخیستل او د کنترل، پلتنی او د اړتیا له مخې د محدودې نباتي روغتیا ساتنې په مقصد پرهغوی دیوشان معیارونو تطبیقول.

دخطر ارزونه

درویشتمه ماده:

د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره دانسان، حیوان یا نبات ژوند یا روغتیا ته دخطر د ارزونې او د تطبیق وړ نباتي روغتیا ساتنې داقداماتو د تشخیص په وخت کې لاندې موارد د اقتصادي عواملو په توګه تر نظر لاندې نیسي:

۱- د تنظیم شوو نباتي اقلامو د تولید یا خرڅلاو له کمېدو څخه راپیداشوی احتمالي تاوان (زیان) چې د واردېدو، استقرار یا د نباتي آفت د خپرېدو په وخت کې منځ ته راځي.

۲- د واردوونکي هېواد په قلمرو کې دکنترول او یا له منځه وړلو لګښتونه.

۳- دخطرونو د کمولو په خاطر نورې بدیلې لارې چارې چې په نسبي ډول

ارزانی تمام‌پری.

می شود.

له سیمه ییزو خصوصیاتو سره سم

تدابیر حفظ الصحه نباتی طبق

دنباتی روغتیا ساتنی تدبیرونه

خصوصیات منطوقی

خلبریشتمه ماده:

ماده بیست و چهارم:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنی اداره

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین

مكلفه ده، دنباتی روغتیا ساتنی ټول

مكلف است، تمام تدابیر حفظ الصحه

تدبیرونه دنباتاتو سیمه ییزو خانگرتیاوو ته

نباتی را بانظرداشت خصوصیات منطوقی

په پام سره ونیسی.

نباتات اتخاذ نماید.

(۲) دیوې سیمې د خانگرتیاوو د ارزونې

(۲) به منظورارزیابی خصوصیات یک

په منظور لاندې موارد په پام کې نیول

منطقه موارد ذیل در نظر گرفته

کېږي:

می شود:

۱- د نباتی آفت د عمومیت سطح.

۱- سطح عمومیت آفت نباتی.

۲- د نباتی آفت د کنترول د برنامې

۲- موجودیت برنامه کنترول

شتون.

آفت نباتی.

۳- هغه لارښوونې چې دبین المللی

۳- رهنمود های که توسط سازمان های

اړوندو سازمانونو په واسطه چمتو شوي

بین المللی ذیربط تهیه گردیده

دي.

است.

(۳) په هېواد او په نورو هېوادونو کې له

(۳) ساحات عاری از آفت نباتی

نباتی آفت څخه پاکې یا دنباتی آفت د

یا دارای سطح پایین شیوع

خپرېدو دیتې سطحې درلودونکې سیمې،

آفت نباتی درکشور و سایر

دعلمي شواهدو پربنسټ

کشورها به اساس شواهد علمی مشخص

مشخصی. می گردد.

مشخصی. می گردد.

د نباتی روغتیاساتی په تدبیرونو کې نه

عدم تبعیض در تدابیر حفظ الصحة

توپیر

نباتی

پنځه ویشتمه ماده:

ماده بیست و پنجم:

د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره دې د نباتی روغتیاساتی د تدبیرونو د نیولو او تطبیق په وخت کې د ورته شرایطو لرونکو هېوادونو ترمنځ له تبعیض څخه ډډه وکړي او یادې تدبیرونه په داسې ډول اعمال کړي چې پر بین المللی سوداګرۍ محدودیت وضع نه شي.

اداره حفاظت نباتات و قرنطین حین اتخاذ و تطبیق تدابیر حفظ الصحة نباتی از تبعیض بین کشورهای دارای شرایط یکسان یا مشابه امتناع نموده و تدابیر مذکور را طوری اعمال نماید که محدودیت به تجارت بین المللی وضع نگردد.

پنجم فصل

فصل پنجم

د نباتی آفت محدودول او

محدود نمودن و محو

له منځه وړل

آفت نباتی

د تنظیم شوي نباتی آفت اعلام

اعلام آفت نباتی تنظیم شده

شپږویشتمه ماده:

ماده بیست و ششم:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره کولای شي، نباتی آفت د هغه د خطر د تحلیلولو پربنسټ، د قرنطین شوي نباتی آفت یا د تنظیم شوي غیر قرنطیني آفت په

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند، آفت نباتی را به اساس تحلیل خطرآن، بحیث آفت نباتی قرنطین شده یا آفت نباتی تنظیم شده غیر قرنطیني اعلام

توگه اعلام کړي.

نماید.

(۲) د قرنطیني نباتي آفتونو او د تنظیم شوو نباتي غیر قرنطیني آفتونو د فهرست او اعلام ډول په ځانگړې مقرره کې تنظیمېږي.

(۲) طرزاعلام و فهرست آفات نباتي قرنطیني و آفات نباتي تنظیم شده غیر قرنطیني در مقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

د غیر قرنطیني نباتي تنظیم شوو آفتونو کنترول او محدودول

کنترول و محدود نمودن آفت نباتي تنظیم شده غیر قرنطیني

اووه ویشتمه ماده:

ماده بیست وهفتم:

په تنظیم شوي نباتي آفت دککړو یا په ککړوالي د مشکوکو سیمو، له نباتي آفت څخه د پاکو سیمو یا د نباتي آفت د خپرېدو د ټیټې سطحې د سیمو او د حایلې سیمې (Buffer Zone) په هکله د کنترول او پلټنې په وخت کې لاندې تدبیرونه نیول کېږي:

درمورد ساحات ملوث یا مشکوک به ملوث بودن آفت نباتي تنظیم شده، ساحات عاری از آفت نباتي، یادارای شیوع پایین آفت نباتي، و ساحه حایل (Buffer Zone) حين تفتيش و کنترول تدابیر ذیل اتخاذ می گردد:

۱- د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو تداوي ياله منځه وړل او دککړو اونه ککړو نقلیه وسایطو ضد عفوني کول.

۱- تداوی یا محو نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده و ضد عفوني نمودن وسایط نقلیه ملوث و غیر ملوث .

۲- له ککړو سیمو څخه دککړو نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو

۲- منع یا محدود نمودن انتقال نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده

- دلپرد منع کول یا محدودول.
 ۳- په یوه ټاکلي سیمه کې د مشخصو نباتاتو د کرلو ممنوعیت.
 ۴- د نباتي روغتیا ساتنې دنورو تدبیرونو نیول.
- از ساحات ملوث.
 ۳- ممنوعیت زرع نباتات مشخص دریک ساحه معین.
 ۴- اتخاذ سایر تدابیر حفظ الصحة نباتی.

قرنطینی نباتی آفت خخه دخبرتیا
ورکولو مکلفیت

اته ویشتمه ماده:

- (۱) مالک یا هغه شخص چې په کرنیزه ځمکه یا تاسیساتو کې فعالیت کوي، مکلف دی د نباتي آفت دشتون یا دهغه دشتون دا احتمال په صورت کې د نباتاتو د ساتنې ادارې یا قرنطیني شعبو ته خبرورکړي.
- (۲) قرنطیني شعبو یا د قرنطین او نباتاتو د ساتنې ادارې مکلفې دي ددې مادې په (۱) فقره کې ددرج شوې خبرتیا له لاسته راوړلو وروسته، په لنډ وخت کې د روغتیا ساتنې تدبیرونه ونیسي.
- ماده بیست وهشتم:
- (۱) مالک یا شخصی که بالای زمین زراعتی یا تاسیسات فعالیت می نماید، مکلف است در صورت موجودیت آفت نباتی یا احتمال موجودیت آن به اداره حفاظت نباتات و قرنطین یا شعبات قرنطینی اطلاع دهد.
- (۲) اداره حفاظت نباتات و قرنطین یا شعبات قرنطینی مکلف اند بعد از حصول اطلاع مندرج فقره (۱) این ماده، تدابیر حفظ الصحة نباتی را به اسرع وقت اتخاذ نمایند.

دلنهمهاله قرنطینی سیمو اعلامول

نهه ویشتمه ماده:

دقرنطین اونباتاتو دروغتیا ساتنی اداره مکلفه ده په هغه ساحه کې چې قرنطینی نباتی آفت شتون ولري یایی دشتون احتمال متصور وي، یاده ساحه قرنطینی لنه مهاله ساحه اعلام کړي اودقرنطینی نباتی آفت دخپرېدو دمحدودولو په منظور، دنباتاتو، نباتی محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامود درملنی اوله منځه وړلو اودنقلیه ککړو وسایطو دضدعفونی کولو په خاطر، ځانگړي اقدامات وکړي.

له نباتی آفت څخه پاکه یا دتیتې

سطحې لرونکې ساحې

دپرشمه ماده:

(۱) د قرنطین او نباتاتو د ساتنی اداره کولای شي په یوه ساحه کې دنباتی آفت د نه شتون او د روغتیا ساتنی د تدبیرونو له سم تطبیق څخه د ډاډ له ترلاسه کولو وروسته یاده ساحه دنباتی آفت څخه پاکه، اعلام کړي.

اعلام ساحات قرنطینی مؤقت

ماده بیست ونهم:

اداره حفاظت نباتات و قرنطین مکلف است در ساحه که آفت نباتی قرنطینی موجود بوده و یا احتمال موجودیت آن متصور باشد، ساحه مذکور را ساحه قرنطینی مؤقت اعلام نموده و به منظور محدود ساختن انتشار آفت نباتی قرنطینی، جهت تداوی یا محو نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده و ضد عفونی نمودن وسایط نقلیه ملوث، اقدامات مشخص را اتخاذ نماید.

اعلام ساحات عاری یا دارای سطح

پائین آفت نباتی

ماده سی ام:

(۱) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند بعد از حصول اطمینان از نبود آفت نباتی در یک ساحه و تطبیق درست تدابیر حفظ الصحه نباتی ساحه مذکور را عاری از آفت نباتی، اعلام نماید.

(۲) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند بعد از حصول اطمینان از موجودیت سطح پائین آفت نباتی و بارعایت حکم ماده بیست و پنجم این قانون ساحه را دارای سطح پائین آفت نباتی اعلام نماید.

(۳) اداره حفاظت نباتات و قرنطین می تواند بنابر تقاضای سازمان های ملی، منطقوی و بین المللی، دلایل تخنیککی را در رابطه به اعلام مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده ارایه نماید.

قرنطین نباتی در داخل کشور

ماده سی و یکم:

(۱) کشف به موقع، مطالعه، تحقیق، مراقبت منابع آفت نباتی در داخل کشور و مجادله و جلوگیری از انتشار بعدی آنها در مزارع، ذخایر محصولات زراعتی مواضع ورود مواد قرنطینی به

(۲) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره کولای شي د نباتي آفت د ټيټې سطحې له شتون څخه د ډاډ له ترلاسه کولو وروسته او ددې قانون د پنځه ويشتمې مادې د حکم له پام کې نیولوسره، یاده ساحه د نباتي آفت د ټيټې سطحې لرونکې اعلام کړي.

(۳) د قرنطین او نباتاتو د ساتنې اداره کولای شي د ملي، سیمه ییزو او بین المللي سازمانونو د غوښتنې پر بنیاد ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې ددرج شوي اعلام په اړه تخنیکي دلایل وړاندې کړي.

په هېواد کې دننه نباتي قرنطین

یو دېر شمه ماده:

(۱) په هېواد کې دننه د نباتي آفت د سرچینو، پروخت برسېرونه (کشف)، مطالعه، څېړنه او په کروندو، دکرنیزو محصولاتو په زېرمو او هېوادته د قرنطیني موادو د واردېدو په ځایونو کې له هغه سره مجادله اوله بیاخپراوي څخه یې مخنیوی،

- به دایمی توگه صورت مومی.
- (۲) په یوه ساحه کې د نباتي آفت د پیدا کېدو په صورت کې دهغه دخپرېدو د سرچینو د محدودولو یاله منځه وړلو په منظور فوري (سمدستي) تدبیرونه نیول کېږي.
- (۳) د قرنطین وضع کول یالېرې کول د قرنطین اونباتاتو دساتنې د ادارې په وړاندیز او دکرنې، اوبولگولو او مالدارۍ د وزیر په منظوری صورت مومی.
- (۴) تر قرنطین لاندې داخلي سیموڅخه د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو لېږد دهغو شرایطو په پام کې نیولو سره صورت مومی چې دکرنې، اوبو لگولو اومالدارۍ دوزارت لخوا ټاکل کېږي.
- (۵) وزارتونه، دولتي ادارې او د خصوصي تولیداتو خاوندان د قرنطین اونباتاتو دساتنې د ادارې له تصدیق پرته نشي کولای د نباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو تنظیم شوو اقلامو پرلېږد لاس پورې
- کشور طور دایمی صورت می گیرد.
- (۲) در صورت کشف آفت نباتی در یک منطقه به منظور محدود ساختن و از بین بردن منابع انتشار آنها تدابیر فوری اتخاذ می گردد.
- (۳) وضع قرنطین یا رفع آن به پیشنهاد اداره حفاظت نباتات و قرنطین و منظوری وزیر زراعت، آبیاری و مالداری صورت می گیرد.
- (۴) انتقال نباتات، محصولات نباتی و سایر اقلام تنظیم شده از مناطق تحت قرنطین داخلی با در نظر داشت شرایطی که از طرف وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تعیین می گردد، صورت می گیرد.
- (۵) وزارت ها، ادارات دولتی و مالکین تولیدات خصوصی بدون تصدیق اداره حفاظت نباتات و قرنطین به انتقال نباتات، محصولات نباتی یا سایر اقلام تنظیم شده اقدام کرده

کړي.

نمی توانند.

- (۶) دولتي ادارې، دولتي کروندې (فارمونه)، د خصوصي توليداتو خاوندان او کروندګر د نباتي قرنطين په اړوند دلاندې مکلفیتونو لرونکي دي:
- ۱- د نباتي مرضونو او آفتونو د پیداکولو په منظور د ټولو کروندو او چاپېره ماحول، د تحویل خانو او تر قرنطين لاندې محصولاتو د زېرموڅېړنه او منظمه کتنه.
- ۲- د تولید، زېرمه کولو، لېږد او خرڅلاو پر وخت د نباتي آفتونو او مرضونو له خپرېدو څخه د مخنیوي په خاطر د وقایو تدبیرونو نیول.
- ۳- د نباتاتو، نباتي محصولاتو او د نباتي تخمونو د واردېدو په وخت کې د نباتي قرنطين قوانینو او مقرراتو ته ټینګه پاملرنه.
- ۴- د قرنطيني شعبو په موافقه د نباتي قوریو د جوړولو لپاره د مناسب ځای ټاکل.
- (۶) ادارات دولتي، مزرعه (فارم های) دولتي، مالکین تولیدات خصوصی و دهاقین در رابطه به قرنطين نباتی دارای مکلفیت های ذیل می باشند:
- ۱- تحقیق و معاینه منظم تمام مزارع و ساحات ماحول آن، تحویلخانه ها و ذخایر محصولات نباتی تحت قرنطين، به منظور کشف امراض و آفات نباتی.
- ۲- اتخاذ تدابیر وقایوی به منظور جلوگیری از انتشار امراض و آفات نباتی حین تولید ذخایر انتقال و فروش محصولات زراعتی.
- ۳- رعایت جدی قوانین و مقررات قرنطين نباتی حین توريد تخم نباتات، نباتات و محصولات نباتی.
- ۴- انتخاب محل مناسب برای اعمار قوریه نباتات به موافقه شعبات قرنطينی.

شپږم فصل

دنباتاتو، نباتي محصولاتو اونورو

تنظیم شوو اقلامو واردول

دواردولو شرایط

دوه دېرشمه ماده:

(۱) ددې قانون د لسمې مادې د حکم په پام کې نیولو سره دنباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو واردول په لاندې شرایطو سره جواز لري:

۱- دصادروونکي هېواد د نباتي روغتیايي تصدیق لیک درلودل.

۲- له پلټنې وروسته د واردېدونکو نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو د واردېدو اجازه ورکول.

(۲) له هغه هېواد څخه چې ددولتي او قرنطیني ادارو لرونکي نه دي دنباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو واردېدل له تفتیش وروسته صورت مومي.

فصل ششم

تورید نباتات، محصولات نباتي

وسایر اقلام تنظیم شده

شرایط تورید

ماده سی و دوم:

(۱) تورید نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده بارعایت حکم ماده دهم این قانون تحت شرایط ذیل مجاز می باشد:

۱- داشتن تصدیق نامه صحی نباتي کشور صادر کننده.

۲- اعطای اجازه ورود نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده توریدي بعد از تفتیش.

(۲) توریيد نباتات، محصولات نباتي و سایر اقلام تنظیم شده از کشوری که دارای ادارات دولتي، قرنطیني نباشد بعد از تفتیش صورت می گیرد.

د دولتي ادارو او نورو واردوونکومؤسساتو مکلفیت

دري دېرشمه ماده:

واردوونکې دولتي او خصوصي ادارې مکلفې دي له بهرنيو هېوادونو سره هېواد ته اوله هېواد څخه بهرته د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظيم شوو اقلامو د واردېدو په برخه کې د سوداگريز قرارداد د عقدولو په وخت کې، د قرنطين اوباتاتو د ادارې موافقه ترلاسه کړي.

دمتخصصينو توظيفول

څلور دېرشمه ماده:

که چېرې افغانستان له نورو هېوادونو سره دکرنيزو محصولاتو سوداگريزې اړيکې ولري، د اړتيا په وخت کې د نباتي آفت له لېږد څخه دراپيداشوو زيانونو د مخنيوي په منظور د قرنطين اوباتي آفت دساتنې د ادارې متخصصين، داستازي په ډول توظيفېږي.

مکلفيت ادارات دولتيوساير مؤسسات توريد کنندہ

ماده سي وسوم:

ادارات دولتي وخصوصي توريد کنندہ مکلف اند حين عقد قرارداد تجارتي با کشورهای خارجي در قسمت انتقال نباتات، محصولات نباتي وساير اقلام تنظيم شده به کشور يا از کشور به خارج، موافقه اداره حفاظت نباتات و قرنطين را کسب نمايند.

توظيف متخصصين

ماده سي وچهارم:

هرگاه افغانستان با ساير کشورها روابط تجارتي محصولات زراعتي داشته باشد، به منظور جلوگیری از خسارات اقتصادي ناشی از انتقال آفت نباتي متخصصين اداره حفاظت نباتات و قرنطين منحیث نماينده عندالضرورت توظيف می گردند.

په بکسونو کې د نباتي محصولاتوواردول

پنځه دېرشمه ماده:

دهغو نباتي محصولاتو واردېدل چې له بهرنیو هېوادونو څخه د سیاسي، قونسلې استازو او د افغانستان په اسلامي جمهوریت کې د مېشتو سوداګریزو استازو په بکسونو کې واردېږي یادېست او بېستو له لارې هغوی ته لېږل کېږي، د بهرنیو قرنطیني معیارونو او مقرراتو مطابق، په دې هکله اجراءات صورت مومي.

له بارولو وړاندې خبرورکول

شپږ دېرشمه ماده:

د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو صادروونکي مکلف دی له بارولو څخه د مخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې د قرنطین اوبتاتو د ساتنې ادارې یا قرنطیني څانګوته خبر ورکړي او د صادرېدو له نېټې څخه (۱۰) ورځې دمخه، د پلټنې په غرض نوموړی فیس ورکړي.

تورید محصولات نباتيدرېکس ها

ماده سی و پنجم:

ورود محصولات نباتي که از کشورهای خارجی در بکس های نمایندگان سیاسی، قونسلې و نمایندگان تجارتي مقیم جمهوری اسلامی افغانستان تورید و یا از طریق پست و بسته به آنها ارسال می گردد مطابق به معیارها و مقررات قرنطین خارجی در مورد اجراءات صورت می گیرد.

اطلاع دهی قبل از بارگیری

ماده سی و ششم:

صادر کننده نباتات، محصولات نباتي وسایر اقلام تنظیم شده مکلف است که در خلال (۳۰) روز قبل از بارگیری به اداره حفاظت نباتات و قرنطین یا شعبات قرنطیني اطلاع داده و (۱۰) روز قبل از موعد صدور، فیس مذکور را غرض تفتیش تأدیبه نماید.

اووم فصل

متفرقه حکمونه

مؤیدې

اووه دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص چې جواز لیک له اخیستلو پرته د نباتاتو، نباتي محصولاتو او نورو تنظیم شوو اقلامو په واردولو لاس پورې کړي، د قانون د حکمونو مطابق تر عدلي تعقيب لاندې نیول کېږي.

(۲) که چېرې واردونکی په بندر کې د محمولې له رسېدو څخه قرنطيني شعبو ته خبر ورنکړي، د پلټنې د فیس پر ورکړې برسېره، د (۱۰۰۰۰) لس زرو افغانیو نقدي جریمې په ورکړه هم مکلف دی.

(۳) که چېرې جواز لیک د اعتبار د مودې له ختمېدو وروسته د یوې میاشتې په ترڅ کې تمدید نشي، لرونکی یې د بېې پر ورکړې برسېره د (۲۰۰۰۰) شلو زرو افغانیو نقدي جریمې پر ورکړه هم مکلف دی.

مؤیدات

ماده سی وهفتم:

(۱) شخصي که بدون اخذ جوازنامه به توريد نباتات، محصولات نباتي و ساير اقلام تنظيم شده مبادرت ورزد، مطابق احکام قانون مورد تعقيب عدلي قرار می گیرد.

(۲) هرگاه توريد کننده از رسيدن محموله در بندر به شعبات قرنطيني اطلاع ندهد، علاوه بر تادييه فیس تفتيش مکلف به پرداخت جریمه نقدي مبلغ (۱۰۰۰۰) ده هزار افغانی نیز می باشد.

(۳) هرگاه جواز نامه بعد از ضم ميعاد اعتبار آن در خلال یکماه تمدید نگردد علاوه بر تادييه قيمت تمدید، دارنده آن مکلف به پرداخت جریمه نقدي مبلغ (۲۰۰۰۰) بیست هزار افغانی نیز می باشد.

- (۴) که چپرې صادروونکی یا واردوونکی، اړوند فیسونه اداکړي، د فیس پرورکړې برسېره، د هغه معادل نقدي جریمې پر ورکړه مکلف دی.
- (۵) که چپرې پلټونکی د خبرتیا له رسید وروسته د (۳) ورځو په ترڅ کې د محمولې په پلټنه لاس پورې نه کړي، د قانون د حکمونو مطابق، تادیبېږي.
- (۶) هغه شخص چې په کرنیزه ځمکه فعالیت کوي، موظف دی چې د قرنطین او نباتاتو د ساتنې ادارې یا قرنطیني څانګوته د نباتي آفت له شتون یا د شتون له احتمال څخه ژر تر ژره خبر ورکړي.
- د نباتاتو او د قرنطین د ساتنې اداره مکلفه ده چې د آفاتو په تداوي او دفعې باندې عاجل اقدام وکړي او هغه اشخاص چې د نباتاتو د ساتنې او قرنطین د ادارې او امنیتي ارګانونو لخوا د اقتصادي سبوتاژګرانو او کرنیزو آفاتو د خپرېدونکو په توګه تثبیتېږي د جزاء د قانون مطابق
- (۴) هرگاه صادرکننده یا توريد کننده، فیس های مربوط را تأدیه ننماید، علاوه بر تأدیه فیس، مکلف به پرداخت جریمه نقدي معادل آن می باشد.
- (۵) هرگاه مفتش در خلال (۳) روز بعد از رسیدن اطلاعیه، به تفتیش محموله اقدام نه نماید، طبق احکام قانون تأدیب می گردد.
- (۶) شخصی که بالای زمین زراعتی فعالیت می نماید موظف است که از موجودیت آفت نباتی یا احتمال موجودیت آن به اداره حفاظت نباتات و قرنطین یا شعبات قرنطینی به اسرع وقت اطلاع دهد.
- اداره حفاظت نباتات و قرنطین مکلف است به تداوی آفات و دفع آن اقدام عاجل نماید و اشخاصی که از طرف ارگانهای امنیتی و اداره حفاظت نباتات و قرنطین بحیث سبوتاژگران اقتصادی و منتشرین آفات زراعتی تثبیت می گردد مطابق قانون

دې په مجازاتو محکوم کړي.

(۷) که چېرې مالک یا هغه شخص چې په کرنیزه ځمکه فعالیت کوي، د قرنطین او نباتاتو د ساتنې ادارې یا قرنطیني شعبو ته د نباتي آفت له شتون یا د شتون له احتمال څخه خبر ورکړي او د یادې ادارې یا شعبي مسئولین د هغه د مخنیوي په هکله هېڅ اقدام ونه کړي، د قانون د حکمونو مطابق تادیبېږي.

د تحصیل شوو مبالغو تحویل

اته دېرشمه ماده:

قرنطیني شعبي مکلفي دي تحصیل شوي مبالغ د (۱۰) ورځو په ترڅ کې د دولت د وارداتو په حساب بانک ته تحویل کړي پرته له دې، د یادو مبالغو پر تحویلولو برسېره د هغو د معادل (۱۰) سلنې نقدي جریمې پر ورکړې مکلفي دي.

دادارو همکاري

نهه دېرشمه ماده:

(۱) د سوداګرۍ او صنایعو وزارت، مالي وزارت د ګمرکونو اداره او نورې اړوندې

جزاء محکوم به مجازات نمایند.

(۷) هرگاه مالک یا شخصی که بالای زمین زراعتی فعالیت می نماید، از موجودیت آفت نباتی یا احتمال موجودیت آن، به اداره حفاظت نباتات و قرنطین یا شعبات قرنطینی اطلاع دهد و مسئولین اداره یا شعبه مذکور در مورد جلوگیری آن اقدام ننماید، طبق احکام قانون تأدیب می گردد.

تحویلی مبالغ تحصیل شده

ماده سی و هشتم:

شعبات قرنطینی مکلف اند مبالغ تحصیل شده را در خلال (۱۰) روز به حساب واردات دولت تحویل بانک نمایند در غیر آن علاوه بر تحویل مبالغ مذکور مکلف به پرداخت جریمه نقدی معادل (۱۰) فیصد آن می باشند.

همکاری ادارات

ماده سی ونهم:

(۱) وزارت تجارت و صنایع، اداره ګمرکات وزارت مالیه وسایر ادارات

ذیربط مکلف اند با وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در زمینه حفاظت نباتات و کنترل آفات نباتی همکاری نمایند.

(۲) مسئولین گمرکات مکلف اند اجازه ورود محصولات را به کشور بدهند که اجازه توریید آن از طرف شعبات قرنطینی به آنها اعطاء گردیده باشد.

پیشنهاد مقررہ ها

مادۀ چہلم:

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری می تواند به منظور تطبیق بہتر احکام این قانون مقررہ ها را پیشنهاد، طرز العمل ها و رهنمودها را کہ مغایر احکام این قانون نباشد، وضع نماید.

انفاذ

مادۀ چہل و یکم:

این قانون از تاریخ نشر در جریدہ رسمی نافذ و با انفاذ آن، قانون خدمات قرنطین

اداری مکلفی دی، دکرنی، اوبو لگولو اومالداری- له وزارت سره دنباتاتو دساتنی اوبناتی آفتونو دکنترول په برخه کې، همکاری وکړي.

(۲) دگمرکونو مسئولین مکلف دي هېوادته د هغومحصولاتو د واردولو اجازه ورکړي چې د قرنطیني شعبو له لوري یې هغوی ته د توریید اجازه ورکړل شوې وي.

دمقرر وړاندیز

څلویښتمه ماده:

دکرنی، اوبولگولو او مالداری- وزارت کولای شي، ددې قانون دحکمونو دښه تطبیق په منظور دمقرر وړاندیز، هغه کړنلارې او لارښودونه چې ددې قانون له حکمونو سره مغایر نه وي، وضع کړي.

انفاذ

یوڅلویښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جریده کې دخپربدو له نېټې څخه نافذ او په نافذېدو سره یې

رسمی جریده

(۱۲۴۳)

۱۳۹۵/۱۱/۲

۱۴۲۱ هـ.ق کال په (۷۹۵) گڼه نېټې منتشره جریده رسمی
رسمی جریده کې خپور شوی د نېټې شماره (۷۹۵) سال ۱۴۲۱ هـ.ق
قرنطین د خدمتونو قانون، لغو کېږي. ملغی می گردد.

فرمان	د هستوي انرژي د قانون په اړه د
رئيس جمهوري اسلامي افغانستان	ملي شوري د مجلسينو د گډو هيت
درمورد توشيح فيصله هيت	د فيصلې د توشيح په هكله د
مختلط مجلسين شوراى ملي	افغانستان اسلامي جمهوريت د
پيرامون قانون انرژي	رئيس
هستوى	فرمان
شماره: (۱۴۳)	گڼه: (۱۴۳)
تاريخ: ۱۳۹۵/۸/۲۵	نېټه: ۱۳۹۵/۸/۲۵
ماده اول:	لومړۍ ماده:
به تاسى از حكم جزء (۱۶) ماده (۶۴) و فقره (۲) ماده (۱۰۰) قانون اساسى افغانستان، فيصله شماره (۲۲۸) مؤرخ ۱۳۹۵/۷/۱۹ هيت مختلط مجلسين شوراى ملي را در مورد قانون انرژي هستوى طى (۱۱) فصل و (۵۷) ماده، توشيح مى دارم.	د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴) مادې د (۱۶) جزء او د (۱۰۰) مادې د (۲) فقرې د حكمونو له مخې، د هستوي انرژي د قانون په اړه د ملي شوري د مجلسينو د گډو هيت د ۱۳۹۵/۷/۱۹ نېټې (۲۲۸) گڼه فيصله، په (۱۱) فصلونو او (۵۷) مادو كې، توشيح كوم.
ماده دوم:	دوه يمه ماده:
اين فرمان از تاريخ توشيح نافذ، همراه با فيصله هيت مختلط مجلسين شوراى ملي و متن قانون	دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ، د ملي شوري د مجلسينو د گډو هيت له فيصلې او د نوموړي قانون له متن سره

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۲۴۳)

۱۳۹۵/۱۱/۲

متذکره در جريده رسمى نشر
گردد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهورى اسلامى افغانستان

يوخاى دې په رسمى جريده کې
خپورشي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

دولت جمهوري اسلامي افغانستان

شورای ملی

فیصله

فرمان تقنینی شماره (۶۹)

مؤرخ ۱۳۹۵/۶/۸ رئیس

جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد قانون

انرژی هستوی

شماره: (۲۲۸)

تاریخ: ۱۳۹۵/۷/۱۹

به تاسی از حکم ماده صدم قانون اساسی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به ترکیب پنج، پنج نفر از اعضای هر جرگه فرمان تقنینی شماره (۶۹) مؤرخ ۱۳۹۵/۶/۸ رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان در مورد قانون انرژی هستوی را با یک سلسله تعدیلات در (۱۱) فصل و (۵۷) ماده در جلسه روز دوشنبه مؤرخ ۱۳۹۵/۷/۱۹ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

نجیبه حسینی

معاون هیئت مختلط

عبیدالله رامین

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

د هستوي انرژی د قانون په هکله، د

افغانستان اسلامي جمهوریت

د جمهور رئیس د ۱۳۹۵ / ۶ / ۸ نېټې

(۶۹) گڼه

تقنیني فرمان

فیصله

گڼه: (۲۲۸)

نېټه: ۱۳۹۵ / ۷ / ۱۹

د افغانستان د اساسي قانون د سلمې مادې له حکم سره سم، دملي شوري د دواړو جرگو له پنځه، پنځه غړيو څخه جوړ شوي گڼه هیئت د هستوي انرژی د قانون په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس د ۱۳۹۵ / ۶ / ۸ نېټې (۶۹) گڼه تقنیني فرمان له یولې تعدیلونو سره په (۱۱) فصلونو او (۵۷) مادو کې د ۱۳۹۵ / ۷ / ۱۹ نېټې د دوشنبې ورځې په غونډه کې فیصله کړ.

د گڼه هیئت رئیس

نجیبه حسینی

د گڼه هیئت مرستیال

عبیدالله رامین

فهرست مندرجات قانون انرژی هستوی فصل اول احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۷۲.....	مبنی.....	ماده اول:
۷۲.....	اهداف.....	ماده دوم
۷۳.....	ساحه تطبيق.....	ماده سوم:
۷۴.....	موارد استفاده.....	ماده چهارم:
۷۴.....	اداره تطبيق کننده.....	ماده پنجم:
۷۵.....	اصطلاحات.....	ماده ششم:
۸۴.....	وظايف و صلاحيت های اداره.....	ماده هفتم:
۸۵.....	ايجاد کمیسیون.....	ماده هشتم:

فصل دوم

جواز نامه

۸۷.....	صدور جواز نامه.....	ماده نهم:
۸۹.....	موارد صدور جواز نامه و اجازه نامه.....	ماده دهم:
۹۲.....	موانع کار.....	ماده یازدهم:
۹۲.....	حالات لغو جواز نامه و اجازه نامه.....	ماده دوازدهم:
۹۳.....	انصراف از فعالیت هستوی.....	ماده سیزدهم:
۹۳.....	توظيف مفتشین.....	ماده چهاردهم:
۹۵.....	تنفيذ تدابير.....	ماده پانزدهم:

فصل سوم

محافظت از تشعشع

۹۶.....	اصول بنیادی.....	ماده شانزدهم:
۹۷.....	کنترول و مراقبت منابع و عملکردها.....	ماده هفدهم:
۹۸.....	عدم کنترول و مراقبت منابع و عملکردها.....	ماده هجدهم:
	مکلفیت دارندگان جواز نامه و اجازه نامه در محافظت	ماده نوزدهم:
۹۹.....	شعاع.....	

فصل چهارم

کنترول منابع و موارد رادیو اکتیف

۱۰۰.....	مکلفیت اداره.....	ماده بیستم:
۱۰۱.....	ثبت منابع تشعشع.....	ماده بیست و یکم:
۱۰۱.....	صادرات و واردات.....	ماده بیست و دوم:
۱۰۱.....	کنترول منابع بی سرپرست.....	ماده بیست و سوم:
۱۰۲.....	کنترول ریکتورهای تحقیقاتی و صنعتی.....	ماده بیست و چهارم:

فصل پنجم

انحلال تأسیسات هستوی

۱۰۳.....	موارد انحلال تأسیسات.....	ماده بیست و پنجم:
۱۰۴.....	طرح انحلال.....	ماده بیست و ششم:
۱۰۵.....	مکلفیت دارنده جواز نامه در مرحله انحلال.....	ماده بیست و هفتم:
۱۰۷.....	منابع مالی پروسه انحلال.....	ماده بیست و هشتم:
۱۰۸.....	ممنوعیت فعالیت در جوار مرکز هستوی.....	ماده بیست و نهم:
۱۰۸.....	جواز نامه فعالیت های تحقیقاتی و صنعتی.....	ماده سی ام:

فصل ششم

حالات اضطراری

- ۱۰۹..... پلان حالات اضطراری..... ماده سی و یکم:
- ۱۱۰..... پلان ملی حالات اضطراری..... ماده سی و دوم:
- ۱۱۰..... حالات اضطراری بیرون مرزی..... ماده سی و سوم:

فصل هفتم

استخراج و پروسس مواد معدنی حاوی رادیو اکتیف

- ۱۱۱..... تنظیم فعالیت استخراج و پروسس..... ماده سی و چهارم:
- ۱۱۲..... فعالیت های استخراج معدن..... ماده سی و پنجم:
- ۱۱۵..... مکلفیت های دارنده اجازه نامه استخراج معدن..... ماده سی و ششم:
- ۱۱۶..... مصئونیت مواد رادیواکتیف..... ماده سی و هفتم:
- ۱۱۶..... مکلفیت دارنده جوازنامه تنظیم مواد فاضله رادیواکتیف..... ماده سی و هشتم:
- ۱۱۸..... داشتن جواز نامه کار در مرکز اداره مواد فاضله..... ماده سی و نهم:
- ۱۱۸..... داشتن پلان دفع مواد فاضله..... ماده چهل و یکم:
- ۱۱۸..... منع توريد مواد فاضله رادیواکتیف..... ماده چهل و دوم:
- ۱۱۹..... تنظیم صدور مواد فاضله رادیواکتیف..... ماده چهل و سوم:

فصل هشتم

تدابیر محافظتی

- ۱۲۰..... همکاری در تطبیق تدابیر..... ماده چهل و سوم:
- ۱۲۱..... ایجاد سیستم ها..... ماده چهل و چهارم:
- اجازه نامه صادرات مواد، تجهیزات و تکنالوژی..... ماده چهل و پنجم:
- ۱۲۲..... هستوی..... ماده چهل و ششم:

مادۀ چهل و ششم: اجازه نامه واردات مواد، تجهیزات و تکنالوژی.....
هستوی..... ۱۲۳

فصل نهم

امنیت هستوی، محافظت فزیکي و انتقالات ممنوعه

مادۀ چهل و هفتم: ممنوعیت استفاده..... ۱۲۴
مادۀ چهل و هشتم: شرایط محافظت فزیکي..... ۱۲۵
مادۀ چهل و نهم: اطلاع از سرقت مواد هستوی..... ۱۲۶

فصل دهم

تخلفات و مؤیدات

مادۀ پنجاهم: مسئولیت دارنده جواز نامه..... ۱۲۷
مادۀ پنجاه و یکم: مدت مرور زمان جبران خساره..... ۱۲۸
مادۀ پنجاه و دوم: درخواست جبران خساره..... ۱۲۹
مادۀ پنجاه و سوم: حالات رفع مسئولیت..... ۱۳۰
مادۀ پنجاه و چهارم: تخلفات..... ۱۳۱
مادۀ پنجاه و پنجم: مجازات..... ۱۳۴

فصل یازدهم

احکام نهایی

مادۀ پنجاه و ششم: پیشنهاد مقررہ ها و وضع طرز العمل ها..... ۱۳۵
مادۀ پنجاه و هفتم: انفاذ..... ۱۳۷

قانون انرژي هستوي

فصل اول

احكام عمومي

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی احکام مواد پانزدهم و پنجاه و دوم قانون اساسی افغانستان وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

این قانون به منظور تحقق اهداف ذیل وضع گردیده است:

۱- استفاده مفید از انرژي هستوي در عرصه های طبابت، زراعت، صنعت، معادن و سایر مقاصد صلح آمیز.

۲- تأمین مصئونیت و امنیت مواد رادیو اکتیف و منابع آن.

۳- مصئونیت محیط زیست در برابر تشعشعات رادیواکتیف و جلوگیری از اثرات مضر

د هستوي انرژي- قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځلسمې او دوه پنځوسمې مادې د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

دغه قانون د لاندې موخو د پلي کېدو په منظور وضع شوی دی:

۱- د طبابت، کرنې، صنعت، کانونو، او نورو سوله ییزو مقصدونو په برخه کې له هستوي انرژي- څخه ګټوره استفاده.

۲- د رادیو اکتیف موادو او د هغو د سرچینو د خونديتوب او امنیت تأمین.

۳- د رادیواکتیف د وړانګو (تشعشعاتو) په وړاندې د ژوند چاپیریال خونديتوب او د هغو له مضرو اغېزو

څخه مخنیوی.

۴- د رادیو اکتیف او نورو هغو موادو له استعمال او خپرېدو څخه مخنیوی چې په یوازې ځان (یوازیتوب) یا په مرکبه توګه د حیه موجوداتو روغتیا ته زیان ورسوي.

۵- د هستوي فعالیتونو او د رادیو اکتیف د فاضله موادو کنترول او مراقبت.

۶- د هستوي ممنوعه موادو او رادیو اکتیف له لېږدونو څخه کنترول او څارنه.

د تطبیق ساحه

درېیمه ماده:

دغه قانون، د هستوي انرژۍ یا په هغې پورې اړوند د هر ډول فعالیت چې د هستوي انرژۍ د ادارې په واسطه مشخصېږي، د تولید، تصرف، وارداتو، صادراتو، لېږدرا لېږد، مراقبت، ادارې او سوله ییزې ګټې اخیستنې په هکله، د تطبیق وړ دی.

آن.

۴- جلوگیری از استعمال و انتشار مواد رادیواکتیف، و سایر موادی که به تنهایی یا طور مرکب صحت موجودات حیه را متضرر سازد.

۵- کنترول و مراقبت از فعالیت های هستوی و مواد فاضله را دیواکتیف.

۶- کنترول و نظارت از انتقالات مواد ممنوعه هستوی و رادیو اکتیف.

ساحه تطبیق

ماده سوم:

این قانون در مورد تولید، تصرف، واردات، صادرات، حمل و نقل، کنترول، مراقبت، اداره و استفاده صلح آمیز از انرژي هستوی یا هر نوع فعالیت مرتبط به آنها که توسط اداره انرژي هستوی مشخص می گردد، قابل تطبیق می باشد.

د کټي اخیستنې موارد

څلورمه ماده:

هستوي انرژي او آیونایزونکې تشعشع د سوله ییزو مقصدونو د پوره کولو لپاره تر کټي اخیستنې لاندې نیول کېږي.

د هستوي چاودېدونکو موادو، هستوي موادو خپروونکو دستگاؤو تر لاسه کول یا د هغو پرمختیا یا په هغو پورې د هر ډول غیر سوله ییز فعالیت او یا په دې مواردو کې له نورو سره همکاري منع ده.

تطبیقوونکې اداره

پنځمه ماده:

(۱) د هستوي انرژي- اداره، د هېواد په سطح د دې قانون د حکمونو د تطبیق مسئوله ده.

(۲) د هستوي انرژي- اداره له دې وروسته په دې قانون کې د ادارې په نوم یادېږي.

موارد استفاده

ماده چهارم:

انرژي هستوي و تشعشع آیونایز کننده جهت برآورد ه شدن مقاصد صلح آمیز مورد استفاده قرار می گیرد.

حصول مواد منفجره هستوي، دستگاہ های پنخس کننده مواد هستوي یا انکشاف آن یا هر نوع فعالیت غیر صلح آمیز مرتبط به آنها و یا همکاري در این موارد با دیگران ممنوع می باشد.

اداره تطبیق کننده

ماده پنجم:

(۱) اداره انرژي هستوي مسئول تطبیق احکام این قانون در سطح کشور می باشد.

(۲) اداره انرژي هستوي منبعد در این قانون بنام اداره یاد می گردد.

اصطلاحگاني

شپږمه ماده:

لاندې اصطلاحگاني په دې قانون کې دغه مفاهيم افاده کوي:

۱- راديو اکتيف مواد: هغه مواد دي چې د الفا، بيتا، گاما وړانگې او نيوترونونه له هغو څخه خپل په خپله خپرېږي.

۲- هستوي فعاليت: د تشعشع د سرچينو توليد، برابرول، پروسس، پېر، پلور، تصرف، وېش، کارول (استعمال) واردات، صادرات، او د صنعتي، تحقيقي، کرنيز طبابت او برېښنا د مقصدونو لپاره د هستوي ريکتورونو تاسيس او په کار اچول، د راديو اکتيف موادو لېږد رالېږد، د فعاليت د مرکزونو انحلال او د راديو اکتيف د فاضله موادو اداره پکې شامل دي.

۳- جواز ليک: ليکلی رسمي سند دی چې د يوه ځانگړي هستوي فعاليت د اجراء په منظور، د ادارې له خوا، ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

اصطلاحات

ماده ششم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهيم ذيل را افاده می نماید:

۱- مواد راديو اکتيف: موادى است که شعاع الفا، بيتا، گاما و نيوترونها از آن بطور خود بخودى پخش می شود.

۲- فعاليت هستوى: شامل توليد، تهيه، پروسس، خريد، فروش، تصرف، توزيع، استعمال، واردات و صادرات منابع تشعشع، تاسيس و بکارانداختن ريکتورهای هستوى برای مقاصد صنعتي، تحقيقي، زراعتي، طبابت، انرژى برق، حمل و نقل مواد راديو اکتيف، انحلال مراکز فعاليت و اداره مواد فاضله راديو اکتيف، می باشد.

۳- جواز نامه: سند رسمى کتبی است که به منظور اجرای فعاليت هستوى از طرف اداره مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

۴- اجازہ نامہ: سند رسمی کتبی است کہ به منظور اجرای یک فعالیت هستوی مشخص از طرف اداره مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

۵- تأسیسات هستوی:

شامل:

- هر نوع ریکتور که منحیث منبع انرژی یا به مقاصد دیگر مورد استفاده قرار می گیرد، ریکتور که منحیث منبع انرژی برای تجهیز یک وسیله بحری ترانسپورتنی مورد استفاده قرار می گیرد از این تعریف مستثنی می باشد.

- فابریکه های که از مواد سوخت هستوی برای تولید مواد هستوی یا پروسس آن یا جهت پروسس مجدد مواد سوخت را دیو اکتیف معروض به تشعشع مورد استفاده قرار می گیرد.

- مراکزیکه در آن مواد هستوی نگهداری می شود.

۶- صدمه هستوی:

آسیب جانی یا جسمی ویا وارد شدن

۴- اجازہ لیک: رسمی لیکلی سند دی چې د یوه مشخص هستوي فعالیت د اجراء په منظور د ادارې له خوا ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

۵- په هستوي تأسیساتو کې:

شامل دي:

- هر ډول ریکتور چې د انرژی د سرچینې (منبع) په توګه یا په نورو مقصدونو ترګټې اخیستنې لاندې نیول کېږي، هغه ریکتور چې دیوې ترانسپورتنې بحري وسیلې د تجهیز لپاره د انرژی د سرچینې په توګه ترګټې اخیستنې لاندې نیول کېږي، له دې تعریف څخه مستثنی دی.

- هغه فابریکې چې د هستوي موادو د تولید یا د هغو د پروسس یا تشعشع ته د معروض رادیواکتیف د سون د موادو د بیا پروسس لپاره ترګټې اخیستنې لاندې نیول کېږي.

- هغه مرکزونه چې په هغو کې هستوي مواد ساتل کېږي.

۶- هستوي زیان:

ځاني یا جسمي زیان یا ملکیتونو ته

خساره به ملکیت ها بوده که بالانتر فعالیت هستوی یا سایر فعالیت های مرتبط به آن بوجود می آید.

۷- حادثه هستوی: واقعه یا سلسله ازواقعات است که منشأ مشابه داشته و سبب صدمه هستوی می گردد.

۸- تشعشع آیونایزکننده: اشعه است که قابلیت تولید جفت چارج ها را در مواد عضوی دارا باشد.

۹- منبع تشعشع: مؤلد اشعه رادیو اکتیف یا سایر مواد رادیو اکتیف است که از دوران محروقات هستوی مربوط به ریکتورهای تحقیقاتی و صنعتی هستوی خارج می گردد.

۱۰- مواد فاضله رادیواکتیف شامل:

- تمام موادی است که در نتیجه تعاملات مواد رادیو اکتیف باقیمانده و استفاده بیشتر از آن در آینده مدنظر نباشد.

- موادی است که دارای مواد رادیو اکتیف یا با آن مواد آلوده بوده

اوونستی تاوان دی چپی د هستوی فعالیت یا په هغه پورې د نورو اړوندو فعالیتونو له امله منخ ته راځي.

۷- هستوي پېښه (واقعه): پېښه يا د پېښو لړۍ ده چې ورته منشاء لري او د هستوي زيان سبب گرځي.

۸- آیونایز کونکې تشعشع: هغه وړانگه ده چې په عضوي مواردو کې د چارجونو د تولید د وړتیا (قابلیت) لرونکې وي.

۹- د تشعشع سرچینه: د رادیواکتیف وړانگې مؤلد یا نور رادیواکتیف مواد دي چې په هستوي څېړنيزو او صنعتي ریکتورونو پورې د اړوندو هستوي محروقاتو له دوران څخه رابهر کېږي.

۱۰- د رادیواکتیف فاضله مواد شامل دي:

- ټول هغه مواد چې د رادیواکتیف موادو د تعاملاتو په پایله کې پاتې کېږي او په راتلونکې کې له هغو څخه زیاته گټه اخیستنې، په پام کې نه وي.

- هغه مواد دي چې د رادیواکتیف موادو لرونکي یا په هغو موادو

ونیزدارای اکتیفتی یا غلظت اکتیفتی بیشتر می باشد، که حسب احوال ایجاب کنترول و مراقبت را می نماید.

۱۱- مواد هستوی: موادی است که طبق احکام این قانون از طرف اداره قابل کنترول و مراقبت تشخیص گردد.

۱۲- صادرات: انتقال فزیکي مواد هستوی یا تجهیزات مربوطه، معلومات و تکنالوژی و یا سایر مواد رادیو اکتیف به شمول منابع آن است که از کشور به خارج صادر می گردد.

۱۳- واردات: انتقال فزیکي مواد هستوی یا تجهیزات مربوطه، معلومات و تکنالوژی و یا سایر مواد رادیو اکتیف به شمول منابع آن است که از خارج به داخل کشور وارد می گردد.

۱۴- دستگاه: شامل، تأسیسات پخش کننده شعاع، مراکز استخراج معادن و پروسس مواد خام رادیواکتیف، مراکز اداره مواد فاضله رادیو اکتیف و سایر دستگاه های است که در آن مواد

ککړ وي او هم د اکتیفتی یا د زیات اکتیفتی غلظت لرونکي وي چې له احوالو سره سم، کنترول او مراقبت ایجابوي.

۱۱- هستوي مواد: هغه مواد دي چې ددې قانون د حکمونو مطابق د ادارې له خوا د کنترول او مراقبت وړ تشخیص شي.

۱۲- صادرات: د هستوي موادو یا اړوندو تجهیزاتو، معلوماتو او تکنالوژی او یا نورو رادیواکتیف موادو، د هغو د سرچینو په شمول فزیکي لېږد دی چې له هېواد څخه بهر ته صادرېږي.

۱۳- واردات: د هستوي موادو یا اړوندو تجهیزاتو، معلوماتو او تکنالوژی او یا نورو رادیواکتیف موادو، د هغو د سرچینو په شمول فزیکي لېږد دی چې له بهر څخه د هېواد دننه ته واردېږي.

۱۴- دستگاه: وړانگه خپروونکي تأسیسات، د رادیواکتیف د اوموموادو د کانونو د استخراج (رااېستلو) او پروسس مرکزونه، د رادیواکتیف د فاضله موادو د ادارې مرکزونه او نورې

راديو اکتيف، توليد، پروسس، استفاده، مراقبت، ذخيره ويا دفع می شود، وبه اندازه قابل ملاحظه ايجاب محافظت را نمايد.

۱۵- مرکز هستوی: محلی است که در آن فعالیت ها و عملکرد با استفاده از مواد هستوی اجراء گردیده و شامل مرکز تولید انرژی هستوی، ریکتور تحقیقاتی، مرکز غنی سازی نهایی مواد هستوی، مرکز نگهداشت مواد هستوی به مصرف رسیده، دستگاه غنی سازی، مرکز پروسس مجدد ويا سایر محلاتی که توسط اداره مشخص می گردد.

۱۶- اسرار هستوی: به تمام آن دسته مواد، تخنیکها، معلومات کتبی، شفاهی و الکترونیکی ويا هم تکنالوژی هستوی اطلاق می گردد که بطور مستقیم ويا غیر مستقیم از آن در تولید، تهیه، پروسس، خرید، فروش، تصرف، توزیع و استعمال اسلحه هستوی استفاده

هغه دستگاوي پکې شاملې دي چې په هغو کې راديو اکتيف مواد توليد، پروسس، کتبه اخيستنه، مراقبت، زېرمه يا دفع کېږي او د ملاحظې وړاندازې، ساتنه ايجابوي.

۱۵- هستوی مرکز: هغه ځای دی چې هلته له هستوي موادو څخه په گټې اخيستني سره فعالیتونه او کړنې ترسره کېږي او د هستوي انرژی د تولید مرکز، څېړنيز (تحقیقاتي) ریکتور، د هستوي موادو د نهایی غني کولو (بلایني) مرکز، د مصرف شوو هستوي موادو د ساتنې مرکز، د غني کولو دستگاه، د بیا پروسس مرکز، او يا نور ځایونه چې د ادارې په واسطه مشخصېږي، پکې شامل دي.

۱۶- هستوي اسرار: په ټولو هغه ډول هستوي موادو، تخنیکونو، لیکلیو، شفاهی، الکترونیکی او يا هم تکنالوژي معلوماتو اطلاقېږي چې په مستقیمه يا غیر مستقیمه توگه د هستوي وسلې په تولید، برابرولو، پروسس، پېر، پلور، تصرف، وېش او استعمال کې له هغو

- می گردد.
- ۱۷- حالت اضطرار: حالت است که خطرات ناشی از تعامل زنجیری هستوی یا انحلال محصولات تعامل زنجیری و یا معروض به تشعشع در آن متصور باشد.
- ۱۸- منبع بی سرپرسته: منبع رادیو اکتیف است که تحت کنترل و مراقبت نبوده و بدون مجوز مناسب متروک، سرقت، یا ازمحل اصلی بیجا و یا منتقل شده باشد.
- ۱۹- رفع مسئولیت: خارج ساختن مواد یا تجهیزات رادیو اکتیف در حدود عملکرد مجاز است که ایجاب کنترل و مراقبت را نمی نماید.
- ۲۰- تخلیه: پراکنده ساختن فاضل آب و گازیکه آلوده به مواد رادیو اکتیف به حد مجاز بوده و خطری را به محیط زیست وارد نمی نماید.
- ۲۱- دفع: جابجاسازی مواد سوخت مصرف شده یا مواد فاضله رادیو اکتیف در یک مرکز
- خنخه گتبه اخیستل کپری.
- ۱۷- د اضطرار حالت: هغه حالت دی چې له هستوي خنخیره یي تعامل یا د خنخیره یي تعامل د محصولاتو له انحلال او یا په هغه کې تشعشع ته معروض راپیدا شوي خطرونه متصور وي.
- ۱۸- بی سرپرسته سرچینه: د رادیو اکتیف سرچینه ده چې تر کنترل او مراقبت لاندې نه وي او له مناسب مجوز پرته متروکه، غلا یا له اصلي ځایه خنخه بې ځایه او یا لېږدول شوې وي.
- ۱۹- د مسئولیت رفع: د رادیو اکتیف موادو یا تجهیزاتو اېستل (خارجول) د داسې مجاز کړنو په حدودو کې چې کنترل او مراقبت نه ایجابوي.
- ۲۰- تشول: د فاضل آب او هغه ګاز پاشل (تیتول) چې په مجاز حد کې په رادیو اکتیف موادو ککړ وي او د ژوند چاپیریال ته خطر نه رسوي.
- ۲۱- دفع: په یوه مناسب ځای کې د بیا گتې اخیستنې له مقصد پرته د رادیو اکتیف د سون د مصرف شوو

مناسب است بدون مقصد استفاده مجدد آن.

۲۲- معافیت: مواد رادیو اکتیف طبیعی است که ایجاب کنترول را نمی نماید.

۲۳- مداخله: عملی است که به منظور کاهش یا دفع معروضیت یا احتمال معروضیت در منابع صورت گرفته، از جمله عملکردهای کنترول شده نبوده و در نتیجه یک حادثه غیر مترقبه به وجود می آید.

۲۴- متصدی: شخص حقیقی یا حکمی دارنده جواز فعالیت هستوی می باشد.

۲۵- منبع را دیو اکتیف: قشر نازکی (کپسول پوشیده) است که مواد رادیو اکتیف در آن به شکل دائمی بسته بندی گردیده و قابل کنترول و مراقبت می باشد.

۲۶- زباله رادیو اکتیف: مواد رادیو اکتیف استعمال شده است که استفاده مجدد آن شامل پلان نمی باشد.

موادو یا فاضله موادو خای پر خای کول دي.

۲۲- معافیت: هغه طبیعی رادیو اکتیف مواد دي چې کنترول نه ایجابوي.

۲۳- مداخله (لا سوهنه): هغه عمل دی چې په سرچینو کې د معروضیت یا د معروضیت د احتمال د راټیټولو یا د دفع په منظور صورت مومي، د کنترول شوو کړنو له جملې څخه نه دی، د یوې غیر مترقبه پېښې په پایله کې رامنځته کېږي.

۲۴- متصدی: د هستوي فعالیت د جواز لرونکی حقیقی یا حکمی شخص دی.

۲۵- د رادیو اکتیف سرچینه: نازک قشر (پوښل شوی کپسول) دی چې رادیو اکتیف مواد په هغه کې په دائمی توګه بسته بندي کېږي او د کنترول او مراقبت وړ دی.

۲۶- د رادیو اکتیف زباله: هغه استعمال شوي رادیو اکتیف مواد دي چې بیاګټه اخیستنه یې په پلان کې شامله نه وي.

۲۷- مصئونیت: حفاظت محیط زیست است درمقابل خطرات تشعشع ومصئونیت مراکز و فعالیت های که موجب ازدیاد خطرات تشعشع می گردد.

۲۸- امنیت: تدابیر است که به منظور جلوگیری از سرقت، سبوتاژ، دسترسی غیر مجاز، حمل و نقل غیرقانونی یا اعمال سوء دیگری در مورد مواد هستوی یا سایر مواد رادیو اکتیف، تجهیزات و تسهیلات مربوطه اتخاذ می گردد.

۲۹- عملکرد: فعالیت بشری است که منابع اضافی معروضیت یا سایر طرق معروضیت را نشان می دهد.

۳۰- شخص عبارت از:

۱- شخص حقیقی داخلی: شخصی است که دارای تابعیت افغانستان باشد.

۲- شخص حکمی داخلی: شخصی است که به شکل مؤسسه، شرکت، مالکیت انحصاری، شرکت

۲۷- خوندیتوب: د تشعشع د خطرونو په وړاندې د ژوند د چاپیریال ساتنه او د هغو مرکزونو او فعالیتونو خوندیتوب دی چې د تشعشع د خطرونو د زیاتېدو موجب کېږي.

۲۸- امنیت: هغه تدبیرونه دي چې د هستوي موادو يا د رادیواکتیف د نورو موادو له غلا، سبوتاژ، غیرمجازې لاس رسی، غیر قانوني لېږد رالېږد او یا د هستوي موادو، تجهیزاتو او اړوندو اسانتیاوو په هکله د نورو ناورو اعمالو د مخنیوي په منظور نیول کېږي.

۲۹- کړنه: هغه بشري فعالیت دی چې د معروضیت د اضافي سرچینې یا د معروضیت نوري لارې چارې خرڅکندوي.

۳۰- شخص عبارت له:

۱- کورنی حقیقی شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان د تابعیت لرونکی وي.

۲- کورنی حکمی شخص: هغه شخص دی چې د مؤسسې، شرکت، انحصاري مالکیت، محدود المسئولیت شرکت،

محدودالمسئوليت، مشاركت مؤقت،
سرمایه گذاری مؤقت، شرکت های
سهامی خاص یا عام واتحادیه یا هرنوع
مؤسسه دیگرانتفاعی که مطابق احکام
قانون تأسیس گردیده باشد.

۳- شخص حقیقی خارجی: شخصی
است که تابعیت غیرازتابعیت افغانستان
را داشته باشد.

۴- شخص حکمی خارجی: شخصی
است که شخصیت حقوقی وی طبق
احکام قوانین نافذه خارجی مشخص
وجوازفعالیت را کسب نموده
باشد.

۳۱- محیط زیست: شامل منابع
طبیعی، تعاملات بین اجزای
منابع طبیعی یا بین اجزای مذکور
و انسانها و حیوانات، خواص
فزیکی، فرهنگی، تزئینی یا
شرایطی است که صحت و سلامت
آنها را تحت تاثیرقرار
می دهد.

۳۲- خطر مواد رادیو لوژیکی:
خطری است که عوارض آن در انسانها

مؤقت مشارکت، مؤقتي پانگې اچونې،
د خاص یا عام سهامی شرکت او
اتحادیې یا هر ډول بې انتفاعي مؤسسې
په ډول چې د قانون د حکمونو مطابق
تأسیس شوی وي.

۳- بهرنی حقیقی شخص: هغه شخص
دی چې د افغانستان له تابعیت پرته
تابعیت ولري.

۴- بهرنی حکمی شخص: هغه شخص
دی چې د هغه حقوقی شخصیت د
بهرنیو نافذه قوانینو د حکمونو مطابق
مشخص او د فعالیت جواز یې ترلاسه
کړی وي.

۳۱- د ژوند چاپ-پریال: طبیعی
سرچینې، د طبیعی سرچینو د اجزاوو
ترمنځ یا د نوموړو اجزاوو او انسانانو
او حیواناتو ترمنځ تعاملات، فزیکی،
فرهنگي، تزئيني (بنسکلايز) خواص یا
هغه شرایط پکې شامل دي چې د هغوی
روغتیا او سلامتۍ تر اغېزې لاندې
راولي.

۳۲- د رادیولوژیکی موادو خطر:
هغه خطر دی چې عوارض یې په

به شکل سوختگی، استفراغ، بی اشتهايي، ريزش موی و اسهال فوراً ظاهر شده يابعد از مدت طولانی به انواع سرطانها و سوء شکل درنسل های آینده آشکار می گردد. و در صورت استعمال بیش از حد معین آن، بالای حیوانات و نباتات نیز تاثیرات منفی بجا می گذارد.

وظایف و صلاحیت های اداره

ماده هفتم:

اداره دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تعیین معیارها به منظور مصئونیت محیط زیست در مقابل تاثیرات احتمالی تشعشع ایونایز کننده.

۲- صدور، تمدید، تعدیل، تعلیق و لغو جوازنامه ها و اجازه نامه ها.

۳- کنترل، مراقبت و ارزیابی مراکز، فعالیت ها و عملکرد های دارندگان جوازنامه و اجازه نامه ها مطابق احکام این قانون.

انسانانو کې د سوځېدنې، استفراغ، بې اشتهايي، د وېښتو د توپېدو او اسهال په ډول فوراً څرگندېږي او په راتلونکو نسلونو کې د سرطانونو او سوء شکل په بڼه څرگندېږي او د هغه له ټاکلي حد څخه د زیات استعمال په صورت کې پر حیواناتو او نباتاتو هم منفي اغېزې پر ځای پرېږدي.

د ادارې دندې او واکونه

اوومه ماده:

اداره د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د ایونایز کورونکې تشعشع د احتمالي اغېزو په وړاندې د ژوند چاپېریال د خونديتوب په منظور، د معیارونو ټاکل.

۲- د جواز لیکونو او اجازه لیکونو صادرول، تمدید، تعدیل، تعلیق او لغو.

۳- ددې قانون د حکمونو مطابق د جواز لیکونو او اجازه لیکونو د لرونکو د مرکزونو، فعالیتونو او کړنو کنترل او مراقبت.

- ۴- ددې قانون له حکمونو څخه د سرغړونو په هکله د تصمیمونو نیول.
- ۵- په اړوندو ډګرونو (عرصو) کې د اتمي انرژۍ له بین المللي آژانس سره مرسته.
- ۶- د هستوي موادو او نورو رادیواکتیف موادو، تجهیزاتو او اړوندو تاسیساتو د امنیت په غرض د لازمو څارنیزو تدبیرونو نیول.
- ۷- د نورو هېوادونو له څارنیزو مقاماتو او اړوندو بین المللي سازمانونو سره د معلوماتو تبادلې او همکاري.
- ۸- د مقررې د طرح وړاندیز او د لازمې کړنلارې او لارښودونو وضع کول.
- ۹- د اړوندو کړنلارو مطابق د نورو دندو اجراء کول.

د کمپسیون جوړول

اتمې ماده:

- (۱) په هستوي فعالیتونو پورې د اړوندو چارو د ښه تنظیم په منظور، د هستوي انرژۍ عالي کمپسیون، د

- ۴- اتخاذ تصمیم درمورد تخلفات ازاحکام این قانون.
- ۵- همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی در عرصه های مربوط.
- ۶- اتخاذ تدابیر لازم نظارتی غرض امنیت مواد هستوی و سایر مواد رادیواکتیف، تجهیزات و تاسیسات مربوطه.
- ۷- تبادل معلومات و همکاری با مقامات نظارتی سایر کشورها و سازمان های بین المللی مربوط.
- ۸- پیشنهاد طرح مقررې ها و وضع طرز العمل ها و رهنمودهای لازم.
- ۹- اجرای سایر وظایف طبق طرز العمل های مربوطه.

ایجاد کمیسیون

ماده هشتم:

- (۱) به منظور تنظیم بهتر امور مربوط به فعالیت هستوی کمیسیون عالی انرژی هستوی تحت ریاست

- افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس تر ریاست لاندې په لاندې ترکیب سره جوړېږي:
- ۱- د بهرنیو چارو وزیر د غړي په توګه.
 - ۲- د کورنیو چارو وزیر د غړي په توګه.
 - ۳- د ملي دفاع وزیر د غړي په توګه.
 - ۴- د عدلیې وزیر د غړي په توګه.
 - ۵- د عامې روغتیا وزیر د غړي په توګه.
 - ۶- د انرژۍ او اوبو وزیر د غړي په توګه.
 - ۷- د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزیر د غړي په توګه.
 - ۸- د لوړو زده کړو وزیر د غړي په توګه.
 - ۹- د کانونو او پترولیم وزیر د غړي په توګه.
 - ۱۰- د ملي امنیت لوی رئیس د غړي په توګه.
 - ۱۱- د ژوند چاپېریال ساتنې د ملي ادارې لوی رئیس د غړي په توګه.
- رئیس جمهوري اسلامي افغانستان به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:
- ۱- وزیر امور خارجه بحیث عضو.
 - ۲- وزیر امور داخله بحیث عضو.
 - ۳- وزیر دفاع ملی بحیث عضو.
 - ۴- وزیر عدلیه بحیث عضو.
 - ۵- وزیر صحت عامه بحیث عضو.
 - ۶- وزیران انرژی و آب بحیث عضو.
 - ۷- وزیر زراعت، آبیاری و مالداري بحیث عضو.
 - ۸- وزیر تحصیلات عالی بحیث عضو.
 - ۹- وزیر معادن و پترولیم بحیث عضو.
 - ۱۰- رئیس عمومی امنیت ملی بحیث عضو.
 - ۱۱- رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست بحیث عضو.

۱۲- یک تن از استادان پوهنځي ساينس پوهنتون کابل بحیث عضو.

۱۳- یک تن از استادان الیکترو تخنیک پولي تخنیک کابل بحیث عضو.

۱۴- رئیس اداره انرژی هستوی بحیث عضو منشی.

(۲) طرز فعالیت کمیسیون عالی انرژی هستوی با رعایت احکام این قانون در مقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

فصل دوم

جوازنامه

صدور جوازنامه

ماده نهم:

(۱) هیچ شخص نمی تواند بدون داشتن جوازنامه و اجازه نامه مندرج این قانون فعالیت هستوی را انجام دهد.

(۲) جوازنامه فعالیت هستوی به مقاصد صلح آمیز به اساس درخواست اشخاص

۱۲- د کابل پوهنتون د ساينس پوهنځي له استادانو څخه يو تن د غړي په توگه.

۱۳- د کابل پولي تخنیک د الکترو تخنیک له استادانو څخه يو تن د غړي په توگه.

۱۴- د هستوي انرژی- د ادارې رئیس د منشي او غړي په توگه.

(۲) د هستوي انرژی- د عالي کمپسیون د فعالیت ډول ددې قانون د حکمونو په رعایتولو سره، په جلا مقررۀ کې تنظیمېږي.

دوه یم فصل

جوازلیک

د جواز لیک صادرېدل

نهمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نه شي کولای په دې قانون کې د درج شوي جوازلیک او اجازه لیک له لرلو پرته، هستوي فعالیت سرته ورسوي.

(۲) د سوله ییزو مقصدونو د هستوي فعالیت جوازلیک د حقیقي یا حکمي

حقیقی یا حکمی مطابق احکام این قانون از طرف اداره صادر می گردد.

(۳) اداره می تواند درخواست مندرج فقره (۲) این ماده را مورد غور و ارزیابی قرارداد، در مورد قبولی یا رد آن تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) هرگاه درخواست مندرج فقره (۲) این ماده رد گردد، اداره مکلف است دلایل آن را طور همه جانبه مورد غور و ارزیابی قرارداد، حد اکثر در خلال مدت سه ماه به درخواست دهنده اطلاع دهد.

(۵) اشخاصی که درخواست ایشان رد می گردد، می توانند درخواست جدید را با دلایل مقنع به اداره ارایه نمایند.

(۶) شخص خارجی که مطابق احکام این قانون فعالیت هستوی را انجام می دهد مکلف است مواد باقیمانده رادیو اکتیف و مواد فاضله آن را بعد از ختم فعالیت به خارج از کشور انتقال نماید در غیر آن ممنوع الخروج

اشخاصو د غوبنتلیک مطابق د ادارې له خوا صادرېږي.

(۳) اداره کولای شي ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوبنتلیک تر غور او ارزونې لاندې ونیسي، د هغه د منلو یا رد په هکله تصمیم ونیسي.

(۴) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوبنتلیک رد شي، اداره مکلفه ده د هغه دلایل په هر اړخیزه توګه تر غور او ارزونې لاندې ونیسي، زیات نه زیات د دريو میاشتو مودې په ترڅ کې غوبنتلیک ورکونکي ته خبر ورکړي.

(۵) هغه اشخاص چې غوبنتلیکونه یې رد کېږي، کولای شي نوی غوبنتلیک له قانع کونکو دلایلو سره ادارې ته وړاندې کړي.

(۶) بهرنی شخص چې ددې قانون د حکمونو مطابق هستوي فعالیت سرته رسوي، مکلف دی د رادیواکتیف پاتې مواد او د هغه فاضله مواد د فعالیت له ختمېدو وروسته له هېواد څخه بهرته ولېږدوي، پرته له دې

ومورد تعقيب عدلی قرار
می گیرد.

موارد صدور جوازنامه و

اجازه نامه

ماده دهم:

(۱) اداره می تواند بعد از تحقق موارد
ذیل جوازنامه و اجازه نامه را صادر
نماید:

۱- حصول اطمینان از تأمین
منافع عامه و توانایی خنثی نمودن
اضرار تشعشع ناشی از فعالیت
هستوی.

۲- حصول اطمینان از تأمین حفاظت
محیط زیست ناشی از تشعشعات
آیونایزکننده.

۳- حصول اطمینان از اینکه
فعالیت هستوی تنها برای مقاصد
صلح آمیز مطابق معاهدات و میثاقهای
بین المللی که جمهوری اسلامی
افغانستان به آن الحاق نموده است
انجام یابد.

۴- رایحه سند کتبی مبنی

ممنوع الخروج او ترعدلی تعقیب
لاندې نیول کېږي.

د جوازلیک او اجازه لیک د

صادرېدو موارد

لسمه ماده:

(۱) اداره کولای شي د لاندې مواردو
له تحقق وروسته جوازلیک او اجازه
لیک صادر کړي:

۱- د عامه گټو د تأمین او له هستوي
فعالیت څخه د راپیدا شوې تشعشع د
ضررونو د خنثی کولو له توانمنی څخه
ډاډ ترلاسه کول.

۲- له آیونایز کونکو تشعشعاتو څخه د
ژوند چاپیریال ساتنې له تأمین څخه ډاډ
ترلاسه کول.

۳- له دې څخه چې هستوي فعالیت
یوازې د سوله ییزو مقصدونو لپاره د
هغو بین المللي معاهدو او میثاقونو
مطابق چې د افغانستان اسلامي
جمهوریت له هغو سره الحاق کړی دی
سرتو ورسپړي، ډاډ ترلاسه کول.

۴- له تشعشع څخه د ساتنې له

بر داشتن فهم کافی از قواعد اساسی محافظت از تشعشع.

۵- تعهد کتبی مبنی بر اتخاذ تدابیر لازم جهت محافظت و مسئولیت کارکنان و مردم در حال و آینده.

۶- تعهد کتبی مبنی بر اتخاذ تدابیر لازم تخنیکي، مالی و تشکیلاتي جهت تأمین مسئولیت مناسب بشمول طرح و تطبیق تدابیر دفاعی در مقابل خطرات رادیو لوژیکی .

۷- داشتن پلان منظم و مناسب به منظور جلوگیری از خطرات احتمالی در حالات اضطرار.

۸- رعایت حدود دوز (انرژی فی واحد کتله) تعیین شده اداره و نظارت از معروضیت کارکنان به تشعشع آیونایزکننده مطابق ستند ردهای بین المللی.

۹- داشتن امکانات مالی مناسب جهت دفع مواد فاضله، تصفیه

بنسبیتزو قواعدو خخه د کافي پوهې (فهم) د لرلو په اړه د لیکلي سند وړاندې کول.

۵- په اوس او راتلونکې کې د کارکوونکو او خلکو د ساتنې او خونديتوب لپاره د لازمو تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

۶- د رادیولوژیکی خطرونو په وړاندې د دفاعي تدبیرونو د طرح او تطبیق په شمول د مناسب خونديتوب د تأمین لپاره د لازمو تخنیکي، مالی او تشکیلاتي تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

۷- د اضطرار په حالتونو کې له احتمالي خطرونو خخه د مخنیوي په منظور د منظم او مناسب پلان لرل.

۸- د ادارې د ټاکل شوي دوز) د کتلې د فی واحد انرژي) د حدودو رعایتول او د بین المللي ستندردونو مطابق په آیونایز کوونکې تشعشع د کارکوونکو له معروضیت خخه څارنه.

۹- د فاضله موادو د دفع، چاڼ (تصفیې) او د رادیولوژیکی احتمالي

و آسیب احتمالی رادیولوژیکی و
انحلال.

۱۰- تعهد کتبی مبنی بر فراهم نمودن
زمینه دسترسی مفتشین اداره به مراکز
هستوی مورد نظر.

۱۱- تعهد کتبی مبنی بر فراهم نمودن
معلومات مورد نیاز اداره.

(۲) هرگاه شخص نتواند، سند
مندرج جزء (۴) فقره (۱) این
ماده را ارایه کند مکلف است،
برنامه آموزشی حفاظت از شعاع
را در اداره سپری و سند کتبی اخذ
نماید.

(۳) دارنده جوازنامه فعالیت هستوی
مکلف است، به منظور اجرای فعالیت
مشخص هستوی اجازه نامه جداگانه را
از اداره اخذ نماید.

(۴) جوازنامه و اجازه نامه مندرج این
قانون به شخص دیگر انتقال شده
نمی تواند.

زیان او انحلال لپاره د مناسبو مالي
امکاناتو لرل.

۱۰- د پام وړ هستوي مرکزونو ته د
ادارې د پلټونکو لاسرسی. ته د زمينې د
برابرولو په اړه ليکلی تعهد.

۱۱- د ادارې د اړتيا وړ معلوماتو د
برابرولو په اړه ليکلی تعهد.

(۲) که چېرې شخص و نشي کولای،
ددې مادې د (۱) فقرې په (۴) جزء
کې درج شوی سند وړاندې کړي،
مکلف دی، له وړانگې څخه د ساتنې
زده کړه بيزه برنامه په اداره کې تېره
کړي او ليکلی سند واخلي.

(۳) د هستوي فعالیت د جواز ليک
لرونکی مکلف دی، د مشخص هستوي
فعالیت د اجراء په منظور، له ادارې
څخه جلا اجازه ليک واخلي.

(۴) په دې قانون کې درج شوی جواز
ليک او اجازه ليک بل شخص ته نشي
لېږدول کېدای.

د کار خنلونه (موانع)

یولسمه ماده:

لاندې اشخاص نه شي کولای له آیونایز کورنکو تشعشعاتو سره کار وکړي:

۱- هغه شخص چې اتلس کلنی سن یې بشپړ کړی نه وي.

۲- هغه شخص چې د روغتیايي کتنو په بهیر کې د تشعشع په خطر معروض تشخیص شي.

د جواز لیک او اجازه لیک د لغو

حالات

دوولسمه ماده:

ددې قانون په نهمه ماده کې درج جوازلیک او اجازه لیک په لاندې حالاتو کې لغو کېږي:

۱- ددې قانون د حکمونو د نه تطبیق په صورت کې.

۲- د جوازلیک او اجازه لیک لرونکي د مړینې یا د حکمي شخصیت د انحلال په صورت کې.

۳- د ژوند چاپیریال ته له مجاز حد

موانع کار

ماده یازدهم:

اشخاص ذیل نمی توانند با تشعشع ایونایز کننده کار نمایند:

۱- شخصی که سن هجده سالگی را تکمیل ننموده باشد.

۲- شخصی که در جریان معاینات صحی معروض به خطر تشعشع، تشخیص شود.

حالات لغو جوازنامه و

اجازه نامه

ماده دوازدهم:

جوازنامه و اجازه نامه مندرج ماده نهم این قانون درحالات ذیل لغو می گردد:

۱- در صورت عدم تطبیق احکام این قانون.

۲- در صورت فوت دارنده جوازنامه و اجازه نامه یا انحلال شخصیت حکمی.

۳- در صورت بروز اثرات

څخه د زیاتو ناوړو زیانونو د رسېدو (اووښتو) په صورت کې.

له هستوي فعالیت څخه انصراف

دیارلسمه ماده:

(۱) د جواز لیک لرونکی کولای شي، له هستوي فعالیت څخه د انصراف په اړه غوښتنلیک، ادارې ته وړاندې کړي.

(۲) اداره کولای شي ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی غوښتنلیک، تر غور او څېړنې لاندې ونیسي، د هغه د منلو یا رد په هکله مقتضي تصمیم ونیسي.

د پلټونکو توظیفول

څوارلسمه ماده:

(۱) اداره ددې قانون د حکمونو، اړوندو مقرراتو، کړنلارو، لارښودونو د تطبیق په منظور د مسلکي او تخصص لرونکو اشخاصو له منځ څخه پلټونکي توظیفوي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پلټونکي، د لاندې دندو او

سوء بیشتر از حد مجاز به محیط زیست.

انصراف از فعالیت هستوی

ماده سیزدهم:

(۱) دارنده جوازنامه می تواند، درخواست مبنی بر انصراف از فعالیت هستوی را به اداره ارایه نماید.

(۲) اداره می تواند درخواست مندرج فقره (۱) این ماده را مورد غور و ارزیابی قرارداد، در مورد قبولی یا رد آن تصمیم مقتضي اتخاذ نماید.

توظیف مفتشین

ماده چهاردهم:

(۱) اداره به منظور تطبیق احکام این قانون، مقررات، طرز العمل ها و رهنمودهای مربوط، مفتشین را از میان اشخاص مسلکي و دارای تخصص توظیف می نماید.

(۲) مفتشین مندرج فقره (۱) این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل

واکونو لرونکي دي:

می باشند:

۱- د پام (نظر) وړ ځای او اړوندو تأسیساتو پلټنه.

۱- تفتیش محل مورد نظرو تأسیسات مربوط.

۲- ددې قانون د حکمونو مغاير هر ډول فعالیت درول (توقف).

۲- توقف هر نوع فعالیت مغاير احکام این قانون.

۳- د هر ډول هغو سندونو او شیانو ضبطول چې پر سرغړونې دلالت وکړي او ددې قانون د حکمونو مطابق جرم وگڼل شي.

۳- ضبط هر نوع اسناد و اشیای که دلالت بر تخطی نموده و مطابق احکام این قانون جرم پنداشته شود.

۴- له پام وړ شخص څخه شفاهي یا لیکلی استجواب.

۴- استجواب شفاهی یا کتبی از شخص مورد نظر.

۵- په دې قانون کې د درج سپارل شوو دندو د ښې اجراء په منظور، له اشخاصو څخه د لازمو معلوماتو او تخنیکي همکارۍ غوښتنه.

۵- مطالبه معلومات و همکارۍ های تخنیکي لازم از اشخاص به منظور اجرای بهترو ظایف محوله مندرج این قانون.

۶- د تشعشع د سرچینې د خوندي والي او د هستوي فعالیتونو د خونديتوب په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.

۶- کسب معلومات در مورد محفوظ بودن منبع تشعشع و مصئونیت فعالیت های هستوی.

۷- په هستوي موادو او تشعشعي سرچینو کې شامله د هرې واقعي یا پېښې پلټنه.

۷- تفتیش هرواقعه یا حادثه شامل مواد هستوی یا منابع تشعشعي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج

(۳) مفتشین مندرج فقره (۱) این

شوي پلٽونکي مکلف دي د پلٽي په وخت کې د پلٽي مخصوص کارت وړاندې کړي.

د تدبيرونو تنفيذ

پنځلسمه ماده:

(۱) که چېرې اداره تشخيص کړي چې د جوازليک او اجازه ليک شرايط د هغو د لرونکو له خوا نقض شوي دي، کولای شي ددې قانون د حکمونو د رعايت په اړه، لاندې شرايطو ته په پام سره حکم صادر کړي:

۱- په ټاکلې موده کې د سرغړونو په لرې کولو، د سرغړونکي مکلفول.
۲- د سرغړونکي د جوازليک او اجازه ليک فوري تعليق، په دې شرط چې دغه اقدام د بېرني (عاجل) خطر د مخنيوي يا راتيتولو سبب شي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي تدبيرونه، اغېزمن واقع نه شي، اداره کولای شي، لاندې تصميمونه ونيسي:

۱- په جواز ليک يا اجازه ليک کې د

ماده مکلف اند حين تفتيش کارت مخصوص تفتيش را ارايه نمايند.

تنفيذ تدابير

ماده پانزدهم:

(۱) هرگاه اداره تشخيص نمايد که شرايط جوازنامه يا اجازه نامه از طرف دارندگان آن نقض گرديده است، می تواند حکم مبنی بررعايت احکام اين قانون را با در نظر داشت شرايط آتی صادر نمايد:

۱- مکلف ساختن متخلف به رفع تخلفات در مدت معينه .
۲- تعليق فوری جوازنامه يا اجازه نامه متخلف، مشروط بر اینکه اين اقدام سبب جلوگیری يا کاهش خطر عاجل گردد.

(۲) هرگاه تدابير مندرج فقره (۱) اين ماده موثرواقع نگردد، اداره می تواند تصاميم ذيل را اتخاذ نمايد:

۱- صدورهدايت مبنی بر اتخاذ

تدابیر لازم به منظور رعایت شرایط مندرج جوازنامه یا اجازه نامه و جبران خساره وارده توسط دارنده آن.

۲- تعدیل شرایط مندرج جوازنامه یا اجازه نامه.

۳- لغو جوازنامه یا اجازه نامه.

۴- احاله قضیه غرض تعقیب عدلی به مراجع مربوط.

فصل سوم

محافظت از تشعشع

اصول بنیادی

ماده شانزدهم:

به منظور محافظت از تشعشع موارد ذیل اصول بنیادی شمرده شده و بالای تمام فعالیت های هستوی و عملکرد قابل تطبیق می باشد:

توجه: فعالیت هستوی که مفاد آن از اضرارش برای امور اجتماعی، اقتصادی و صحی بیشتر نبوده و زیان احتمالی را جبران نکند، مجاز نمی باشد.

درج شوو شرایطو د رعایت او دهغه د لرونکي په واسطه د زیان د جبران په منظور د لازمو تدبیرونو د نیولو په اړه د هدایت صادرول.

۲- په جوازلیک او اجازه لیک کې د درج شوو شرایطو تعدیل.

۳- د جواز لیک او اجازه لیک لغو.

۴- اړوندو مراجعو ته د عدلي تعقیب په غرض د قضیې احاله کول.

درېیم فصل

د تشعشع محافظت

بنسټیز اصول

سپارسمه ماده:

له تشعشع څخه د ساتنې (خونديتوب) په منظور لاندې موارد بنسټیز اصول ګڼل شوي او پر ټولو هستوي فعالیتونو او کړنو د تطبیق وړ دي:

توجه: هغه هستوي فعالیت چې ټولنیزو، اقتصادي او روغتیايي چارو ته یې ګټه له زیانونو څخه زیاته نه وي او احتمالي زیان جبران نه کړي، مجاز نه دی.

بهرتسازي: تأمين تدابير محافظتي با نظر داشت فكتورهاي اجتماعي و اقتصادي مبني بر نگهداري حد اقل دوزاشعه مورد استفاده اشخاص معروض به خطريا معروضيت تحميلي به خطر كه بالاثر فعاليت تشعشع به وجود مي ايد.

محدوديت اندازه: تضمين فعاليت هستوي به نحويكه دوزاشعه مورد استعمال از اندازه كه اداره تعيين نموده، تجاوز نكند.

كنترول و مراقبت منابع و

عملكردها

ماده هفدهم:

(۱) حدود دوزاشعه به منظور حفاظت اشخاص در جريان فعاليت هاي هستوي با در نظر داشت رهنمود هاي آژانس بين المللي انرژي اتمي در مقررۀ جدا گانه تنظيم مي گردد.

(۲) حفاظت اشخاص از اضرار ناشي از معروضيت تشعشع آيونايز كننده طبق

بنه (بهتره) كول: خطر ته د معروضو يا خطر ته د تحميلي معروضيت چي د تشعشع د فعاليت له امله منخته راخي د اشخاصو د گتې اخيستنې وړ وړانگې د دوز د لږ تر لږه (حد اقل) د ساتنې په اړه، ټولنيزو او اقتصادي فكتورونو ته په پام سره د ساتنيزو تدبيرونو نيول.

د اندازې محدوديت: د هستوي فعاليت تضمين په داسې ډول چي د گتې اخيستنې وړ وړانگې دوز له هغې اندازې څخه چي ادارې ټاكلي دي، زياتي (تجاوز) ونه كړي.

د سرچينو او كړنو كنترول او

مراقبت

اوولسمه ماده:

(۱) د هستوي فعاليتونو په بهير كې د اشخاصو د ساتنې په منظور، د وړانگې د دوز حدود، د اتمي انرژي د بين المللي آژانس لارښودونو ته په پام سره، په جلا مقرره كې تنظيمېږي.

(۲) د آيونايز كيونكې تشعشع له معروضيت څخه د اشخاصو ساتنه، د

جلا مقررې مطابق تنظيمېږي.

د سرچینو او کړنو نه کنترول او

مراقبت

اتلسمه ماده:

(۱) سرچینې او کړنې په لاندې حالتونو کې د کنترول او مراقبت ایجاب نه کوي:

۱- په هغه صورت کې چې د اشخاصو لپاره د تشعشع خطر له مجاز حد څخه لږ (کم) وي چې کنترول او مراقبت ایجاب نه کړي.

۲- په هغه صورت کې چې ټولیزه (جمعي) رادیولوژیکي اغېزه له مجاز حد څخه لږ وي چې د کنترول او مراقبت ایجاب نه کړي.

۳- په هغه صورت کې چې فعالیت او کړنه د ادارې له خوا خوندي وگنل شي.

(۲) اداره د رادیواکتيف يا له هغه څخه د راپيدا شوو موادو مجازه اندازه چې په هستوي فعالیت کې تر گټې اخیستنې لاندې راځي او کنترول او مراقبت

مقررۀ جداگانه تنظيم می گردد.

عدم کنترول و مراقبت منابع

و عملکردها

ماده هجدهم:

(۱) منابع و عملکردها در حالات ذیل ایجاب کنترول و مراقبت را نمی نماید:

۱- در صورتی که خطر تشعشع برای اشخاص از حد مجاز کم باشد که ایجاب کنترول و مراقبت را ننماید.

۲- در صورتی که تاثیر رادیولوژیکي جمعی از حد مجاز کم باشد که ایجاب کنترول و مراقبت را ننماید.

۳- در صورتی که فعالیت و عملکرد از طرف اداره مصئون پنداشته شود.

(۲) اداره اندازه مجاز مواد رادیواکتيف يا مواد ناشی از آن را که در فعالیت هستوي مورد استفاده قرار گرفته و ایجاب کنترول و مراقبت را نکند، تعیین

ایجاب نه کړي، ټاکي.

د وړانگو په ساتنه کې د جوازلیک

او اجازه لیک د لرونکو مکلفیت

نولسمه ماده:

(۱) د جوازلیک او اجازه لیک لرونکي او اړوند مسئولین چې آیونایز کونکې وړانگه استعمالوي، مکلف دي د ژوند چاپیریال له رادیولوژیکو زیانونو څخه د انرژۍ د بین المللي آژانس د ستندرد مطابق، وساتي.

(۲) د جوازلیک او اجازه لیک لرونکي او اړوند مسئولین مکلف دي، د اړوندو فعالیتونو په بهیر کې محدودیتونه او مجاز دوز چې د ادارې له خوا ټاکل شوی دی، رعایت کړي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اشخاص مکلف دي، د وړانگې د سرچینې د ویجاړېدو یا ضایع کېدو او یا له هرې پېښې او واقعي څخه چې د وړانگې د سرچینې د ویجاړېدو یا ضایع کېدو موجب ګرځي، د (۲۴) ساعتونو

می نماید.

مکلفیت دارندگان جوازنامه

و اجازه نامه درمحافظت شعاع

ماده نهم:

(۱) دارنده جوازنامه و اجازه نامه و مسئولین ذیربط که شعاع آیونایز کننده را استعمال می نمایند، مکلف اند محیط زیست را از خدمات رادیولوژیک مطابق ستندرد آژانس بین المللی انرژی هستوی، حفاظت نمایند.

(۲) دارنده جوازنامه و اجازه نامه و مسئولین ذیربط مکلف اند، در جریان فعالیت های مربوط محدودیت ها و دوز مجاز که توسط اداره تعیین گردیده رعایت نمایند.

(۳) اشخاص مندرج فقره (۱) این ماده مکلف اند، از تخریب یا ضیاع منبع شعاع و یا هر حادثه یا واقعه که موجب تخریب یا ضیاع منبع شعاع می گردد درخـلال

مودې په ترڅ کې ادارې ته خبر ورکړي.
(۴) د روغتیايي مرکز مسئول نه شي کولای، ناروغ د تشخیص یا درملنې په منظور له وړانګې سره مخامخ کړي، خودا چې د مؤلف طبیب او په دې برخه کې له وړانګې څخه د ساتنې او خونديتوب د رعایتېدو تصدیق اخیستل شوی وي.

مدت (۲۴) ساعت به اداره اطلاع دهند.
(۴) مسئول مرکز صحتی نمی تواند، مریض را به منظور تشخیص یا تداوی با شعاع مواجه سازد، مگر اینکه تصدیق طبیب مؤلف و رعایت محافظت و مصونیت از شعاع در زمینه اخذ گردیده باشد.

څلورم فصل

د رادیواکتیف د سرچینو او

موادو کنترول

د ادارې مکلفیت

شلمه ماده:

(۱) اداره مکلفه ده د رادیواکتیف د سرچینو او موادو او د هغو د دستګاوو د کنترول او خوندي مراقبت په منظور، د اړوندې کړنلارې مطابق اغېزمن تدبیرونه ونیسي.

(۲) د ژوند چاپیریال باندې د رادیواکتیف د سرچینو او موادو بالقوه زیان طبقه بندي، د اتمې انرژۍ

فصل چهارم

کنترول منابع و مواد

رادیواکتیف

مکلفیت اداره

ماده بیستم:

(۱) اداره مکلف است به منظور کنترول و مراقبت مصئون منابع و مواد رادیواکتیف و دستګاه های آن تدابیر موثر را طبق طرز العمل مربوط اتخاذ نماید.

(۲) طبقه بندی صدمه بالقوه منابع و مواد رادیواکتیف بالای محیط زیست، طبق رهنمود های آژانس

د بين المللي آژانس د لارښودونو مطابق
د ادارې په واسطه صورت مومي.

د تشعشع د سرچينو ثبت

يوويشتمه ماده:

(۱) اداره، د تشعشع سرچينې له لازمي
صنف بندۍ وروسته ثبتوي.

(۲) اداره، د تشعشع د ثبت شوو
سرچينو د ساتنې، خونديتوب او امنيت
په منظور، لازم تدبيرونه نيسي.

صادرات او واردات

دوه ويشتمه ماده:

د تشعشع د سرچينو او راډيو اکتيف
موادو صادرونو، واردولو او ترانزيت د
اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د
لارښودونو په پام کې نيولو سره، په جلا
مقرره کې تنظيمېږي.

د بي سرپرسته سرچينو کنترول

درويشتمه ماده:

اداره ډاروندو ادارو په همکارۍ د
تشعشع د بي سرپرسته سرچينو د بيا
موندنې او کنترول په منظور، د جلا
کړنلارې مطابق، لازم تدبيرونه نيسي.

بين المللي اتمي توسط اداره صورت
می گیرد.

ثبت منابع تشعشع

ماده بیست و یکم:

(۱) اداره، منابع تشعشع را بعد
از صنف بندی لازم ثبت می نماید.

(۲) اداره به منظور محافظت، مصونیت
و امنیت منابع تشعشع ثبت شده تدابیر
لازم را اتخاذ می نماید.

صادرات و واردات

ماده بیست و دوم:

صادرات و واردات و ترانزیت منابع
تشعشع و مواد راډیو اکتیف با رعایت
رهنمودهای آژانس بین المللی انرژی
اتمی در مقررۀ جداگانه، تنظیم
می گردد.

کنترول منابع بی سرپرست

ماده بیست و سوم:

اداره به همکاری ادارات ذیربط به
منظور بازیابی و کنترول منابع تشعشع
بی سرپرست طبق طرز العمل جداگانه
تدابیر لازم را اتخاذ می نماید.

د تحقیقي او صنعتي ريکتورونو کنترول

خلبريشتمه ماده:

- (۱) اداره د تحقیقي او صنعتي ريکتورونو د کنترول او مراقبت په منظور، لاندې تدبیرونه نيسي:
 - ۱- د طراحی، ودانولو (ساختمان)، ځای پرځای کولو او د کړنې (کار کولو) د هغو د ساتنې او مراقبت او انحلال په غرض د معیارونو ټاکل.
 - ۲- له خونديتوب او امنیت څخه د ډاډ ترلاسه کولو لپاره د مالي او بشري سرچینو ارزونه.
 - ۳- د کیفیت د تأمین د برنامو تنظیم.
 - ۴- له وړانګې څخه د ساتنې د برنامو تنظیم.
 - ۵- په اضطراري حالتونو کې د چمتووالي لپاره، د برنامو تنظیم.
 - ۶- د انحلال په پروسه کې د تحقیقاتي او صنعتي ريکتورونو د خونديتوب او امنیت د ابقاء لپاره د تخنیکي ساتنې د برنامې تنظیم.

کنترول ريکتورهای تحقیقاتي و صنعتي

ماده بیست و چهارم:

- (۱) اداره به منظور کنترول و مراقبت ريکتورهای تحقیقاتي و صنعتي تدابیر ذیل را اتخاذ می نماید:
 - ۱- تعیین معیارها غرض طراحی، ساختمان، جابجا ساختن و طرز عملکرد، حفظ و مراقبت و انحلال آنها.
 - ۲- ارزیابی منابع مالی و بشري جهت حصول اطمینان از مصئونیت و امنیت.
 - ۳- تنظیم برنامه های تأمین کیفیت .
 - ۴- تنظیم برنامه های محافظت از شعاع.
 - ۵- تنظیم برنامه ها جهت آمادگی در حالات اضطراری.
 - ۶- تنظیم برنامه نگهداری تخنیکي جهت ابقای مصئونیت و امنیت ريکتورهای تحقیقاتي و صنعتي در پروسه انحلال .

(۲) اداره کولای شي، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو تدبیرونو په نیولو برسېره، عندالضرورت د جلا کړنلارو مطابق نور تدبیرونه هم ونیسي.

(۲) اداره می تواند، علاوه بر اتخاذ تدابیر مندرج فقره (۱) این ماده سایر تدابیر را عندالضرورت طبق طرز العمل های جداگانه نیز اتخاذ نماید.

پنجم فصل

د هستوي تاسیساتو انحلال

د تاسیساتو د انحلال موارد

پنځه ویشتمه ماده:

(۱) هستوي تاسیسات ددې قانون د حکمونو مطابق منحل کېدای شي.
(۲) د هستوي تاسیساتو خوندي انحلال په جلا مقررې کې چې لاندې موارد پکې شامل وي، تنظیمېږي:
۱- د ژوند چاپېریال خونديتوب او ساتنه.

فصل پنجم

انحلال تاسیسات هستوي

موارد انحلال تاسیسات

ماده بیست و پنجم:

(۱) تاسیسات هستوي مطابق احکام این قانون منحل شده می تواند.
(۲) انحلال مصئون تاسیسات هستوي در مقررې جداگانه که شامل موارد ذیل باشد تنظیم می گردد:
۱- مصئونیت و حفاظت محیط زیست.

۲- تعیین حدود و شرایط غرض کنترل و مراقبت تاسیسات دارای مواد رادیو اکتیف .

۳- وضع معیارها جهت رفع مسئولیت از مواد رادیو اکتیف در جریان انحلال و بعد از

۲- د رادیو اکتیف موادو لرونکو تاسیساتو د کنترول او مراقبت په غرض د حدودو او شرطونو ټاکل.

۳- د انحلال په بهیر کې او وروسته له هغه د رادیو اکتیف له موادو څخه د مسئولیت د رفع لپاره د معیارونو وضع

کول.

۴- د جوازلیک او اجازه لیک د لرونکي په واسطه د هستوي مرکز له پیل او ودانولو څخه دمخه د هستوي مرکز له انحلال څخه له وروسته حالاتو سره د رادیو اکتیف موادو د مقایسې لپاره د ساحې او ابتدایي (لومړنۍ) سروې په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۵- له انحلال څخه د مخه، په بهیر کې او وروسته د ټولو اړوندو سندونو له بشپړېدو او ساتنې څخه ډاډ ترلاسه کول.

۶- د انحلال څخه وروسته د ارزونې د کنټرول او مراقبت د شرایطو له تطبیق څخه ډاډ ترلاسه کول.

۷- د هستوي فعالیت د پای ته رسولو په غرض د مشخصو معیارونو ټاکل.

د انحلال طرحه

شپږویشتمه ماده:

(۱) د تحقیقاتي او صنعتي ریکتور

آن.

۴- ارایه معلومات درمورد سروی ابتدایی ساحه جهت مقایسه مواد رادیو اکتیف قبل از آغاز و اعمار مرکز هستوی با حالات بعد از انحلال از دارنده جوازنامه واجازه نامه.

۵- حصول اطمینان از تکمیل و نگهداری تمام اسناد مربوط قبل از انحلال، در جریان و بعد از آن.

۶- حصول اطمینان از تطبیق شرایط کنترول و مراقبت ارزیابی بعد از انحلال.

۷- تعیین معیارهای مشخص غرض ختم فعالیت هستوی.

طرح انحلال

ماده بیست و ششم:

(۱) دارنده جواز نامه واجازه

جوازلیک او اجازہ لیک لرونکی مکلف دي د اړوندو تاسیساتو د ډیزاین په پړاو (مرحله) کې، د هغو د انحلال طرحه ترتیب او د منظوری په غرض یې ادارې ته وړاندې کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د انحلال شرایط او حالتونه، په جلا کړنلاره کې چې د ادارې په واسطه وضع کېږي، تنظیمېږي.

د انحلال په پړاو کې د جوازلیک

لرونکی مکلفیت

او ویشتمه ماده:

د جوازلیک لرونکی د انحلال په پړاو کې، د لاندې دندو په سرته رسولو مکلف دی:

۱- د ژوند چاپیریال او یا نورو فعالیتونو یا هغو فعالیتونو چې د فرعي قراردادي په واسطه سرته رسېږي، د خونديتوب او ساتنې تأمینول.

۲- د هغو چاپیریالي او ساتنیزو اغېزو د بررسی (خپړلو) لپاره لازم چمتووالی چې د پلان د تطبیق د درولو

نامه ریکتور تحقیقاتی و صنعتی مکلف اند حین مرحله ډیزاین تاسیسات مربوط، طرح انحلال آن را ترتیب و غرض منظوری به اداره ارایه نمایند.

(۲) شرایط و حالات انحلال مندرج فقره (۱) این ماده در طرز العمل جداگانه که توسط اداره وضع می شود، تنظیم می گردد.

مکلفیت دارنده جوازنامه در مرحله

انحلال

ماده بیست و هفتم:

دارنده جوازنامه در مرحله انحلال مکلف به انجام وظایف ذیل می باشد:

۱- تأمین مصونیت و حفاظت محیط زیست و سایر فعالیت های مربوط یا فعالیت های که توسط قرار دادی فرعی انجام می گردد.

۲- آمادگی لازم جهت بررسی تاثیرات محیطی و حفاظتی که برای توقف تطبیق پلان ضروری

- په غرض اړین وي. باشد.
- ۳- د تاسیساتو د ډیزاین پر وخت د احتمالي انحلال د معیارونو رعایتول او د هستوي مرکز د فعالیت په بهیر کې د نوو سیستمونو په پام کې نیول.
- ۴- په ټاکلي زماني محدوده کې د تاسیساتو له جوړولو د مخه، د ساحې له بنسټیزې سروې څخه ډاډ ترلاسه کول.
- ۵- ادارې ته د منظوري لپاره د انحلال د پروسي د نوو او نه استفاده شوو تگلارو (روشنو) وړاندې کول او توجیه کول.
- ۶- د هستوي مرکز له ډول او حالت سره، د انحلال د طرحې له مناسب والي او د انحلال په پروسه کې له احتمالي خطرونو څخه ډاډ ترلاسه کول.
- ۷- د انحلال د پروسي د تعویق په صورت کې، د هستوي مرکز له خونديتوب څخه ډاډ ترلاسه کول.
- ۸- د انحلال د پروسي او د مسلکي او تجربه لرونکو کارکوونکو د تنظیمونکې ادارې لړل او د هستوي
- ۳- رعایت معیارهای انحلال احتمالی حین ډیزاین تاسیسات ورعایت سیستم های جدید در جریان فعالیت مرکز هستوی .
- ۴- حصول اطمینان از سروی اساسی ساحه قبل از ایجاد تاسیسات در محدوده زمانی معین.
- ۵- ارایه و توجیه روش های جدید و استفاده ناشده پروسه انحلال جهت منظوری به اداره .
- ۶- حصول اطمینان از متناسب بودن طرح انحلال با نوعیت و حالت مرکز هستوی و خطرات احتمالی در پروسه انحلال.
- ۷- حصول اطمینان از مصئون بودن مرکز هستوی در صورت تعویق پروسه انحلال.
- ۸- داشتن اداره تنظیم کننده پروسه انحلال و کارکنان مسلکی و باتجربه و حصول اطمینان از

مرکز د خوندي انحلال لپاره له لازم چمتووالي څخه ډاډ ترلاسه کول.

۹- د احتمالي خطرونو د دفع لپاره د اضطراري پلان لړل او ادارې ته د هغه وړاندې کول.

۱۰- د کلي انحلال د پروسې لپاره، د مالي سرچينو له برابرېدو څخه ډاډ ترلاسه کول.

د انحلال د پروسې مالي سرچينې

اته ويستمه ماده:

(۱) د مرکز د انحلال لپاره، د مالي سرچينو اندازه، د هستوي مرکز د مالي تحقيقاتو پر بنسټ مشخصېږي، د تخمين شوو لگښتونو د زياتوالي يا کموالي په صورت کې، د هغو مقدار هم متناسباً زياتېږي يا کمېږي او د منظوري په غرض ادارې ته وړاندې کېږي.

(۲) اداره او د مالي وزارت، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حکمونو د ښه تطبيق په منظور، جلا کړنلاره وضع کوي.

آمادگي لازم برای انحلال مصئون مرکز هستوی.

۹- داشتن پلان اضطراری جهت دفع خطرات احتمالی واریه آن به اداره.

۱۰- حصول اطمینان از فراهم شدن منابع مالی برای پروسه انحلال کلی.

منابع مالی پروسه انحلال

ماده بیست و هشتم:

(۱) اندازه منابع مالی جهت انحلال مرکز به اساس تحقیقات مالی مرکز هستوی مشخص می گردد در صورت تزئید یا تنزیل مصارف تخمین شده، مقدار آن متناسباً نیز افزایش یا کاهش یافته و غرض منظوری به اداره ارایه می گردد.

(۲) اداره و وزارت مالی به منظور تطبیق بهترا حکام مندرج فقره (۱) این ماده طرز العمل جداگانه را وضع می نمایند.

ممنوعیت فعالیت در جوار مرکز

هستوی

ماده بیست ونهم:

هیچ شخص نمی تواند در جوار مرکز هستوی فعالیت های مشابه را انجام دهد، مگر اینکه جوازنامه آنرا از اداره کسب نموده باشد.

جوازنامه فعالیت های تحقیقاتی

وصنعتی

ماده سی ام:

اداره جهت صدور جوازنامه و اجازه نامه فعالیت های تحقیقاتی و صنعتی در مورد مواد رادیواکتیف طرز العملی را که حاوی مطالب ذیل می باشد، وضع می نماید:

۱- طبقه بندی جوازنامه و اجازه نامه فعالیت.

۲- تشخیص آموزش های مسلکی غرض انجام فعالیت های تحقیقاتی و صنعتی و تعیین حدود مسئولیت های دارنده جوازنامه و اجازه نامه.

۳- تعیین معیارها جهت صدور جوازنامه

د هستوی مرکز په گاونډه کې د

فعالیت ممنوعیت

نهمه ویشتمه ماده:

هیچ شخص نه شي کولای، د هستوی مرکز په گاونډه کې ورته فعالیتونه سرته ورسوي، خو دا چې د هغه جوازلیک یې له ادارې څخه ترلاسه کړی وي.

د تحقیقاتی او صنعتی فعالیتونو

جوازلیک

دپرشمه ماده:

اداره د رادیواکتیف موادو په هکله د تحقیقاتی او صنعتی فعالیتونو د جواز لیک او اجازه لیک د صادرولو لپاره، داسې کړنلاره چې د لاندې مطالبو لرونکې وي، وضع کوي:

۱- د فعالیت د جوازلیک او اجازه لیک طبقه بندی.

۲- د تحقیقاتی او صنعتی فعالیتونو د سرته رسولو لپاره د مسلکي زده کړو تشخیص او د جوازلیک او اجازه لیک لرونکو د مسئولیت د حدودو ټاکل.

۳- د اړوند تحقیقاتی او صنعتی فعالیت

واجازہ نامہ فعالیت تحقیقاتی و صنعتی
مربوط.

۴- ارزیابی درخواست متقاضیان
جوازنامہ واجازہ نامہ ها.

۵- طرز صدور و ثبت جوازنامہ و
اجازہ نامہ.

۶- شرایط، مدت اعتبار و تمدید
جوازنامہ و اجازہ نامہ های مربوط.

فصل ششم

حالات اضطراری

پلان حالات اضطراری

ماده سی و یکم:

مقاضی فعالیت هستوی مکلف است،
پلان مناسب آمادگی دفع خطرات
احتمالی درحالات اضطراری را تهیه
و غرض تأیید به اداره ارایه
نماید.

شرایط حالات اضطراری و چگونگی
ترتیب پلان آن در طرز العمل های
جداگانه تنظیم می گردد.

د جوازلیک او اجازہ لیک د صادرېدو
لپاره د معیارونو ټاکل.

۴- د جوازلیک او اجازہ لیکونو د
مقاضیانو د غوښتنلیک ارزونه.

۵- د جوازلیک او اجازہ لیک د
صادرېدو او ثبت ډول.

۶- د اړوند جوازلیک او اجازہ لیکونو
شرایط، د اعتبار موده او تمدید.

شپږم فصل

اضطراري حالتونه

د اضطراري حالتونو پلان

یو دېر شمه ماده:

د هستوي فعالیت مقاضی مکلف دی،
په اضطراري حالتونو کې د احتمالي
خطرونو د دفع د چمتووالي مناسب
پلان برابر او د تأیید لپاره ادارې ته
وړاندې کړي.

د اضطراري حالت شرایط او د هغو د
پلان د ترتیب څرنګوالی، په جلا
کړنلارو کې تنظیمېږي.

د اضطراري حالتونو ملي پلان

دوه دېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، ملي دفاع وزارت او نورو اړوندو ادارو په همکارۍ، په اضطراري حالتونو کې د هستوي يا راديولوژيکي فعاليتونو د احتمالي خطرونو د دفع ملي پلان ترتيب او د تصويب په غرض يې د هستوي انرژۍ عالي کمېسيون ته وړاندې کړي.

له پولو (سرحدونو) هاخوا

اضطراري حالتونه

درې دېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، د هستوي يا راديولوژيکي فعاليتونو د اضطراري حالت د پېښېدو په وخت کې، موضوع يې له ځنډه، د اړوندو مراجعو له لارې د اتمې انرژۍ-بين المللي آژانس او د هغه هېواد اړوندو مراجعو ته چې په راديواکتيف د هغو د ککړېدو د مصاب کېدو احتمال متصور وي، خبر ورکړي.

پلان ملي حالات اضطراري

ماده سي ودوم:

اداره مکلف است، په همکارۍ وزارت دفاع ملي و ساير ادارات ذيربط پلان ملي دفع خطرات احتمالي فعاليت هاي هستوي يا راديولوژيکي را درحالات اضطراري ترتيب وغرض تصويب به کميسيون عالي انرژي هستوي ارايه نمايد

حالات اضطراري بيرون

مرزي

ماده سي وسوم:

اداره مکلف است، حين وقوع حالت اضطراري فعاليت هاي هستوي يا راديولوژيکي، موضوع را بلا فاصله از طريق مراجع ذيربط با آژانس بين المللي انرژي اتمی و مراجع ذيربط کشوري که احتمال مصاب شدن آن به آلودگي راديواکتيف متصور باشد، اطلاع دهد.

اووم فصل

د رادیواکتیف لرونکو کانی

موادو استخراج (راوبستل) او

پروسس

د استخراج او پروسس د فعالیت

تنظیم

څلوردمېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، د کانونو د قانون د حکمونو مطابق د کانونو او پترولیم وزارت په همکاری، د هغو موادو چې د روغتیایي او ساتنیز (ایمنی) معروضیت او د آیونایزکونکو تشععاتو د خپرېدو د خطر احتمال ولري، داسې کرنلارې چې لاندې موارد پکې شامل وي، وضع کړي:

۱- داسې اکتشافی فعالیت چې تشعشع ته د معروضیت احتمال پکې متصور وي .

۲- له کان څخه د یورانیم یا توریم د نمونې اخیستنې ډول او مقدار او د هغه ازموینت، خو داچې له مجاز حد څخه

فصل هفتم

استخراج وپروسس

مواد معدنی حاوی

رادیواکتیف

تنظیم فعالیت استخراج

وپروسس

ماده سی وچهارم:

اداره مکلف است، مطابق احکام قانون معادن به همکاری وزارت معادن وپترولیم به منظور تنظیم فعالیت های استخراج وپروسس موادیکه احتمال معروضیت خطرصحی وایمنی ویاپخش تشعشع ایونایزکننده را داشته، طرزالعمل های را که شامل موارد ذیل باشد وضع نماید:

۱- فعالیت اکتشافی که احتمال معروضیت به تشعشع درآن متصور باشد.

۲- طرز و مقدارنمونه گیری یورانیم یا توریم ازمعدن و آزمایش آن، مگراینکه کمترازحد

۳- طرز فعالیت های کندن کاری در ساحه، به منظور ارزیابی یا تعیین حدود مواد معدنی.	۳- د کانی مواد د ارزونې یا د حدودو د ټاکلو په منظور، په ساحه کې د کیندنې (کندنکاری) د فعالیتونو ډول.
۴- طرز بازدید، اعمار یا انجام فعالیت دریک معدن یا یک مرکز پروسس مواد رادیواکتیف.	۴- د رادیواکتیف موادو په یوه کان یا د موادو د پروسس په یوه مرکز کې د لیدنې کتنې، ودانولو یا د فعالیت د سرته رسولو ډول.
۵- طرز انتقال محصولات معدن یا کارخانه مربوط.	۵- د کان د محصولاتو یا اړوندې کارخانې د لېږدولو ډول.
۶- طرز اختتام فعالیت معدن یا انحلال مرکز پروسس مواد را دیو اکتیف.	۶- د کان د فعالیت د پای ته رسولو یا د رادیو اکتیف موادو د پروسس د مرکز د انحلال ډول.
۷- طرز کنترول و مراقبت مواد فاضله رادیواکتیف.	۷- د رادیو اکتیف د فاضله موادو د کنترول او مراقبت ډول.
<u>فعالیت های استخراج معدن</u>	<u>د کان د استخراج (راوېستلو) فعالیتونه</u>

ماده سی و پنجم:

درخواست اجازه نامه فعالیت های استخراج معدن و پروسس مواد معدنی، دارای یورانیم و توریم حاوی معلومات

پنځه دېرشمه ماده:

د کان د استخراج او د یورانیم او توریم لرونکو کانی موادو د پروسس د فعالیتونو اجازه لیک غوښتنلیک، د

لاندي معلوماتو لرونكي وي:

- ۱- د کانونو د قانون له حکمونو سره سم، د منرالي موادو د اکتشافی او گټې اخیستنې د جواز لرل.
- ۲- د کانونو د قانون او اړوندې مقرري د حکمونو مطابق، د ځمکې پیژندنې او کان پیژندنې، کادستري کوردیناتورنو او د هغو د حدودو په شمول، د ساحې د مشخصاتو وړاندې کول.
- ۳- د ودانیزو پلانونو لرل.
- ۴- د رادیو اکتیف د کان د استخراج او د موادو د پروسس د مرکز د مقدماتي پلان په هکله د معلوماتو وړاندې کول.
- ۵- وړاندیزوونکي (پیشنهادي) کاري فعالیتونه، استخراجي تخنیکونه او د گټې اخیستنې وړ ډول ډول تجهیزات.
- ۶- د یورانیمو او یا توریمو مقدار چې له موادو سره استخراجېږي.
- ۷- د کان د موادو د لېږدولو شرایط.
- ۸- د کارکوونکو لپاره د روغتیايي معروضیت د خطر د اندازې اټکل.

ذیل می باشد:

- ۱- داشتن جواز اکتشافی و بهره برداری مواد منرالی مطابق احکام قانون معادن.
- ۲- ارایه مشخصات ساحه بشمول زمین شناسی و معدن شناسی کوردینات های کادستری و علامه گذاری حدود آن مطابق احکام قانون معادن و مقرره مربوط.
- ۳- داشتن پلان های ساختمانی .
- ۴- ارائه معلومات درمورد پلان مقدماتی استخراج معدن و مرکزپروسس مواد رادیو اکتیف.
- ۵- فعالیت های کاری پیشنهادی، تخنیک های استخراجی و انواع تجهیزات مورد استفاده.
- ۶- مقدار یورانیم و یا توریم که با مواد استخراج می گردد.
- ۷- شرایط انتقال مواد معدن.
- ۸- پیشبینی اندازه خطرات معروضیت صحی برای کارکنان.

۹- داشتن پلان جلوگیری از حوادث.	۹- له پېښو څخه د مخنيوي د پلان لړل.
۱۰- داشتن تدابیر محافظتی از تشعشعات.	۱۰- له تشعشعاتو څخه د ساتنيزو تدبیرونو لړل.
۱۱- داشتن پلان تنظيم مواد فاضله راديو اکتيف.	۱۱- د راديو اکتيف فاضله موادو د تنظيم د پلان لړل.
۱۲- طرز جلوگیری انتشار احتمالی آلودگی های راديو اکتيف يا غير راديو اکتيفی در محیط و کاهش خطرات.	۱۲- په چاپیریال کې د راديو اکتيف يا غير راديو اکتيفي ککړتیاوو د احتمالي خپرېدو د مخنيوي ډول او د خطرونو کمول.
۱۳- معلومات در مورد اندازه تائیرات فعالیت بالای صحت و مصئونیت محیط زیست.	۱۳- پر روغتیا او د ژوند چاپیریال پر خونديتوب باندې د فعالیت د اغېزو په هکله معلومات.
۱۴- طرز ذخیره مواد معدنی و مواد بیکاره آن.	۱۴- د کاني موادو او د هغو د بېکاره موادو، د زېرمې ډول.
۱۵- داشتن پلان پروسه انحلال و منابع مالی آن.	۱۵- د انحلال د پروسې او د هغې د مالي سرچینو د پلان لړل.
۱۶- معلومات در مورد چگونگی تدابیر امنیتی.	۱۶- د امنيتي تدبیرونو د څرنګوالي په هکله معلومات.

مکلفیت های دارنده اجازه نامه

استخراج معدن

ماده سی و ششم:

دارنده اجازه نامه استخراج معدن مکلف به رعایت شرایط ذیل می باشد:

۱- تأمین مصئونیت و امنیت استخراج معدن و فعالیت های پروسسی آن مطابق شرایط مندرج اجازه نامه.

۲- حصول اطمینان از مطابقت فعالیت مربوط با شرایط مندرج اجازه نامه و راییه گزارش آن به اداره.

۳- راییه معلومات درمورد تغییرات در فعالیت های مربوط و کسب اجازه درزمینه از اداره.

۴- حفظ و نگهداری اسناد مربوط و فراهم نمودن زمینه تفتیش آن.

۵- راییه سایر معلومات مورد نیاز اداره.

د کان د استخراج د اجازه لیک

لرونکی مکلفیتونه

شپړدېرشمه ماده:

د کان د استخراج د اجازه لیک لرونکی د لاندې شرطونو په رعایتولو مکلف دی:

۱- په اجازه لیک کې د درج شوو شرطونو مطابق، د کان د استخراج او د هغه د پروسسي فعالیتونو د خونديتوب او امنیت تأمین.

۲- په اجازه لیک کې له درج شوو شرطونو سره د اړوند فعالیت له مطابقت څخه ډاډ ترلاسه کول او ادارې ته د هغه رپوټ وړاندې کول.

۳- په اړوندو فعالیتونو کې د بدلونونو په هکله د معلوماتو وړاندې کول او په دې برخه کې له ادارې څخه د اجازې اخیستل.

۴- د اړوندو سندونو حفظ او ساتنه او د هغو د پلټنې د زمينې برابرول.

۵- د ادارې د اړتیا وړ نورو معلوماتو وړاندې کول.

د رادیواکتیف موادو خونديتوب

اوو دېرشمه ماده:

د رادیواکتیف موادو صادرات، واردات او فزیکي ساتنه او له یوه ځای څخه بل ځای ته د هغو خوندي لېږدول، بین المللي معیارونو ته په پام سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم د جوازلیک لرونکي مکلفیت

اته دېرشمه ماده:

(۱) د جوازلیک لرونکي د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم په ټولو پړاوونو کې، د لاندې مواردو په رعایتولو مکلف دی:

۱- د رادیواکتیف موادو د خطرونو او له هغو څخه د نورو راپیدا کېدونکو خطرونو په وړاندې د ژوندچاپېریال د بشپړ خونديتوب تأمینول.

۲- د رادیواکتیف د فاضله موادو د اقل حد تولید.

۳- د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم د مختلفو پړاوونو تر منځ، د

مصنویت موادو رادیواکتیف

ماده سی وهفتم:

صادرات، واردات و حفاظت فزیکي مواد رادیواکتیف و انتقال مصنون آن ازیک محل به محل دیگر با درنظرداشت معیارهای بین المللی درمقرره جداگانه تنظیم می گردد.

مکلفیت دارنده جوازنامه تنظیم مواد فاضله رادیواکتیف

ماده سی وهشتم:

(۱) دارنده جوازنامه درتمام مراحل تنظیم موادفاضله رادیواکتیف مکلف به رعایت موارد ذیل می باشد:

۱- تأمین مصنویت کلی محیط زیست در مقابل خطرات مواد رادیواکتیف وسایر خطرات ناشی از آن.

۲- تولید حد اقل مواد فاضله رادیواکتیف .

۳- تأمین روابط بین مراحل مختلف تنظیم مواد فاضله

اړیکو تأمینول.

۴- د اتمې انرژۍ د بین المللي آژانس د معیارونو او لارښودونو مطابق، د رادیو اکتیف د فاضله موادو د تنظیم په منظور، د ساتندویه (محافظتي) تدبیرونو نیول.

۵- د بیولوژیکي، کیمیاوي او د رادیواکتیف د فاضله موادو له تنظیم سره یو ځای د نورو خطرونو، بحراني وضعیت او د هغې باقي پاتې تودوخې (حرارت) چې د فاضله موادو د تنظیم په بهیر کې منځته راځي، د له منځه وړلو دقیق سنجول.

۶- له هغو فعالیتونو څخه مخنیوی چې اغېزې یې د اوسني (فعلي) نسل په نسبت پر راتلونکي نسل باندې زیاتې وي.

(۲) اداره د رادیواکتیف د فاضله موادو د خوندي او ډاډمن تنظیم په منظور، جلا کړنلاره وضع کوي.

رادیو اکتیف .

۴- اتخاذ تدابیر محافظتي به منظور تنظیم مواد فاضله رادیو اکتیف مطابق معیارها و رهنمودهای آژانس بین المللي انرژي اتمی.

۵- سنجش دقیق خطرات بیولوژیکي، کیمیاوي وسایر خطرات توأم با تنظیم مواد فاضله رادیو اکتیف، وضعیت بحراني وازبین بردن حرارت باقي مانده که در جریان تنظیم مواد فاضله به وجود می آید.

۶- جلوگیری از فعالیت های که تاثیرات آن نسبت به نسل فعلی بالای نسل آینده بیشتر باشد.

(۲) اداره به منظور تنظیم مصئون ومطمئن مواد فاضله را دیواکتیف طرز العمل جداگانه را وضع می نماید.

د فاضله موادو د ادارې په مرکز

کې د کار د جوازلیک لرل

نهه دېرشمه ماده:

حقيقي او حکمي اشخاص نه شي کولای، د کار د جوازلیک له لرلو پرته، د رادیواکتيف د فاضله موادو د ادارې په مرکز کې فعالیت وکړي.

د فاضله موادو د دفع پلان

څلورېننتمه ماده:

د رادیواکتيف د فاضله موادو د دفع د مرکز د جوازلیک لرونکی مکلف دی، د ضایعاتو د دفع د مرکز د فعالیت د پای ته رسېدو (ختم) پلان چې فعال او غیر فعال بنسټیز کنترول پکې شامل دی، د فعالیت له پیل څخه د مخه برابر او ترتیب کړي، د تأیید په غرض یې ادارې ته وړاندې کړي.

د رادیواکتيف د فاضله موادو د

واردېدو منع

یوڅلورېننتمه ماده:

(۱) کورني او بهرني حقيقي او حکمي اشخاص نه شي کولای، د رادیواکتيف

داستن جوازنامه کار در مرکز اداره

مواد فاضله

ماده سی ونهم:

اشخاص حقيقي و حکمي نمی توانند، بدون داشتن جوازنامه کار در مرکز اداره مواد فاضله رادیواکتيف فعالیت نمایند.

داستن پلان دفع مواد فاضله

ماده چهلم:

دارنده جوازنامه فعالیت مرکز دفع مواد فاضله رادیواکتيف مکلف است، پلان ختم فعالیت مرکز دفع ضایعات را که شامل کنترول اساسی فعال و غیرفعال می باشد، قبل از آغاز فعالیت تهیه و ترتیب نموده، غرض تأیید به اداره ارایه نماید.

منع توريد مواد فاضله

رادیواکتيف

ماده چهل ویکم:

(۱) اشخاص حقيقي و حکمي داخلی و خارجی نمی توانند مواد فاضله

فاضله مواد هېواد ته وارد کړي.

(۲) حقيقي او حکمي اشخاص کولای شي، د جوازلیک د لرلو په صورت کې، د رادیواکتیف موادو ضایعات چې د هېواد په دننه کې تولیدېږي، بهر ته صادر کړي.

(۳) د (۶۰) درجې په پیمانې د عرض البلد جنوب ته د ساتنې یا دفع لپاره د رادیواکتیف د فاضله موادو صادرول، جواز نه لري.

د رادیواکتیف د فاضله موادو د

صادريدو تنظيم

دوه څلورېنښتمه ماده:

د رادیواکتیف د فاضله موادو خوندي صادرات، علمي او تخنیکي امکاناتو ته په پام او د بین المللي معیارونو په رعایتولو سره، په جلا مقررې کې تنظيمېږي.

رادیواکتیف را به کشور وارد نمایند.

(۲) اشخاص حقيقي و حکمي می توانند، در صورت داشتن جوازنامه، ضایعات مواد رادیواکتیف را که در داخل کشور تولید می گردد، به خارج صادر نمایند.

(۳) صدور مواد فاضله رادیواکتیف جهت نگهداری یا دفع به جنوب عرض البلد به پیمانې (۶۰) درجه جواز ندارد.

تنظیم صدور مواد فاضله

رادیواکتیف

مادهٔ چهل و دوم:

صادرات مصنوعات فاضله رادیواکتیف با نظر داشت تأمین امکانات علمی و تخنیکي و رعایت معیارهای بین المللی در مقررې جداگانه تنظیم می گردد.

اتم فصل

ساتندويه تدبيرونه

د تدبيرونو په تطبيق كې مرسته

دري څلورېنښتمه ماده:

(۱) دولتي ادارې او د جوازليک لرونکي مکلف دي، په لاندې مواردو کې د ساتندويه تدبيرونو د تطبيق په غرض، د اتمي انرژۍ له بين المللي آژانس سره مرسته وکړي:

۱- د ساتندويه تدبيرونو د تفاهم ليک مطابق د اړتيا وړ معلوماتو چټک برابرول.

۲- د ساتندويه تدبيرونو تفاهم ليک ته په پام سره له هستوي مرکزونو، هستوي تاسيساتو او نورو اړوندو ځايونو څخه د ليدنې کتنې او بررسۍ لپاره، د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس پلټونکو ته د زمينې برابرول.

۳- د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د پلټونکو غوښتنې ته په پام، د نورو لازمو خدمتونو وړاندې کول.

(۲) د ادارې واکمن استازي او د اتمي

فصل هشتم

تدابير محافظتي

همکاری در تطبيق تدابير

ماده چهل و سوم:

(۱) ادارات دولتي ودارندگان جوازنامه مکلف اند، غرض تطبيق تدابير محافظتي در موارد ذيل با آژانس بين المللي انرژي اتمي همکاری نمایند:

۱- فراهم نمودن سريع معلومات مورد ضرورت مطابق تفاهم نامه تدابير محافظتي.

۲- فراهم نمودن زمينه برای مفتشين آژانس بين المللي انرژي اتمي جهت بازديد و بررسى از مراکز هستوي، تاسيسات هستوي وسایر محلات ذيربط با نظر داشت تفاهم نامه تدابير محافظتي.

۳- ارايه ساير خدمات لازم نظربه تقاضای مفتشين آژانس بين المللي انرژي اتمي.

(۲) نمايندگان ذیصلاح اداره و

مفتشین آژانس بین المللی انرژی اتمی می توانند به منظور اجرای بازنگری مجاز به مراکز یا محلات مندرج تفاهم نامه دسترسی داشته باشند.

(۳) دارنده جوازنامه و کارکنان مربوط مکلف اند، به نمایندگان آژانس بین المللی انرژی اتمی و مفتشین آن غرض حصول اطمینان از متعهد بودن افغانستان به تعهدات مندرج تفاهم نامه تدابیر محافظتی اجازه بازدید از مرکز هستوی را بدهند.

ایجاد سیستم ها

ماده چهل و چهارم:

اداره مکلف است، به منظور اجرای تدابیر محافظتی طبق تفاهم نامه تدابیر محافظتی اقدامات ذیل را اتخاذ نماید:

۱- ایجاد سیستم اندازه گیری مواد هستوی.

انرژی د بین المللی آژانس پلټونکی، کولای شي، په تفاهم لیک کې درج شوو مرکزونو یا ځایونو ته، د مجاز لیدني کتنې د اجراء په منظور، لاس رسی ولري.

(۳) د جواز لیک لرونکی او اړوند کارکوونکي مکلف دي، د اتمې انرژی د بین المللی آژانس استازو او د هغه پلټونکو ته، د ساتندویه تدبیرونو په تفاهم لیک کې درج شوو ژمنو (تعهداتو) ته د افغانستان له ژمنتوب (تعهد والي) څخه د ډاډ د ترلاسه کولو په غرض، له هستوي مرکز څخه د لیدني کتنې اجازه ورکړي.

د سیستمونو جوړول

څلور څلوېښتمه ماده:

اداره مکلفه ده، د ساتندویه تدبیرونو د تفاهم لیک مطابق، د ساتندویه تدبیرونو د اجراء په منظور، لاندې اقدامات ونیسي:

۱- د هستوي موادو د اندازې اخیستنې د سیستم جوړول.

۲- ایجاد سیستم ارزیابی اندازه گیری مواد هستوی.

۳- ایجاد سیستم موجودی و مفقودی فزیکي و ارزیابی موادیکه اندازه گیری نگردیده است.

۴- ایجاد سیستم ثبت و گزارشات مواد هستوی.

۵- ایجاد سیستم تنظیم مواد فاضله هستوی.

اجازه نامه صادرات مواد،
تجهيزات و تکنالوژی هستوی

مادهٔ چهل و پنجم:

(۱) اجازه نامهٔ صادرات مواد، تجهيزات و تکنالوژی قابل استفاده در فعالیت های هستوی به دارندهٔ جوازنامه تحت شرایط ذیل اعطاء می گردد:

۱- تعهد دولت تحویل گیرنده مبنی بر استفاده صلح آمیز.

۲- تعهد مبنی بر تطبیق تدابیر محافظتی آژانس بین المللی انرژی اتمی

۲- هستوي موادو د اندازي اخيستنې د ارزونې د سیستم جوړول.

۳- د فزیکي موجودی او ورک کېدو او هغو موادو چې اندازه اخيستل شوي نه دي، د ارزونې د سیستم جوړول.

۴- د هستوي موادو د ثبت او رپوټونو د سیستم جوړول.

۵- د هستوي فاضله موادو د تنظیم د سیستم جوړول.

د هستوي موادو، تجهيزاتو او
تکنالوژی- د صادراتو اجازه لیک

پنځه څلورپنځمه ماده:

(۱) د جوازلیک لرونکي ته په هستوي فعالیتونو کې د گټې اخيستنې وړ موادو، تجهيزاتو او تکنالوژی- د صادراتو اجازه لیک، تر دغو شرطونو لاندې ورکول کېږي:

۱- د سوله ییزې گټې اخيستنې په اړه د تحویل اخيستونکي دولت ژمنه (تعهد).

۲- د لېږد پر وخت د اتمي انرژی- د بین المللي آژانس د ساتندويه تدبيرونو

د تطبيق په اړه تعهد.

۳- د هستوي موادو او هستوي مرکزونو د ساتندويه تدبيرونو د نيولو په اړه د تحويل اخيستونکي دولت ژمنه.

۴- د هستوي موادو د فزيکي ساتنې د ميثاق رعايتول.

۵- د وروستني (نهايي) قانوني گټې اخيستني او وروستني گټه اخيستونکي په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

(۲) د جوازليک لرونکي نه شي کولای هغه مواد، تجهيزات او تکنالوژي چې د هېواد دننه ته يې راوړده کړې ده، د ادارې له اجازې پرته درېيم هېواد ته ولېږدوي.

د هستوي موادو، تجهيزاتو او

تکنالوژۍ د وارداتو اجازه ليک

شپږ څلورېنښتمه ماده:

د جوازليک لرونکي ته په هستوي فعاليتونو کې د گټې اخيستني وړ موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د واردولو اجازه ليک، تر دغو شرايطو لاندې ورکول کېږي:

حين انتقال.

۳- تعهد دولت تحويل گيرنده مبنی براتخاذ تدابيرمحافظة مواد هستوی ومراکز هستوی.

۴- رعايت ميثاق محافظت فزيکي مواد هستوی.

۵- ارايه معلومات در مورد استفاده قانونی نهايي و استفاده کننده نهايي.

(۲) دارنده جوازنامه نمی تواند مواد، تجهيزات و تکنالوژي را که بداخل کشور وارد نموده، بدون اجازه اداره آنرا به کشورسومی انتقال دهد.

اجازه نامه واردات مواد، تجهيزات

و تکنالوژي هستوی

ماده چهل و ششم:

اجازه نامه واردات مواد، تجهيزات و تکنالوژي قابل استفاده در فعاليت های هستوی به دارنده جوازنامه تحت شرايط ذيل اعطاء می گردد:

۱- داشتن موافقت کتبی مبنی بر توريد مواد، تجهيزات و تکنالوژی هستوی از مرجع دریافت کننده.

۲- معرفی مرجع تعیین شده جهت دریافت مواد، تجهيزات یا تکنالوژی هستوی.

۳- ارایه سند کتبی مبنی بر داشتن توانایی استفاده کننده نهایی جهت استفاده از مواد، تجهيزات و تکنالوژی هستوی و داشتن منابع اداری و تخنیکي در زمینه.

۱- له ترلاسه کورونکي مرجع خخه د هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژی-د واردولو په اړه د ليکلي موافقت لرل.

۲- د هستوي موادو، تجهيزاتو يا تکنالوژی-د ترلاسه کولو لپاره د ټاکل شوې مرجع معرفي.

۳- له هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژی-خخه د گټې اخيستنې لپاره د وروستي گټه اخيستونکي د توانمنۍ د لرلو او په دې برخه کې د اداري او تخنیکي سرچينو د لرلو په اړه، د ليکلي سند وړاندې کول.

فصل نهم

امنیت هستوی، محافظت فزیکي

وانتقالات ممنوعه

ممنوعیت استفاده

مادهٔ چهل و هفتم:

(۱) دارندگان جوازنامه نه می توانند مواد را دیو اکتیف، اسلحه هستوی یا دستگاه پخش شعشعات آیونایزکننده و مواد را دیولوژیکی را تولید

فصل نهم

هستوي امنیت، فزیکي ساتنه او

ممنوعه لېږدونې

د گټې اخيستنې ممنوعیت

اووه څلورېنتمه ماده:

(۱) د جوازلیک لرونکي نه شي کولای له رادیواکتیف موادو، هستوي وسلو یا د آیونایز کورونکو شعشعاتوله خپروونکې دستگاه خخه یا د رادیولوژیکی موادو د تولید یا پرمختیا،

ترلاسه کولو، ساتني او د هغو د لېږدرا لېږد (حمل او نقل) لپاره ګټه واخلي.

(۲) د ادارې کارکوونکي او د جواز لیک او اجازه لیک لرونکي او د هغوی نور اړوند کارکوونکي، مکلف دي، هستوي اسرار (رازونه) وساتي.

د فزیکي ساتني شرایط

اته څلورېنښتمه ماده:

اداره د هستوي موادو او نورو رادیواکتیف موادو د فزیکي ساتني کړنلاره، لاندې شرطونو ته په پام سره وضع کوي:

۱- له قانوني ګټې اخیستنې څخه د موادو د ټاکلي مقدار د غلا کولو یا انحراف او یا د هستوي مرکز چې په هغه کې مواد تولید، پروسس، ګټه اخیستل، کنترول، ساتل او خپرېږي د سبوتاژ له امله د زیانونو (ضررونو) د ارزونې پر بنسټ د موادو طبقه بندي.

۲- د هستوي موادو د مختلفو کټګوریو لپاره لازم ساتندویه تدبیرونه.

نموده یا جهت انکشاف، در یافت، نگهداری و حمل و نقل آن استفاده نمایند.

(۲) کارکنان اداره و دارندگان جوازنامه و اجازه نامه و سایر کارکنان مربوط آنها مکلف اند اسرار هستوی را حفظ نمایند.

شرایط محافظت فزیکي

ماده ټولمې و هشتم:

اداره طرز العمل محافظت فزیکي مواد هستوی و سایر مواد را دیو اکتیف را با رعایت شرایط ذیل وضع می نماید:

۱- طبقه بندی مواد بر اساس ارزیابی اضرائیکه بالائرسرقت یا انحراف مقدار معین مواد از استفاده قانونی و یا سبوتاژ مرکز هستوی که در آن مواد تولید، پروسس، استفاده، کنترول، نگهداری و منتشر می گردد.

۲- تدابیر محافظتی لازم برای کټګوری های مختلف مواد هستوی.

- ۳- تدابیر محاسبوی و کنترولی
برای مواد هستوی و سایر مواد
رادیواکتیف.
- ۴- تعیین شرایط جهت صدور اجازه
نامه.
- ۵- تعیین شرایط به منظور کنترول
و مراقبت از حالات حفاظت
فزیکی .
- ۶- تعیین مؤیدات در صورت تخطی
از حفاظت فزیکی.
- اطلاع از سرقت مواد

- ۳- د هستوي موادو او نورو
رادیواکتیف موادو لپاره محاسبوي او
کنترولي تدبیرونه.
- ۴- د اجازه لیک د صادرولو لپاره د
شرطونو ټاکل.
- ۵- د فزیکی ساتنې له حالاتو څخه د
کنترول او مراقبت په منظور، د شرایطو
ټاکل.
- ۶- له فزیکی ساتنې څخه د سرغړونې
په صورت کې د مؤیداتو ټاکل.
- د هستوي موادو د غلا کېدو

هستوی

مادهٔ چهل ونهم:

دارندهٔ جوازنامه مکلف است،
در صورت سرقت مواد هستوی یا رادیو
اکتیف یا احتمال سرقت آن، اداره را
بلاوقفه طور شفاهی و تحریری مطلع
نماید.

خبرتیا

نهه څلورېنېنمه ماده:

د جوازلیک لرونکی مکلف دی، د
هستوي یا رادیواکتیف موادو د
غلا کېدو یا د هغو د غلا کېدو د احتمال
په صورت کې اداره یې له ځنډه په
شفاهی او لیکلي توګه خبره کړي.

لسم فصل

سرغروني او مؤيدي (مويديت)

د جوازليک لرونکي مسئوليت

پنځوسمه ماده:

(۱) د هستوي فعاليت د جوازليک لرونکي، ددې قانون د حکمونو مطابق د هستوي وارډو شوو (رسېدللو) زيانونو د جبران مسئول دی.

(۲) د غلا شوو، ورکو شوو، متروکه يا لرې اچول شوو هستوي موادو د زيان د جبران مسئوليت، د هغه وروستي شخص په غاړه دی چې د هغو پروسس يې پر غاړه اخيستی دی.

(۳) ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې په درج شوو حالتونو کې رسېدلی زيان، د احوالو مطابق، د ادارې له خوا ټاکل کېږي، په دې شرط چې له (۱۵۰) ميليونه امريکايي ډالرو څخه لږ او يا (۵۰۰) ميليونو امريکايي ډالرو او يا په افغانيو د هغو له معادل څخه زيات نه وي.

(۴) د هستوي فعاليت د جوازليک

فصل دهم

تخلفات و مويديت

مسئوليت دارنده جوازنامه

ماده پنجاهم:

(۱) دارنده جوازنامه فعاليت هستوي مسئول جبران خسارات وارده هستوي مطابق احکام اين قانون می باشد.

(۲) مسئوليت جبران خساره مواد هستوي سرقت شده، مفقود شده، متروک يا دورانداخته شده بدوش آخرين شخص می باشد که پروسس آن را عهده دار گرديده است.

(۳) درحالات مندرج فقره های (۱ و ۲) اين ماده اندازه خساره وارده حسب احوال ازطرف اداره تعيين می گردد مشروط براین که از (۱۵۰) ميليون ډالر امريکايی کمتر و از (۵۰۰) ميليون ډالر امريکايی و يا معادل آن به افغانی بیشتر نباشد.

(۴) دارنده جوازنامه فعاليت هستوي

مکلف است، قبل از آغاز فعالیت، تضمین مالی معادل حد اکثر خساره وارده را تهیه و غرض تأیید به اداره ارائه نماید.

(۵) حکومت مکلف است پرداخت خساره هستوی را که متصدی آن راتعهد نموده است تأمین نماید. مشروط بر اینکه حجم ضرر به اندازه باشد که بیمه تأمین مالی متصدی برای جبران آن کفایت نکند این مبلغ نباید بیشتر از مبالغ مندرج فقره (۳) این ماده باشد.

مدت مرور زمان جبران

خساره

ماده پنجاه و یکم:

(۱) هرگاه متضرر، خساره هستوی را قبل از سپری شدن مدت های ذیل مطالبه نه نماید، حق وی ساقط می گردد:

۱- در صورت فوت یا صدمه جسمی، سی سال از تاریخ وقوع

لرونکی مکلف دی، د فعالیت له پیل څخه د مخه د وارد شوي زیان اکثر حد مالي تضمین برابر او د تأیید لپاره یې ادارې ته وړاندې کړي.

(۵) حکومت مکلف دی د هستوي زیان ورکړه چې متصدي د هغې تعهد کړی دی، تأمین کړي. په دې شرط چې د ضرر حجم په دومره اندازه کې وي چې د متصدي د مالي تأمین بیمه، د هغه د جبران لپاره کفایت ونه کړي. دغه مبلغ نه بنایي ددې مادې په (۳) فقره کې له درج شوو مبالغو څخه زیات وي.

د زیان د جبران د وخت د تېرېدو

(مرور زمان) موده

یو پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې زیانمن شوی، هستوي زیان د لاندې مودو له تېرېدو دمخه ونه غواړي، حق یې ساقطېږي:

۱- د وفات یا جسمي صدمې په صورت کې، دېرش کاله د پېښې له

پېښېدو (رامنځته کېدو) له نېټې څخه.

۲- په نورو حالتونو کې، پنځلس کاله د پېښې له پېښېدو څخه.

(۲) د فوت او جسمي صدمې د حالتونو د زیان د جبران حق، لومړیتوب لري.

(۳) که چېرې زیانمن شوی ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې، د زیان د جبران غوښتنه وکړي او د پورته مودې له تېرېدو وروسته، وارد شوی زیان زیات شي، زیان متناسباً جبرانېږي، په دې شرط چې پدې برخه کې صادر شوی حکم وروستی (نهایی) شوی نه وي.

(۴) شخص ته په دې ماده کې د درج شوي زیان د جبران اندازه، د واکمني محکمې له خوا د قانون د حکمونو مطابق، ټاکل کېږي.

د زیان د جبران غوښتنلیک

دوه پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د هستوي پېښې د پېښېدو له امله زیانمن شي، ادارې ته د

حادثه.

۲- درساير حالات، پانزده سال از تاريخ وقوع حادثه.

(۲) حق جبران خساره حالات فوت و صدمه جسمي دارای اولويت می باشد.

(۳) هرگاه متضرر در مدت مندرج فقره (۱) این ماده مطالبه جبران خساره نمایدو بعد از سپری شدن مدت فوق، خساره وارده افزایش یافته، خساره متناسباً جبران می گردد، مشروط براینکه حکم صادره در زمینه نهایی نشده باشد.

(۴) اندازه جبران خساره مندرج این ماده به شخص از طرف محکمه ذیصلاح طبق احکام قانون تعیین می گردد.

درخواست جبران خساره

ماده پنجاه و دوم:

(۱) شخصی که بالاثرو وقوع حادثه هستوي متضرر شود، درخواست

جبران خساره را به اداره با رعایت احکام این قانون ارایه می نماید.

(۲) درخواست حاوی مطالب ذیل می باشد:

- ۱- شهرت درخواست دهنده.
- ۲- تشخیص کامل خساره وارده با ذکر دلایل آن.

(۲) اداره درخواست را در خلال مدت (۳۰) روز از تاریخ ارایه، بررسی و غرض صدور حکم به محکمه مربوط ارجاع می نماید.

حالات رفع مسئولیت

ماده پنجاه و سوم:

دارنده جوازنامه فعالیت هستوی در حالات ذیل مسئول جبران خساره پنداشته نمی شود:

- ۱- در صورتی که ثابت گردد، حادثه هستوی بالاثرب عمل مسلحانه جنگی یا تروریسم بوقوع پیوسته باشد.

زیان د جبران غوبنتلیک، ددی قانون د حکمونو په رعایتولو سره، وړاندې کوي.

(۲) غوبنتلیک د لاندې مطلبونو لرونکی وي:

- ۱- د غوبنتلیک ورکونکي شهرت.
- ۲- د ټول وارد شوي زیان تشخیص د دلایلو په یادولو سره.

(۲) اداره غوبنتلیک، د وړاندې کولو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې، څېړي او د حکم د صادرېدو لپاره یې اړونده محکمې ته ارجاع (راجع) کوي.

د مسئولیت د رفع حالتونه

دري پنځوسمه ماده:

د هستوي فعالیت د جوازلیک لرونکی په لاندې حالتونو کې، د زیان د جبران مسئول نه گنل کېږي:

- ۱- په هغه صورت کې چې ثابت شي، هستوي پېښه د جگړه ییز وسله وال یا د تروریسم د عمل له امله پېښه شوې وي.

۲- حادثه که ناشی از فعالیت تأسیسات هستوی دیگر بوقوع پیوندد.

۳- آسیب به ملحقات تأسیسات هستوی که از آن استفاده می گردد و یا استفاده خواهد شد.

۴- در صورتی که حادثه بالاثرب غفلت یا قصد متضرر بوقوع پیوسته باشد.

تخلفات

ماده پنجاه و چهارم:

(۱) اعمال ذیل جرم شمرده شده و مرتکب آن مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد:

۱- حصول، پروسس و انتشار مواد هستوی یا را دیواکتیف به نحوی که ضرر آن به محیط زیست متصور باشد.

۲- سرقت مواد هستوی یا را دیواکتیف.

۳- حصول مواد هستوی یا را دیواکتیف از مجاری غیر

۲- هغه پېښه چې د نورو هستوي تأسیساتو له فعالیت څخه په رامنځته کېدو سره پېښه شي.

۳- د هستوي تأسیساتو ملحقاتو ته زیان چې له هغو څخه گټه اخیستل کېږي او یا به گټه واخیستل شي.

۴- په هغه صورت کې چې پېښه د زیانمن شوي د غفلت یا قصد (نیت) له امله پېښه شوې وي.

سرغړونې

څلور پنځوسمه ماده:

(۱) لاندې اعمال جرم گڼل کېږي او مرتکب یې تر عدلی تعقیب لاندې نیول کېږي:

۱- د هستوي یا را دیواکتیف موادو په داسې ډول ترلاسه کول، پروسس او خپرول چې د ژوند چاپیریال ته یې ضرر متصور وي.

۲- د هستوي یا را دیواکتیف موادو غلا کول.

۳- له غیر قانوني مجاریو (لارو) څخه د هستوي یا را دیواکتیف موادو ترلاسه

- کول. قانونی.
- ۴- د جوازلیک یا اجازه لیک له لرلو پرته د هستوي یا رادیواکتیف موادو صادرول.
- ۴- صدور مواد هستوی یا رادیواکتیف بدون داشتن جوازنامه و اجازه نامه.
- ۵- د هستوي تأسیساتو پر خلاف د عمل ارتکاب.
- ۵- ارتکاب عمل علیه تأسیسات هستوی .
- ۶- د هستوی موادو او تأسیساتو په چارو کې لاس وهنه (مداخله) په داسې ډول چې د مړینې یا جسمي صدمې خطرونه یا د ژوند چاپیریال ته ضرر په هغو کې متصور وي، خو دا چې ادارې له هغو سره لیکلې موافقه کړې وي.
- ۶- مداخله در امور مواد و تأسیسات هستوی به نحویکه خطر مرگ یا صدمه جسمی یا ضرربه محیط زیست در آن متصور باشد مگر اینکه اداره به آن کتباً موافقه نموده باشد.
- ۷- هستوي مرکزونو ته د خطر د رامنځته کولو په غرض د هستوي یا رادیواکتیف موادو کارول یا په هغو کې لاس وهنه.
- ۷- استعمال مواد هستوی یا رادیواکتیف غرض ایجاد خطر به مراکز هستوی یا مداخله در آن.
- ۸- په دې قانون کې د درج شوو هستوي اسرارو افشاء.
- ۸- افشای اسرار هستوی مندرج این قانون.
- ۹- د تشعشع له سرچینو سره د کار پروخت، له تشعشع نه د ساتنې له وسایلو څخه ګټه نه اخیستل.
- ۹- عدم استفاده از وسایل محافظت تشعشع هنگام کار با منابع تشعشع.
- ۱۰- د اړوندو لارښودونو او کړنلارو نه تطبیقول.
- ۱۰- عدم تطبیق رهنمود ها و طرز العمل های مربوط.

- ۱۱- له دمخه روغتیایي کتنو پرته د کارکوونکو استخدام او له اوسنیو روغتیایي کتنو سره د هغو نه تطبیقول.
- ۱۲- د ادارې په واسطه د ټاکل شوو لارښوونو له رعایت پرته، د تشعشع له سرچینو څخه کټه اخیستنه یا د ساتندویه (تحفظي) تدبیرونو په نه موجودیت کې د رادیواکتیف له سرچینې څخه کټه اخیستنه.
- ۱۳- د مسئول شخص له کنترول او مراقبت پرته د رادیواکتیف له سرچینو څخه کټه اخیستنه.
- ۱۴- د تشعشع د سرچینې د کنترول او مراقبت لپاره نه همکاري، ادارې ته د معلوماتو او نورو اړوندو سندونو په لاس نه ورکول یا ناسم رپوټ ورکول.
- ۱۵- د تشعشعي تاسیساتو یا د تشعشع د سرچینې په فعالیتونو کې وقفه (ځناو) چې په سرغړونه تمامه شي.
- ۱۶- د جوازلیک یا اجازه لیک د شرطونو نه رعایتول یا هغو ته بدلون ورکول.
- ۱۱- استخدام کارکنان بدون معاینات صحی قبلې وعدم تطبیق آن با معاینات صحی فعلی.
- ۱۲- استفاده از منابع تشعشع بدون رعایت رهنمود های تعیین شده توسط اداره یا بهره برداری از منبع رادیواکتیف در عدم موجودیت تدابیر تحفظی.
- ۱۳- استفاده از منابع رادیواکتیف بدون کنترول و مراقبت شخص مسئول.
- ۱۴- عدم همکاری برای کنترول و مراقبت منبع تشعشع، در دسترس قراردادن معلومات و سایر اسناد مربوط یا گزارش دهی نادرست به اداره.
- ۱۵- وقفه در فعالیت تاسیسات تشعشعی یا منبع تشعشع که منجر به تخلف گردد.
- ۱۶- عدم رعایت شرایط جوازنامه یا اجازه نامه و یا تغییر دادن آنها.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اعمال د تروريستي فعاليتونو د اجراء په مقصد ارتکاب شوي وي، د هغو مرتکب د قانون د حکمونو مطابق، تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

مجازات

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۱، ۲، ۳، او ۴) اجزاو کې د درج شوو اعمالو مرتکب، په اوږده بند چې له (۱۰) کلونو څخه لږ نه وي، محکومېږي.

(۲) ددې قانون د څلور پنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۵، ۶، ۷، او ۸) اجزاو کې د درج شوو اعمالو مرتکب له احوالو سره سم په اوږده بند چې له (۱۲) کلونو څخه لږ نه وي او يا په دوام حبس، محکومېږي.

(۳) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، او ۱۳) اجزاو کې د درج شوو اعمالو

(۲) هرگاه اعمال مندرج فقره (۱) این ماده به مقصد اجرای فعالیت های تروریستی ارتکاب گردیده باشد مرتکب آن طبق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد.

مجازات

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۱، ۲، ۳، و ۴) فقره (۱) ماده پنجاه و چهارم این قانون به حبس طویل که از (۱۰) سال کمتر نباشد محکوم می گردد.

(۲) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۵، ۶، ۷، ۸) فقره (۱) ماده پنجاه و چهارم این قانون حسب احوال به حبس طویل که از (۱۲) سال کمتر نباشد و یا حسب دوام محکوم می گردد.

(۳) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳) فقره (۱) ماده پنجاه و چهارم این قانون حسب

احوال مکلف به پرداخت مبلغ (۳۰۰۰۰) سی هزار الی (۵۰۰۰۰) پنجاه هزار افغانی و یا به حبس که از یکماه کمتر و از یکسال بیشتر نباشد، محکوم می گردد.

(۴) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۱۴، ۱۵، و ۱۶) فقره (۱) ماده پنجاه و چهارم این قانون حسب احوال مکلف به پرداخت مبلغ پنجاه هزار (۵۰۰۰۰) الی (۱۵۰۰۰۰) یکصد و پنجاه هزار افغانی یا به حبس که از یکماه کمتر و از سه سال بیشتر نباشد، محکوم می گردد.

فصل یازدهم

احکام نهایی

پیشنهاد مقررہ ها و وضع

طرز العمل ها

ماده پنجاه و ششم:

اداره می تواند به منظور تنظیم امور ذیل

مرتکب له احوالو سره سم د (۳۰۰۰۰) دېرش زره تر (۵۰۰۰۰) پنځوس زره افغانیو په ورکړه مکلف او یا په حبس چې له یوې میاشتې لږ او له یوه کاله څخه زیات نه وي، محکومېږي.

(۴) ددې قانون د څلور پنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۱۴، ۱۵، او ۱۶) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب، له احوالو سره سم د (۵۰۰۰۰) پنځوس زره تر (۱۵۰۰۰۰) یوسلو پنځوس زرو افغانیو په ورکړه یا په حبس چې له یوې میاشتې لږ او له دریو کلونو څخه زیات نه وي، محکومېږي.

یوولسم فصل

وروستي (نهایی) حکمونه

د مقرر وړاندیز او د کړنلارو

وضع کول

شپږ پنځوسمه ماده:

اداره کولای شي د لاندې چارو د

- تنظیم په منظور مقررې وړاندیز او کړنلارې وضع کړي:
- ۱- د هغو اقلامو، موادو، تجهیزاتو او تکنالوژی- فهرست چې د هغو صادرول جواز ته اړتیا لري.
 - ۲- په تکنالوژی- کې د پرمختیاوو (انکشافاتو) یا د هغو په شرایطو کې د بدلونونو د انعکاس ورکولو لپاره د کنټرولي اقلامو متناوبه بیا کتنه یا نوي کول.
 - ۳- د غوښتنلیک او د جوازلیک د صادرولو د ارزونې معیارونه.
 - ۴- د جواز لیکونو او اجازه لیکونو د صدور او تمدید فیس په جلا مقررې کې تنظیم شي.
 - ۵- د وروستیو ګټه اخیستونکو د فعالیت کنټرول.
 - ۶- د صادراتو او وارداتو له پروسې څخه خبرتیا.
 - ۷- د مجازو هستوي فعالیتونو د سندونو ساتنه.
 - ۸- د محاسبوي معیارونو د بشپړې اجراء په اړه ډاډ ترلاسه کول.
- مقررې ها را پیشنهاد وطرز العمل ها را وضع نماید:
- ۱- فهرست اقلام، مواد، تجهیزات، و تکنالوژی که صدور آن ضرورت به جواز دارد.
 - ۲- بازنگری متناوب یا تجدید فهرست اقلام کنټرولی جهت انعکاس دهی انکشافات در تکنالوژی یا تغییرات در شرایط آن.
 - ۳- معیارهای ارزیابی درخواست و صدور جوازنامه.
 - ۴- فیس صدور و تمدید جوازنامه ها و اجازه نامه ها در مقررۀ جداگانه تنظیم گردد.
 - ۵- کنترول فعالیت استفاده کننده گان نهایی.
 - ۶- اطلاع از پروسه صادرات و واردات.
 - ۷- نگهداری اسناد فعالیت های هستوی مجاز.
 - ۸- حصول اطمینان مبنی بر اجرای کامل معیارهای محاسبوی .

۹- د اړوندو مراجعو له لارې ادارې او د اتمې انرژۍ-بين المللي آژانس ته رپوټ ورکول.

انفاذ

اووه پنځوسمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپورشي، په نافذېدو سره يې د ۱۳۹۴ کال د وږي (۳۰) نېټې په (۱۱۸۲) گڼه رسمي جريده کې خپور شوي د هستوي انرژۍ-قانون ملغي کېږي.

۹- گزارش دهی به اداره و آژانس بين المللی انرژي اتمی از طریق مراجع مربوط.

انفاذ

ماده پنجاه وهفتم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و درجریده رسمی نشر گردد، با انفاذ آن قانون انرژي هستوي منتشره جريده رسمی شماره (۱۱۸۲) مؤرخ ۳۰ سنبله سال ۱۳۹۴ ملغي می گردد.

د اساسي قانون د تصویب د اوونۍ په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس فرمان

نېټه: (۱۸۳)

نېټه: ۱۳۹۵/۱۰/۱۴

د افغانستان د ملي وثیقي په توګه د اساسي قانون د حکمونو د رعایت، پلي کولو، ملاتړ او له هغو څخه د هېواد د ټولو اتباعو د پوهاوي په منظور لاندې مراتب منظور دي:

لومړۍ ماده:

له دې وروسته د هېواد په رسمي تقويم کې دې د اساسي قانون له تصویب څخه د نمانځلو او درناوي اوونۍ هر کال د مرغومي میاشتې له څوار لسمې څخه تر شلمې نېټې پورې د اساسي قانون د اوونۍ په نوم، ونومول شي.

دوه یمه ماده:

په مرکز او ولایتونو کې دولتي او نادولتي ادارې دې ددې اوونۍ د نمانځلو په څنګ کې د اساسي قانون

فرمان

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان در مورد تجلیل هفته تصویب قانون اساسي

شماره: (۱۸۳)

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۴

به منظور رعایت، تطبیق، حمایت و آگاهی همه اتباع کشور از احکام قانون اساسي به مثابه وثیقه ملي افغانستان مراتب آتی منظور است:

ماده اول:

همه ساله هفته تجلیل و گرامی داشت از تصویب قانون اساسي از تاریخ چهاردهم الی بیستم جدی منبهد در تقويم رسمي کشور به نام هفته قانون اساسي مسمی گردد.

ماده دوم:

ادارات دولتي و غیر دولتي در مرکز و ولایات در ضمن تجلیل از این هفته بر اهمیت و جایگاه

پر اهمیت او مقام باندي د شانداره
مخفلونو او مراسمو د جوړولو له لارې
اقدام وکړي.

درېمه ماده:

د اساسي قانون پر تطبيق د څار
خپلواک کمېسيون مکلف دی، د ټولني
د ټولو اقدارو او طبقو لپاره د اساسي
قانون مواد چمتو کړي، دولتي او نا
دولتي ادارو، تعليمي او تحصيلي
مؤسسو او نورو مينه والو لاسرسي ته
ورکړي.

څلورمه ماده:

د اساسي قانون پر تطبيق د څار
خپلواک کمېسيون دې، اعتبار له سرې
کال څخه، ددې فرمان متن په پام کې
ولري او عملي اقدامات دې پلي کړي.

پنځمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ
او په رسمي جریده کې دې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان د اسلامي جمهوریت رئیس

قانون اساسی از طریق تدویر محافل
و مراسم باشکوه اقدام بعمل
آورد.

ماده سوم:

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق
قانون اساسی مکلف است، مواد قانون
اساسی را برای تمامی اقشار و طبقات
جامعه تهیه نموده و به دسترس مراجع
دولتی و غیر دولتی، مؤسسات تعلیمی
و تحصیلی و سایر علاقمندان قرار
دهد.

ماده چهارم:

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق
قانون اساسی اعتبار از امسال متن این
فرمان را مد نظر داشته و اقدامات
عملی را تعمیم دارد.

ماده پنجم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در
جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

- **Law on Protection of Plants and Quarantine**
- **Law on Nuclear Energy**
- **Decree of President of Islamic Republic of Afghanistan on Marking of Constitution Approval week**

**Date:21th January.2017
ISSUE NO:(1243)**